

Спецификација предмета

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Информатичка писменост 1
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Овладавање основама рада у Microsoft Windows оперативном систему, претраживања и коришћења Interneta, израде и форматирања докумената у програму Microsoft Word.
Исход предмета Стечена знања ће студенту омогућити ефикасно кориштење рачунара са Windows оперативним системом и рад са датотекама. Упознавање са основама коришћења Интернета обезбедиће вештине неопходне за преузимање садржаја са интернета, претраживање веба и рад са електронском поштом. Студент треба да савлада и елементе обраде текста у програму Microsoft Word са нагласком на писању семинарских радова. Курс обухвата садржаје потребне за полагање следећих основних ECDL (European Computer Driving Licence) модула: „Основе коришћења рачунара“, „Основе коришћења интернета“ и „Обрада текста“.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Основе коришћења рачунара (хардвер - делови рачунара, врсте софтвера, ауторско право и лиценца, категорије софтвера, мерне јединице меморије, кодирање знакова, рад са прозорима, подешавање радног окружења, елементи фајл система, управљање фајловима и фолдерима, компресовање и декомпресовање фајлова и фолдера, снимак екрана и прозора). 2. Основе коришћења интернета (рачунарске мреже, Интернет, веб, преузимање садржаја са интернета, претраживање интернета, веб пошта, календар). 3. Обрада текста (радно окружење програма, рад са датотекама и документима, основе уређивања докумената, форматирање текста и пасуса, фусноте, заглавље и подножје, нумерисање страница, листе, слике, табеле, графикони, стилови, натписи, садржај, списак објеката, штампање, циркуларна писма). <i>Практична настава</i> На вежбама се програми, обрађени у теоријском делу курса, илуструју практичним примерима, респективно.
Литература (до 10 референци) Mark Edward Soper, <i>Windows 10 Kao od šale</i> , CET, Beograd, 2016 Faithe Wempen, <i>Digitalna pismenost za neupućene</i> , Mikro knjiga, Beograd, 2015 Patrice-Anne Rutledge, <i>Office 2016 Kao od šale</i> , CET, Beograd, 2016 Zoltan Geler, Karlo Bala, <i>Informatička pismenost - prezentacije, skripte, video tutorijali</i> , http://informatika.ff.uns.ac.rs

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Бесплатни софтверски алати 1
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Овладавање основама коришћења програма отвореног кода (GIMP, Inkscape, LibreOffice Base) који представљају бесплатне алтернативе водећих комерцијалних производа (Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, Microsoft Access) и који се поред оперативног система Windows могу користити и на оперативном систему Linux.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студент треба да савлада основе обраде дигиталних фотографија у програму GIMP, основе рада са векторском графиком у програму Inkscape и да се упозна са основама коришћења база података у програму LibreOffice Base.</p> <p>Курс обухвата садржаје потребне за полагање ECDL (European Computer Driving Licence) модула „Обрада слика“ и „Коришћење база података“.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обрада фотографија са програмом GIMP (основни појмови растерске графике, радно окружење програма, основе обраде слика, селектовање, трансформације, цртање и попуњавање површине, ретуширање фотографија, филтери и ефекти, рад са текстом, слојеви, штампање). 2. Рад са програмом Inkscape (основни појмови векторске графике, радно окружење програма, рад са датотекама и сликама, цртање геометријских објеката, селектовање и трансформације, рад са текстом, цртање правих и кривих линија, филтери, штампање). 3. Основе коришћења база података у програму LibreOffice Base (основни појмови, табеле, индекси, везе између табела, унос и претраживање података, упити, обрасци, извештаји). <p><i>Практична настава</i></p> <p>На вежбама се програми, обрађени у теоријском делу курса, илуструју практичним примерима, респективно.</p>
<p>Литература (до 10 референци)</p> <p>The GIMP Documentation Team, <i>GNU Image Manipulation Program User Manual</i>, 2019, https://docs.gimp.org/2.10/en/</p> <p>Tavmjong Bah, <i>Inkscape: Guide to a Vector Drawing Program</i>, Fifth Edition, 2017, http://tavmjong.free.fr/INKSCAPE/MANUAL/html/</p> <p>LibreOffice Documentation Team, <i>LibreOffice Getting Started Guide 6.0</i>, 2018, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/getting-started-guide/</p> <p>The Document Foundation, <i>Base Handbook - Managing your Data</i>, 2013, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/base/</p> <p>Zoltan Geler, Karlo Bala, <i>Besplatni softverski alati - prezentacije, skripte, video tutorijali</i>, http://informatika.ff.uns.ac.rs</p>

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Образовне реформе у Европи
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
<p>Циљ предмета Упознати студенте са значајним реформским правцима у образовању у Европи и свету. Указати студентима на могућности развоја и унапређење квалитета образовања у Србији уз поштовање међународних принципа и начела. Проучавање програма Европске уније и активности међународних организација које играју кључну улогу у међународном образовању. Упознати студенте са основним постулатима међународног образовања и омогућити им критичку анализу и опсервацију савремених тенденција у Европском образовном простору. Омогућити студентима разумевање компаративних анализа образовних система и политика у свету и код нас.</p>
<p>Исход предмета Након успешно савладаног предмета, студент: Дефинише основне међународне документе и организације које се баве унапређењем образовања у Европи и свету. Објашњава утицај друштвеног контекста на образовни систем. Критички анализира и упоређује различите образовне системе и реформске правце. Уме да процени активности и улогу кључних међународних организација у обезбеђењу квалитета образовања. Уме да се изрази јасним и добро структурираним текстом, аргументујући своје ставове. Учествују у раду тима и разуме и уважава друго мишљење.</p>
<p>Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Европске димензије и реформе у образовању. Програми и улога кључних међународних организација у промовисању међународног образовања: UNESCO, OECD и др. Компетитивност и међународни системи образовања. Кључни појмови и истраживачко подручје у међународном образовању. Интернационализација образовања као савремена образовна појава. Образовне стратегије, развојне политике образовања и наставни кадар. образовање усмерено на компетенције и вештине за 21. век. образовање у Србији и процеси интернационализације образовања. <i>Практична настава</i> Евалуација и компаративна анализа међународних образовних система, стратегија и докумената. Упознавање са програмима Европске уније који подстичу међународно образовање: (BASILEUS, JoinEU-SEE, Socrates, Comenius, Erasmus Mundus, Leonardo da Vinci). Израда семинарских радова и есеја, усмене презентације, самостални истраживачки рад.</p>
<p>Литература:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Kvalitetno obrazovanje za sve - izazovi reforme obrazovanja u Srbiji</i> (2004): Beograd: Ministarstvo prosvete i sporta Republike Srbije, str. 155-167. 2. Miočić, I., Ledić, J. i Turk, M. (2016). <i>Evropska dimenzija u obrazovanju: pristupi i izazovi</i>. Rijeka: Filozofski fakultet u Rijeci. str. 13-37. 3. Gajić, O. (2011). <i>Građansko obrazovanje za demokratiju</i>. Novi Sad: Filozofski fakultet. str. 19-61. 4. Gajić, O., Budić, S. & Lungulov, B. (2009): »Unity in Diversity« as a European Dimension of Higher Education, in: <i>European Dimensions of Changes in the Educational System in Serbia. Research and Development</i>“, Vol. 5, Novi Sad: Faculty of Philosophy, p.p. 133-146. 5. Gajić, O. (2007). Toward the European educational space – experiences of teacher education in Serbia, in: <i>Humanities</i>. Miskolc: University of Miskolc. Innovation and technology Transfer Centre, p.p. 69-73. 6. Gajić, O. (2009). Izazovi profesionalnog obrazovanja nastavnika u evropskoj različitosti, Međunarodna konferencija „Unapređenje obrazovanja učitelja i nastavnika – od selekcije do prakse“/Promoting teacher education from intake system to teaching practise, Zbornik radova sa međunarodne konferencije održane 19-21. maja 2009. (gl. ured. Matti Meri), Jagodina: Pedagoški fakultet, Univerzitet u Kragujevcu, knj.8/1, Tom I, str. 69-76.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Доживотно образовање
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Разумевање значаја доживотног образовања за појединца и савремено друштво. Развијање способности критичке анализе стратегија и пракси доживотног образовања на националном и међународном плану.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Након завршеног курса студент ће бити способен да: разуме темељне појмове и начела концепта доживотног образовања, критички анализира различите стратегије доживотног образовања и могућности њихове практичне примене, активно и одговорно учествују у креирању и реализацији програма доживотног образовања.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Ново промишљање друштвеног развоја. Одрживост као узор друштвеног развоја. Конструкт друштва знања. Доживотно образовање као “кључ за 21. век”. Стратегије доживотног образовања. Компоненте доживотног образовања. Меморандум о доживотном образовању (Лисабон, 2000). Одговорност појединца у процесу доживотног образовања (појединац-група-заједница). Струковно образовање и усавршавање (од квалификације до компетенције). Формално, неформално и информално образовање. Концепт организације која учи. Професионални развој наставника као облик доживотног образовања. Европски акциони програми који подржавају доживотно образовање.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Скице за дискусију у писаној форми за сваку тему. Презентација семинарског рада на предложену или слободно изабрану тему релевантну за програмске садржаје.</p>
<p>Литература</p> <p>Andevski, M. i Knežević-Florić, O. (2002). <i>Образованје и одрживи развој</i>. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine.</p> <p>Commission of the European Communities. (2000). <i>Commission staff working paper. A memorandum on lifelong learning</i>. Brussels, Belgium: European Commission.</p> <p>Radulović, L. (2011). <i>Образованје наставника за рефлексивну праксу</i>. Beograd: Filozofski fakultet.</p>

Студијски програм/студијски програми: ОАС сви програми
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Основе научног новинарства
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање са општим карактеристикама и врстама новинарства; упознавање са основним појмовима специјалног типа новинарства – научног новинарства
Исход предмета Овладаност основним знањима о професији, као и о специфичностима типа научног новинарства.
Садржај предмета Теоријска настава 1. Опште карактеристике новинарства као професије; 2. Наука и друштво; 3. Кратка историја научног новинарства; 4. Како постати научни новинар 5; Пут до научне приче; 6. Писање о науци (за штампане, електронске и нове медије) 7. Научно новинарство у дигитално доба; 8. Студије случаја; 9. Каријера у научног новинарству. 10. Анализа семинарских радова са дискусијом.
Литература Англер, В. Мартин (2020). <i>Увод у научно новинарство</i> . Београд: Центар за промоцију науке. (изабрана поглавља) Валић Недељковић, Дубравка и Пралица, Дејан (2019). <i>О новинарству и новинарима – друго прерађено и допуњено издање</i> . Нови Сад: Филозофски факултет. (изабрана поглавља) Ласло, Пјер (2015). <i>Научна комуникација – практични водич</i> . Београд: Центар за промоцију науке. (изабрана поглавља) Пралица, Дејан и Баровић, Владимир (2012). Новинарство (не)затворена професија. У: <i>Криза и перспектива знања и науке – зборник радова са међународног научног скупа 'Наука и савремени универзитет 1'</i> . Ниш: Филозофски факултет. Стр. 391-400.

Студијски програм/студијски програми: ОАС сви програми
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Класици светске књижевности 1
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Предмет уводи студенте у основне теме хуманистике, са циљем да их упути у темељне праксе академских студија књижевности и у основне појмове историје идеја унутар западног цивилизацијског круга. Током курса отварају се битне теме библијске књижевности (грех и праштање), антике (епска парадигма, трагедија као сукоб закона и обичајности) и раног модерног доба. Студенти се такође упознају са токовима самообликовања модерног човека у раздобљу ренесансе (универзални човек, људско достојанство, хуманизам, индивидуализам, учено незнање, хумор и медицинска теорија хумора). Коначно, кроз лик Кандида ће бити отворена расправа о пројекту просвећивања, док ће лик Фауста послужити као основ за дискусију о модерном херојству знања и о напетости између појединца и заједнице.
Исход предмета Способност примене знања везаних за формирање канона европске књижевности, као и за развој модерне субјективности и препознавање њених елемената у потоњим раздобљима. Усвајање темељних начела тумачења књижевних текстова; способност препознавања књижевних митова и њиховог деловања; оспособљеност за самостално тумачење и вредновање књижевног текста, као и за продубљено посматрање различитих феномена из шире области хуманистичких наука.
Садржај предмета Уводна дискусија: класици и књижевни канон. <i>Еп о Гилгамешу</i> (теме, структура, утицај на западни канон). <i>Књига о Јову</i> и стари пут грешника у светској књижевности. Библија као велики код западне књижевности. Борхесова идеја о четири типа приче (потрага, освајање града, повратак ратника, и смрт бога). Одисеј као претеча типичног књижевног јунака, појединца који је израз читаве једне цивилизације. Аристотелова <i>Поетика</i> као темељ западне књижевности. Антигона као парадигма трагичне јунакиње. Анализа Сократових идеја везаних за однос знања и незнања и њихово повезивање са хришћанском традицијом мудре лудости. Дантеов силазак у подземни свет и хришћанска уметност. Дубине људске душе: Петраркино писмо о успону на планину Венту. Анализа Еразмове <i>Похвале лудости</i> као архетипског текста „лудачке књижевности“. Дон Кихот као компендиј ренесансног хумора. Модерни роман, модерна субјективност и проблем приповедача. Монтењев идеал самообликовања човека. Љубав и патња: <i>Ромео и Јулија</i> и идеја о љубави у рано модерно доба. Хамлет као израз сложених интелектуалних и моралних токова модерности. Волтеров <i>Кандид</i> и просветитељска парадигма. Фаустов пут од средњовековног мита до модерног индивидуализма.
Литература <i>Примарна:</i> <i>Еп о Гилгамешу</i> (избор). <i>Књига о Јову</i> . Хомер, <i>Одисеја</i> (избор, прев. Милош Ђурић). Софокле, <i>Антигона</i> . Платон, <i>Одбрана Сократова</i> , прев. М. Ђурић, Београд, 1982; Данте, <i>Пакао</i> (више превода, М. Комбол, К. Мићевић); Еразмо, <i>Похвала лудости</i> , прев. Д. Невенић Грабовац, Београд, 2000; Монтењ: <i>Огледи</i> , превод М. Ђорђевић, Београд, 1999 (избор); Сервантес: <i>Дон Кихот I</i> , превод Ђ. Поповића, Д. Вртунског или А. Манчић; В. Шекспир, <i>Ромео и Јулија</i> , прев. Ж. Симић, С. Пандуровић, Београд, 2012 (или неко друго издање); <i>Хамлет</i> , прев. Живојин Симић, Сима Пандуровић (више издања); Волтер, <i>Кандид</i> , прев. Милан Предић (више издања); Гете, <i>Фауст</i> , прев. Бранимир Живојиновић (више издања). <i>Секундарна:</i> Милош Ђурић, <i>Историја хеленске књижевности</i> (више издања); Рене Жирар, <i>Стари пут грешника</i> , Нови Сад, 1989; Франческо де Санктис, "Данте Алигијери", <i>Критички есеји</i> ,

Београд, 1960, стр. 33-118; Леон Алкен, *Еразмо међу нама*, Н. Сад, 1994; Ерих Ауербах, *Мимесис*, Београд, 1978 (погл. XII о о Монтењу, XIV о Сервантесу); Љиљана Павловић-Самуровић, *Књига о Сервантесу*, Београд, 2002; В. Гвозден, «Љубав и патња», поговор у В. Шекспир, *Ромео и Јулија*, Београд, 2012; Веселин Костић, *Стваралаштво Виљема Шекспира I и II*, Београд, 1994. Denis de Rougement, *Ljubav i Zapad*, Matica hrvatska, 1974; Е. Ауербах, "Прекинута вечера", *Мимезис*, Београд, 1978, стр. 396-408. Томас Ман, "О Гетеовом *Фаусту*", *Ствараоци и дела*, Нови Сад, 1952, стр. 152-198.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Увод у тумачење производа културне индустрије
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
<p>Циљ предмета</p> <p>Полазници курса треба да се упознају са појмовима културе, културне индустрије и масовне културе, као и са теоријским претпоставкама и перспективама помоћу којих је могуће интерпретирати производе културне индустрије.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Полазници курса ће бити оспособљени да практично примене теоријске поставке у тумачењу производа културне индустрије, као и да идентификују идеолошке наносе у овим производима.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Појам културе. Појам културне индустрије и индустрије забаве. Различити углови концептуализације производа културне индустрије. Франкфуртске школа. Британска школа студија културе. Слика света и културна индустрија.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Анализа производа индустрије културе у различитим земљама и цивилизацијама, идентификовање кључних идеолошких тачака у поменути производима, разоткривање начина на који производи културне индустрије (филмови, серије, романи, видео игре) утичу на обликовање слике света њихових потрошача.</p>
<p>Литература</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стивен Гринблат, „Култура“, Златна греда, новембар, 2004, стр. 40. 2. Џонатан Калер, „Књижевна теорија”. <i>Летопис Матице српске</i>, 475/3, стр. 2005, 333-355 3. Макс Хоркхајмер, Теодор Адорно, <i>Дијалектика Просветитељства</i>, Веселин Маслеша, Сарајево, 1989, стр. 126-173 4. <i>Студије културе: зборник</i>. приредила Ј. Ђорђевић, Службени гласник, Београд, 2009. (избор) 5. Слободан Владушић, Књижевност и коментари, Службени гласник, Београд, 2017, стр. 297-316.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Мотивација за учење
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
<p>Циљ предмета</p> <p>Упознавање студената са:</p> <ul style="list-style-type: none"> - теоријским моделима и методологијом истраживања мотивације у школском контексту; - мотивационим детерминантама школског постигнућа и тешкоћа у учењу; - специфичним врстама мотивације за учење природних и друштвених области; - релацијама мотивације за учење, селф-концепта, самоефикасности и саморегулисаног учења; - контекстуалним и диспозиционим чиниоцима мотивације за учење; - релацијама мотивације и емоција у школском контексту; - имплицитним уверењима, ефикасношћу и мотивацијом за рад наставника у школи.
<p>Исход предмета</p> <p>Од студента се очекује да на крају курса буде способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Препозна мотивационе чиниоце који обликују учење; - Планира и примењује поступке за подстицање мотивације за учење; - Осмисли и реализује различите дугогочне програме за подстицање мотивације у раду са ученицима; - Примењује стечена знања кроз различите приступе у раду са родитељима и наставницима.
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Одређење опште и специфичне мотивације за учење; мотивациони чиниоци успешног учења; - Селф-теорије мотивације за учење: теорија самоефикасности, теорија самовредновања и теорија самодетерминације; - Мотивација за учење из перспективе атрибуција, очекивања и вредности, имплицитних уверења и циљних оријентација ученика; - Саморегулисано учење – мотивационе компоненте; - Диспозициони чиниоци мотивације за учење: пол, интелектуалне способности и особине личности ученика; - Контекстуални чиниоци мотивације за учење: улога и карактеристике родитеља, наставника и вршњачке групе; - Интеракција емоција и мотивације у школском контексту; - Мотивација наставника за подучавање и усавршавање. <p><i>Практична настава</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Практична примена теорија мотивације у циљу поспешивања учења кроз студије случаја; - Израда и презентација семинарског рада – осмишљавање и реализација програма за подстицање мотивације за учење.
<p>Литература</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wentzel, K. R., & Miele, D. B. (2016). <i>Handbook of Motivation at School</i>. New York & London: Routledge, Taylor & Francis Group. 2. Reeve, J. (2014). <i>Razumijevanje motivacije i emocija</i>. Beograd: Sinapsa edicije. 3. Elliot A. J., & Dweck C. S. (2007). <i>Handbook of Competence and Motivation</i>. New York & London: The Guilford Press.

Назив предмета: Основе академског писања (на мађарском језику)
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Упознавање студената са поступцима који се примењују у истраживању, академском читању и писању.
Исход предмета Студенти су упознати са традиционалним и новим моделима научне комуникације, са врстама академских радова и са стандардима коректног цитирања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Општи услови за добру писменост. Врсте академско-научних текстова. Избор теме академског рада. Стручна литература. Цитирање, плагијат, библиографија. Критичко читање и прављење бележака. Композиција текста, кохеренција реченица и параграфа, граматичка коректност. Правила квалитетног писања. Апстракт и кључне речи. Есеј. Рецензија. Семинарски рад. Научни рад. Креативно писање. Писање и његова презентација.
Литература Umberto Eco. 2003. Hogyan írjunk szakdolgozatot? Budapest: Kairosz. Richard Aczel, 2000. Hogyan írjunk esszét? Budapest: Osiris. Majoros Pál. 1997. Kutatásmódszertan, avagy hogyan írjunk könnyen, gyorsan jó diplomamunkát? Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. Gyurgyák János. 1997. Szerkesztők és szerzők kézikönyve. Budapest: Osiris. Fercsik Erzsébet. 2003. Dolgozatírás felsőfokon. Budapest: Krónika Nova, 2003. Kuziak, Michail-Rzepczynski, Slavomir. 2004. Tanuljunk meg írni! Budapest: Magyar Könyvklub. Bertáné Németh Ágnes. 2002. Az irodalomkutatástól a hivatkozásig. Hallgatói segédlet. Pécs: PTE Könyvtára.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Усмено и писмено изражавање у академском окружењу
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ:3
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са вештинама потребним за академске студије, и језиком и стилем усмене и писмене академске комуникације и изражавања.
Исход предмета Студенти ће бити оспособљени да ефикасно прате усмена излагања академског типа, да учествују у групним дискусијама на задате теме, као и да самостално организују и представе сопствено излагање. Такође, биће упознати са појмом академске етике, и начинима навођења извора, те оспособљени за писање академских текстова различитих врста.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Врсте академског говора. Академски монолог и интерактивност. Стратегије за ефикасно слушање академског излагања. Препознавање језика који сигнализира важне информације у оквиру излагања, и стратегије њиховог бележења. Стратегије академског вођења разговора. Начини показивања интересовања за предмет дискусије и прикључивање. Аргументовање сопственог мишљења. Вођење групне дискусије. Прављење веза између сопствених и туђих идеја. Развијање групних дискусија на задате теме. Врсте академских писаних форми. Стратегије презентовања садржаја у писменој и усменој форми. Одабир адекватне теме и организовање садржаја. Структура усмених и писмених форми излагања садржаја. Академски стил изражавања. Уважавање публике. Елементи уверљивости. Усмено и писмено изражавање и технологија. Анализа одабраних узорака усменог излагања и писаних форми. Фокусирано сумирање циљног садржаја.
Литература Банђур, В. (2007). <i>Академско писање</i> . Ужице: Учитељски факултет. Боеглин, М. (2015). <i>Академско писање корак по корак</i> . Нови Сад: Академска књига. Карнеги, Д. (2006). <i>Како брзо и лако савладати говорничку вештину</i> . Београд: Народна књига. Милатовић, В. (2007). <i>Усмено и писмено изражавање</i> . Београд: Рачунарски факултет: СЕТ. Сарцент, Е. и Ферон, Т. (2016). <i>Вештина разговора</i> . Београд: Sezam Book. Суботић, Г. (ур.) (2017). <i>Говори који су променили свет</i> . Београд: Evro Book. Трејси, Б. (2016). <i>Моћ говора</i> . Београд: Финеса. Шипка, М. (2011). <i>Култура говора</i> . Нови Сад: Прометеј. Шуваковић, У. (2010). <i>Академско писање у друштвеним наукама</i> . Београд: Досије.

Студијски програм: ОАС сви студијски програми
Назив предмета: Српски језик: Основи језичке културе и писмености
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: предмет није предвиђен за модуле на ЖКК – Српски језик и књижевност и Српски као нематерњи и страни језик и књижевност
Циљ предмета: Проширивање знања о језичком стандарду и систематизација чињеница и побољшавање способности за креирање писаних и усмених текстова, диференцираних према тематици, намени, жанру, медију.
Исход предмета Студент је способан да валидно конципира разнородне функционалностилске исказе – ортоепски и ортографски узуси; да уочи и превазиђе најчешћих огрешења о норму на граматичком, лексичком и стилском нивоу; да ваљано структурира текст.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Стандардни језик – појам; норма; нормативни приручници. 2. Ортоепска и ортографска норма – правила дистрибуције акцената; правопис – фонолошки и морфофонолошки. 2.1. Систематизација правописних правила – проблеми и недоумице (велико слово; гласовне промене у правопису; интерпункција; скраћенице; акроними; састављено и растављено писање; транскрипција). 3. Морфолошко-синтаксичка норма – неправилности у области падежне проблематике, конгруенције, рекције и употребе глаголских облика; ред речи – положај енклитика. 4. Лексичка норма – семантичко-прагматичке неправилности (неодговарајућа лексика; плеоназми; таутологије; гомилање синонима и блискозначница; англицизми). 5. Текстурална норма. 5.1. Преглед типова и врсте текстова – информативни, нормативни, аргументативни, инструктивни, наративни. 5.2. Врста текста и избор лексичких и граматичких средстава. 6. Стилска (жанровска) норма. 6.1. Језички варијетети према медијуму остварења (говор – писање). 6.2. Статус говореног и писаног језика. 6.3. Одлике типичног говореног / усменог и писаног језика. 6.3.1. Разговорни језик и разговорни стил; књижевни језик / говор / стил. 7. Језик науке / научни стил. 8. Административни стил. 8.1. Бирокупација језика. 9. Језик медија. 10. Прагматичка (контекстуална) норма. 10.1. Ословљавање и обраћање у писаном и усменом исказу. 10.2. Намеравано и протумачено значење. <i>Практична настава:</i> Рад на тексту – кориговање грешака на свим нивоима; стилске вежбе – писање валидних текстова с обзиром на граматичко устојствоо и лексички регистар појединих стилова. Коришћење речника за различите намене и свих језичких приручника.
Литература: Ивић, Павле и др (2004). <i>Српски језички приручник</i> . Београд: Београдска књига, 93–203. Клајн, Иван. (2007). <i>Речник језичких недоумица</i> . Нови Сад: Прометеј. Кликовас, Душка. (2008). <i>Језик и моћ</i> . Београд: Библиотека XX век. 147–207. Мразовић, Павлица. <i>Граматика српског језика за странце</i> . (2009). Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књићарница Зорана Стојановића. 668–749. Пешикан, Митар, Јован Јерковић, Мато Пижурница. (2017). <i>Правопис српског језика</i> . Нови Сад: Матица српска. Прчић, Твртко. (2011). <i>Engleski u srpskom</i> . Нови Сад: Zmaj. 24–51. Радовановић, Милорад. (2003). <i>Sociolingvistika</i> . Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књићарница Зорана Стојановића. 186–197. Радовановић, Милорад и др. (1996). <i>Српски језик на крају века</i> . Београд: Институт за српски језик САНУ – Службени гласник. 143–159. <i>Речник српског језика</i> (ур. Николић, М.) (2007). Нови Сад: Матица српска. Subotić, Ljiljana i др. (2012). <i>Fonetika i fonologija: ortoepska i ortografska norma standardnog srpskog jezika</i> . Нови Сад: Филозофски факултет [Digitalna biblioteka]. 96–105.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Језик и култура
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета: Усвајање теоријских знања о језику и његовом специфичном односу према култури.
Исход предмета Оспособљеност за примену стечених теоријских знања у наставној пракси или даљим истраживањима.
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава:</i> 1. Језик: дефиниција и његове функције. 1.1. Порекло језика и његов развој (научне и наивне представе о пореклу језика). 1.2 Лингвистика као наука о језику. 2. Појам културе и цивилизације. 2.1. Преглед теорија о култури и цивилизацији: рационалистичке и метафизичко-ирационалистичке теорије културе. 2.2. Елементи културе: култура као систем симболичких облика (симбол, алегорија, знак и језик), магија, религија, мит. 2.3. Психоаналитичка теорија архетипова и митова К. Г. Јунга: симбол као искуство колективно несвесног; симболи – конкретизације архетипова. 3. Антропологија и културологија. 4. Распрострањеност језика и култура и њихова разноликост. 5. Настанак цивилизација и њихова обележја. 5.1. Древне цивилизације: Сумер, Вавилон, Египат, Лепенски Вир, Грчка. 5.2. Одлике културе Истока и Запада. 5.3. Хришћанска цивилизација. 6. Проблем односа између језика и културе: језик као компонента и оруђе културе. 6.1. Веза између појединачних култура и језика. 6.2. Заједнице језичких корисника. 6.3. Језик и културни идентитет. 6.4. Теоријска промишљања о односима између језика, културе и мишљења (В. Хумболт, Ф. Боас, Е. Сапир и Б. Ли Ворф) и рађање антрополошке лингвистике / етнолингвистике. 6.5. Теорија језичке релативности. 7. Одједи теорије језичке релативности у савременим истраживањима односа између језика и културе. 7.1. Лексикон као кључ за културну психологију (у теорији Ане Вјежбицке). 7.2. Етнолингвистичка школа Никите Толстоја. 7.3. Основне поставке лингвокултурологије: интерсемиотичка транспозиција; предмет лингвокултуролошких истраживања – безеквивалентна лексика, лексичке и концептуалне празнине, јединице које чувају трагове обичаја, обреда, веровања; јединице у које су уграђени стереотипи, архетипови, симболи и сл. 7.4. Фразеолошки и паремиолошки фонд као садржатељ културних информација. 7.5. Пример 1: примена методе бинарних опозиција у фразеологији (бог–ђаво, леп–ружан, добар–зао, истина–лаж). 7.6. Пример 2: слика природе вербализована језичким јединицама окупљеним око лексема <i>камен, земља, дрво, змија</i>.</p> <p><i>Практична настава</i></p>
<p>Литература</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бернард Комри, Стивен Метјуз и Марија Полински, <i>Атлас језика</i>, Вараждин: Станек д.о.о., 2003. 2. Милорад Радовановић, <i>Социолингвистика</i>, Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2003. 3. Ранко Бугарски, <i>Језик и култура</i>, Београд: Библиотека XX век, 2005. 4. Едвард Сапир, <i>Језик</i>, Нови Сад: Дневник, 1992. 5. Бенцамин Ли Ворф, <i>Језик, мисао, стварност</i>, Београд: Београдски издавачко-графички завод, 1979. 6. Никита Толстој, <i>Језик словенске културе</i>, Ниш: Просвета, 1995. 7. Цери Мур, <i>Увод у антропологију: теорије и теоретичари културе</i>, Загреб: Наклада Јасенски и Турк, 2002. 8. Сретен Петровић, <i>Културологија</i>, Београд: Чигоја штампа, 2005.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Румунска култура
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета: Стицање знања о румунској култури и најзначајније везе са другим наукама и уметностима.
Исход предмета: Студенти знају градиво из румунске културе.
Садржај предмета: Појам културе. Културне вредности. Културни идентитет. Прве културе на румунском тлу; Историја Румуније–главна дешавања; Први народи на територији тадашње Румуније; Формирање румунског народа; Формирање првих румунских држава: Трансилваније, Мунтеније и Молдавије; Настанак румунског језика; Румунско писмо; Први текстови на румунском језику писани ћирилицом; Историја румунског књижевног језика; Историја румунске књижевности–опште карактеристике и најпознатији писци и дела Савремена култура у Румунији; Историја румунског позоришта; Развој румунске кинематографије и утицај европског и америчког филма на румунску кинематографију; Филмска, забавна и народна музика. Знамените личности румунске културе и најпознатији румунски уметници; Румунски филозофи; Правци и тенденције у савременој култури, поезији и прози; Фолклор и румунска уметност: обичаји, народне игре и народна ношња. Румунска керамика. Румунска архитектура; Румунска духовност. Румунска митологија. Традиционална румунска кухиња. Румунска славља и румунске традиције. Најпознатије румунске културне личности у иностранству. Мултикултуралност, интеркултуралност и транскултуралност; Природне лепоте Румуније.
Литература: Avram, Mioara; Marius Sala (2001). <i>Faceti cunoștință cu limba română</i> . Cluj: Echinox. Dramba, Ovidiu (2004). <i>Literatură, cultură, civilizație</i> . București: Saeculum. Lovinescu, Eugen (1972). <i>Istoria civilizației române moderne</i> . București: Editura Științifică. Mehedinți, Simion (2007). <i>Civilizație și cultură</i> . București: Trei. Noica, Constantin (1993). <i>Modelul cultural european</i> . București: Humanitas. Zamfirescu, Dan (1969). <i>România – pământ de civilizație și sinteză</i> . București: Editura pentru Literatură

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Увод у дигиталну хуманистику
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознавање студената са концептима и могућностима које дигитална хуманистика пружа у различитим контекстима.
Исход предмета Студент је способан да примењује савремене рачунарске и информационе технологије у различитим контекстима; да овлада вештинама које му омогућавају широк приступ дигиталним подацима, садржајима и информацијама; да примени стечена знања у пракси.
Садржај предмета Дигитална хуманистика – појам, технике истраживања, развој, методологија. Аналогно и дигитално. Онтологија и епистемологија. Од хуманистике до дигиталне хуманистике. Кибернетски дискурс. Кибернетика и уметност. Оквир дигиталних компетенција. Дигитално доба. Процес дигитализације. Сајбер простор. (Де)колонизација знања и технологија. Курирање. Киборг. Природни језици. Дигитални алати, ресурси и средства. Дигитални код и софтвер. Платформе и њихова примена. Иновативни пројектни модели. Мултимедијалност. Базе података. Трансформација неструктурираног текста у структурирани. Нове матрице података. Хипертекстуално уређивање. Конструкција базе текстова. Кориснички интерфејс. Дигитални медији и садржаји. Метамедији. Дигитални текст. Дигитална култура. Визуализација културе. Дигитална уметност. Дигитална културна баштина. Дигитална хуманистика и знање. Дигиталне технологије истраживања и проучавања историје. Одрживост пројеката дигиталне хуманистике. Дигитална хуманистика 2.0. Дигитална етика. Дигитална хуманистика у Србији и свету.
Литература Andevski M., Arsenijević, J. i M. Vidaković (2013). Tipovi znanja na Web 2.0. U: D. Golubović (ur.), <i>Tehnologija, informatika i obrazovanje: stanje i problemi, ciljevi i mogućnosti, promjene i perspektiva: međunarodni simpozijum</i> . Banja Luka: Filozofski fakultet, 229–236. Bogićević, M. Ristić, M., Radovanović, I. (2013). <i>Internet u obrazovanju. Pedagoški aspekti primene interneta u nastavi</i> . Beograd: Učiteljski fakultet, Univerzitet u Beogradu. Popović, D. (2015) Digitalization of books and its impact on educational praxis at University level. In: I. Roceanu (ed.), <i>Rethinking education by leveraging the eLearning pillar of the Digital Agenda for Europe</i> , Vol. 2. Bucharest: “Carol I” National Defence University, 484–488. Popović, D. (2016). New Culture of Learning and New Learning of Cultures: Rethinking Methodology and Potential of e-Learning, In: I. Roceanu (ed.), <i>eLearning Vision 2020!</i> Vol. 2. Bucharest: “Carol I” National Defence University, 426–431. Pralica, D. (2015). Digital Media Technologies and the Perspectives of Virtual Education – Opinions of Students and Professors at the Department of Media Studies, Faculty of Philosophy, University of Novi Sad. In: I. Roceanu (ed.), <i>eLearning and Software for Education</i> . Vol. 3. Bucharest: “Carol I” National Defence University Publishing House, 137–141. Petković, V., & Ivanić, I. (2018). Comparative Analysis of the Use of New Technologies and NTC Learning Method: A Case Study. In: I. Roceanu (ed.), <i>eLearning challenges and new horizons, The 14th International Scientific Conference “eLearning and Software for Education”</i> Bucharest: “Carol I” National Defence University Publishing House, 203-211. Ry, L. (2012). <i>Teaching and learning in the digital age</i> . London; New York: Routledge. E., Kukić, D. (2016). Upravljanje projektima digitalne humanistike. <i>Media and communication: international scientific journal of media, communication, journalism and public relations</i> . Bijelo Polje: Akademija društvenih nauka, 127-144 R. (2013). <i>Dialogic: education for the Internet age</i> . London; New York: Routledge.

Студијски програм : ЖКК, Соц, Фил, Ист
Назив предмета: Развојна психологија
Статус предмета: обавезан (изборни на једном модулу ЖКК)
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
<p>Циљ предмета Упознавање студената са предметом и развојем развојне психологије, специфичностима различитих развојних раздобља, факторима развоја, теоријским приступима и основним информацијама о развојним променама у области физичког и моторног, социоемоционалног, когнитивног и моралног развоја.</p>
<p>Исход предмета Способност студената да прилагоде педагошка очекивања развојним одликама ученика и користе узрасно адекватан приступ наставној интеракцији са особама различитог узраста.</p>
<p>Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет и развој развојне психологије, историјско разумевање детињства, основни теоријски приступи у развојној психологији, фактори развоја, периодизација развоја, развој опажања, моторни, когнитивни, емоционални, социјални, морални, интелектуални, говорни развој. Психологија целоживотног циклуса. <i>Практична настава</i> Обрада проблема који се тичу прилагођавања педагошког рада развојним одликама деце и вежбање узрасно адекватног приступа у наставној и другим врстама интеракције са децом.</p>
<p>Литература Јерковић, И., Зотовић, М. (2017). Развојна психологија (друго измењено и допуњено издање). Београд: Центар за примењену психологију Друштва психолога Србије</p>

Студијски програм : ОАС ЖКК, ФИЛ, СОЦ, ИСТ
Назив предмета: Интерактивна педагогија
Статус предмета: обавезни/изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
<p>Циљ предмета</p> <p>СТИЦАЊЕ увида у савремена педагошка сазнања о васпитно-образовном процесу на макро и микро нивоу (теоријске и практичне компоненте); УСВАЈАЊЕ знања о темељним педагошким појмовима и начелима педагошког рада; РАЗВИЈАЊЕ педагошких и комуникацијских компетенција неопходних за васпитно-образовно деловање; ОСПОСОБЉАВАЊЕ за креирање демократских односа у образовно-васпитној институцији; ОСПОСОБЉАВАЊЕ студената за процес доживотног образовања и партиципацију у обезбеђивању квалитета педагошког рада у целини.</p>
<p>Исход предмета По завршетку овог курса студенти би требало да умеју да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Дефинишу и објасне темељне педагошке појмове и начела педагошког рада; – Изаберу прикладне наставне стратегије, методе и поступке на темељу познавања педагошких феномена и фактора који подржавају процес учења; – Примене и критички процене нове наставне стратегије, методе и поступке; – Демонстрирају рефлексивни увид у властите педагошке ставове.
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i> Основна питања и проблеми педагогије (основни педагошки појмови; основна питања развоја личности; аспекти педагошког рада, циљеви васпитно-образовног рада); Нова сазнања и перспективе у педагошкој теорији и пракси; Међуљудски однос као основа педагошког рада; Интеракција и комуникација у образовно-васпитној институцији; Педагошке компетенције наставника; Педагошки рад одељенског старешене; Сарадња са родитељима и другим учесницима и партнерима педагошког процеса; Образовање усмерено ка ученику и промене у образовној установи; Социоемоционална клима у одељењу; Поучавање и учење као интерактивно-комуникацијски процес; Појам и значај интерактивног учења; Интерактивне методе педагошког рада и њихова примена; Идеални наставни блок; Студије о ефектима кооперативне наставе: успешност у реализацији когнитивних, социјалних и афективних циљева.</p> <p><i>Практична настава: вежбе</i> У изради семинара активно учествују студенти уз менторско вођење наставника. Стратегија и поступци практичног рада односе се на проблемско излагање студената, учење откривањем, расправу на унапред најављену тему и сучељавање мишљења. Израда семинарског рада на предложеној или слободно изабрану тему везану за програмске садржаје. Презентација семинарског рада/пројекта.</p>
<p>Литература</p> <ul style="list-style-type: none"> – Goleman, D. (2001). <i>Emocionalna inteligencija</i>. Beograd: Čigoja štampa; – Knežević-Florić, O. (prir.) (2006). <i>Interaktivna pedagogija</i>. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine; – Milutinović, J. (2011). <i>Alternative u teoriji i praksi savremenog obrazovanja: put ka kvalitetnom obrazovanju</i>. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine; Vršac: Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Palov”; – Roeders, P. (2003). <i>Interaktivna nastava: dinamike efikasnog učenja i nastave</i>. Beograd: Institut za pedagogiju i andragogiju Filozofskog fakulteta.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Напредна информатичка писменост 2
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Положен испит из неког од основних информатичких предмета (Информатика, Информатичка писменост 1, Информатичка писменост 2, Бесплатни софтверски алати 1, Бесплатни софтверски алати 2) или одговарајући ECDL сертификат
Циљ предмета Овладавање напредним могућностима израде презентација у програму Microsoft PowerPoint, односно напредним коришћењем програма Microsoft Access за рад са базама података.
Исход предмета Стечена знања ће омогућити студенту ефикасно коришћење напредних функција програма за израду презентација и рад са базама података уз повећање продуктивности. Курс обухвата садржаје неопходне за полагање напредних ECDL (European Computer Driving Licence) модула „Напредне презентације“ и „Напредне базе података“.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Напредне презентације (теме и рад са текстом, табеле, слике, графички објекти, графикони, анимације, мастер слајдови, препоручена правила и структура презентација, распоређивање елемената слајдова, дијаграми, видео и звучни записи, побољшање продуктивности, управљање презентацијама). 2. Напредне базе података (табеле, индекси, везе између табела, примарни и страни кључеви, референцијални интегритет, унос, претраживање и филтрирање података, напредни упити, напредни обрасци, напредни извештаји, макрои, увоз и извоз). <i>Практична настава</i> На вежбама се програми, обрађени у теоријском делу курса, илуструју практичним примерима, респективно.
Литература (до 10 референци) Patrice-Anne Rutledge, <i>Office 2016 Kao od šale</i> , CET, Beograd, 2016 Alempije Veljović, Miroljub Zahorjanski, <i>Uvod u baze podataka</i> , CET, Beograd, 2014 Zoltan Geler, Karlo Bala, <i>Napredna informatička pismenost 2 - prezentacije, skripte, video tutorijali</i> , http://informatika.ff.uns.ac.rs

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Бесплатни софтверски алати 2
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Овладавање основама коришћења програма отвореног кода (LibreOffice, Scribus) који представљају бесплатне алтернативе водећих комерцијалних производа (Microsoft Office, Adobe InDesign) и који се поред оперативног система Windows могу користити и на оперативном систему Linux.
Исход предмета Студент треба да савлада основе обраде текста у програму LibreOffice Writer, да се упозна са основама рада у програму за стоно издаваштво (припрему штампе) Scribus, са елементима табеларних калкулација у програму LibreOffice Calc и са израдом презентација у програму LibreOffice Impress. Курс обухвата садржаје потребне за полагање ECDL (European Computer Driving Licence) модула „Обрада текста“, „Табеларне калкулације“ и „Презентације“.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Увод у обраду текста у програму LibreOffice Writer (радно окружење програма, рад са датотекама и документима, основе уређивања докумената, форматирање текста, форматирање пасуса, фусноте, заглавље и подножје, нумерисање страница, листе, слике, табеле, графикони, стилови, натписи, садржај, списак објеката, штампање). 2. Основе стоног издаваштва у програму Scribus (радно окружење програма, рад са страницама, оквири за текст, оквири за слике, цртање облика, мастер странице, штампање и извоз у PDF). 3. Елементи табеларних калкулација у програму LibreOffice Calc (радно окружење програма, радни листови, подаци и формуле, форматирање ћелија, основе рачунања, основне функције, процентуалне вредности, графикони, штампање). 4. Прављење презентација у програму LibreOffice Impress (радно окружење програма, теме и рад са текстом, табеле, слике, графикони, анимације, мастер слајдови, препоручена правила и структура презентација). <i>Практична настава</i> На вежбама се програми, обрађени у теоријском делу курса, илуструју практичним примерима, респективно.
Литература (до 10 референци) LibreOffice Documentation Team, <i>LibreOffice Getting Started Guide 6.0</i> , 2018, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/getting-started-guide/ LibreOffice Documentation Team, <i>Writer Guide 6.0</i> , 2018, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/writer/ The Document Foundation, <i>Calc Guide - Working with Spreadsheets</i> , 2013, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/calc/ LibreOffice Documentation Team, <i>Impress Guide - Working with Presentations</i> , 2014, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/impress/ Zoltan Geler, Karlo Bala, <i>Besplatni softverski alati - prezentacije, skripte, video tutorijali</i> , http://informatika.ff.uns.ac.rs

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Великани српског новинарства
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ:3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознати студенте са највећим именима српског новинарства, и најважнијим историјским токовима у развоју новинарства на нашим просторима.
Исход предмета Стечен висок ниво знања о историјским личностима које су највише утицале на настанак и развој новинарства на овим просторима, а биле су важне и за укупан друштвени развој.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Димитрије Давидовић. 2. Милорад и Данило Медаковић. 3. Јаков Игњатовић и Светозар Милетић. 4. Светозар Марковић и Владимир Јовановић. 5. Јован Павловић. 6. Пера Тодоровић и Мита Ценић. 7. Михаило Полит Десанчић. 8. Димитрије Туцовић. 9. Браћа Рибникар. 10. Крста Цицварић и Моша Пијаде. 11. Велимир Бајкић. 12. Милош Црњански и Раде Драинац. 13. Предраг Милојевић и Милица Јаковљевић. 14. Владимир Дедијер. 15. Љубомир Вељковић и Слободан Глумац. <i>Практична настава</i> . Национални радници и просветитељи. 2. Штампари и новинари. 3. Новине у служби политике. 4. Идеолози као новинари. 5. Српска журналистика по угледу на светска журналистичка кретања. 6. Политички критичари. 7. Либерално и радикално у новинама. 8. Борци за социјалну правду. 9. Утемељивачи „Политике“. 10. Превртљивост и доследност. 11. Економски аналитичари. 12. Песници као новинари. 13. Дописници из светских престоница. 14. Комунисти отпадници. 15. Настанак првих њуз магазина и таблоида.
Литература (до 10 референци) 1. Боаров Д; Баровић В. (2011), Великани српске штампе.Београд: Службени гласник. 2. Баровић, В. (2013). Допринос Димитрија Давидовића у формирању модерног српског друштва. У: Живанчевић Секеруш, Ивана (ур.). <i>Зборника радова - Шести међународни интердисциплинарни симпозијум „Сусрет култура“</i> , Књига 2. (921-929). Нови Сад: Филозофски факултет у Новом Саду. 3. Баровић, В. (2012),Новинарски рад Бранислава Нушића као прилог структуралном проучавању развоја жанрова у историји српске журналистике.Нови Сад Филозофски факултет у Новом Саду У: Гудурић, С. (ур.). <i>Језици и културе у времену и простору</i>),541-546. 4. Баровић, В. (2012). Историја таблоида у српској журналистички и личност Крсте

Цицварића У: Валић Недељковић, Дубравка (ур.). *Дигиталне медијске технологије и друштвено-образовне промене 2.* (113-121). Нови Сад: Филозофски факултет у Новом Саду.

5. Вулић, Т. (2007). *Крагујевачка штампа у 19 веку: садржинско-жанровске одлике.* Крагујевац: Народна библиотека „Вук Караџић“.
6. Крестић, В. (1980). *Историја српске штампе у Угарској 1791-1914.* Нови Сад: Матица српска.
7. Попов, Д. (1983). *Српска штампа у Војводини 1918-1941.* Нови Сад: Матица српска.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Српска књижевност, култура и историја приватног живота
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета: Стицање знања о основним елементима националне књижевности и културе и увида колико су категорије приватног живота, науке и уметности повезане у хронолошком току, од средњег века до модерног доба.
Исход предмета: Студенти умеју да усвоје и опишу општи појам културе и приватног живота и имају представе о току српске књижевности.
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава:</i> Простор српске културе. Развој књижевности. Приватни живот као важан сегмент појединца у развоју науке и литературе. Категорије приватног живота као део материјалне и духовне култура. Период паганства и раног хришћанства; средњег века; хуманизма, ренесансе и барока; култура 18. столећа; развој током 19. и 20. века; савремено доба</p> <p><i>Практична настава:</i> Анализа теоријских текстова о појму културе и приватног живота. Интерпретација књижевних текстова. Обилазак музејских и галеријских поставки у граду, а које су у вези са предметом.</p>
<p>Литература</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Владимир Ћоровић, <i>Историја Срба</i>, 2008. 2. <i>Историја приватног живота у Срба: од средњег века до савременог доба</i>, приредили М. Поповић, М. Тимотијевић, М. Ристовић, 2011. 3. <i>Приватни живот у српским земљама средњег века</i>, приредиле С. Марјановић-Душанић, Д. Поповић, 2004. 4. <i>Од феудалне европе до ренесансе</i>, Д. Бартелеми, Ф. Браунштајн и др, 2001. 5. <i>Приватни живот у српским земљама у освит модерног доба</i>, приредио А. Фотић, 2005.

Студијски програм/студијски програми: ОАС сви програми
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Класици светске књижевности 2
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Предмет уводи студенте у основне теме хуманистике, са циљем да их упутује у темељне праксе академских студија књижевности и у основне појмове историје идеја унутар западног цивилизацијског круга. Током курса отварају се битне теме модерне књижевности (од романтизма до данашњих дана), али се акценат у тумачењу стваља на то шта канонска дела значе нама данас у 21. столећу. Сходно томе, отварају се питања природе могућности интерпретације, верности тексту и контексту, инсистира се на трагању за занимљивим и иновативним приступима класичним делима, али се отвара и дискусија о кретањима у савременој светској књижевности, као и о последицама тих кретања на разумевање књижевне и културне прошлости.
Исход предмета Способност примене знања везаних за формирање канона европске књижевности, као и за развој модерне субјективности и препознавање њених елемената у потоњим раздобљима. Усвајање темељних начела тумачења књижевних текстова; способност препознавања књижевних митова и њиховог деловања; оспособљеност за самостално тумачење и вредновање књижевног текста, као и за продубљено посматрање различитих феномена из шире области хуманистичких наука. Студенти стичу и утврђују знања из области наратологије (типови приповедача, типови заплета), као и из области дискурса који оспоравају или проширују идеју класика (родне студије, постколонијална теорија).
Садржај предмета Уводна дискусија: модерни класици, књижевни канон и савремена светска књижевност. Читање романа <i>Чича Горио</i> кроз оптику Томе Пикетија (<i>Капитал у 21. веку</i>). Бодлер и Париз као престоница 19. столећа. Границе људског: <i>Франкенштајн</i> , човек или чудовиште? Читалачки избори: Толстој или Достојевски? Реализам. Натурализам. Психологија. Традиција. Епифанија. Роман тока свести. Роман и мит (Џејмс Џојс, Франц Кафка). Естетизам. Модернистички формализам. Просторна форма (Џ. Франк). Егзистенцијализам (Ками). Модернизам и/или авангарда. Утицај филозофије на роман и утицај романа на филозофију. <i>Мали принц</i> и природа фантазије. Борхесови лавиринти. Маркес, магијски реализам и проза "трећег света". Зебалдов <i>Аустерлиц</i> , култура сећања и Холокауст као слом хуманистичке парадигме. Утицај нових медија (радио, телеграф, филм). Светска књижевност данас. Књижевност и глобализација. Књижевност и превођење. Књижевност и тржиште. Постколонијална књижевност. Етнолитература. Висока и ниска књижевност. Феминизам и женска књижевност. Рецепција српске књижевности у иностранству (А. Тишма, Д. Киш, М. Павић).
Литература <i>Примарна:</i> Балзак, <i>Чича Горио</i> , прев. Душан Милачић (више издања). Мери Шели, <i>Франкенштајн</i> , прев. Славка Стевовић (више издања). Бодлер, <i>Цвеће зла</i> (избор, више издања). Достојевски, <i>Злочин и казна</i> , прев. М. Бабовић, Београд, 1964; Толстој, <i>Ана Карењина</i> , прев. З. Велимировић, Београд, 1979; Џејмс Џојс, <i>Портрет уметника у младости</i> прев. Петар Ћурчија, Београд, 1991. Кафка, <i>Преображај</i> , прев. Бранимир Живојиновић; Ками, <i>Странац</i> , прев. З. Хаџи-Видојковић, Београд, 1968. Егзипери, <i>Мали принц</i> , прев. М. Вукмировић, Београд, 2007. Борхес, <i>Изабране приче</i> (разна издања). Маркес, <i>Сто година самоће</i> , прев. Јасна Мимица-Поповић, Београд 1984. В. Г. Зебалд, <i>Аустерлиц</i> , прев. Споменка Крајчевић, Београд, 2009. <i>Секундарна:</i> <i>Француска књижевност II</i> , Београд, 1981, стр. 303-331; Карлхајнц Штирле, "Бодлерове <i>Париске слике</i> и традиција слике Париза", <i>Поезија</i> , 35, 2006, стр. 5-44, прев. Миодраг

Лома; Џ. Стејнер: *Толстој или Достојејски*, Нови Сад, 1989. Албер Ками, „Нада и апсурд у дјелу Франца Кафке“, *Мит и Сизифу*, прев. Н. Самилагић, Сарајево, 1978. Темат и Камију (прир. В. Гвозден), *Поља*, бр. 488, 2014 (пдф верзија: <https://polja.rs/category/2014/>); Џ. Батлер и др, *Феминистичка спорења*, Београд, 2007. Едвард Саид, *Оријентализам*, Београд, 2000. Жак Рансијер, *Политика књижености*, Нови Сад, 2008. Темат о Зебалду, прир. В. Гвозден, А. Бешић, *Поља*, бр. 469, 2011. Владимир Гвозден, *Књижевност, култура, утопија*, Н. Сад, 2011.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Предузетничке вештине
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Групна презентација пре полагања испита
<p>Циљ предмета</p> <p>Циљ предмета је да, на интерактиван начин, прикаже основне концепте предузетништва и пружи заинтересованим студентима психолошка знања и основне вештине које би им олакшале пут ка покретању сопственог бизниса. □</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студенти ће након предмета бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разумеју концепт предузетништва, препознају важне карактеристике предузетничке оријентације и примене технике у сопственом психолошком оснаживању; • овладају техникама у генерисању и евалуирању пословних идеја • овладају вештинама развијања одрживог пословног модела и другим алатима потребним за покретање сопственог пословног подухвата • разумеју концепт финансирања предузетничких идеја и могуће изворе финансирања • демонстрирају познавање основних техника управљања и вођења започетих пословних подухвата, као и примене основних техника управљања људским ресурсима у "микро" бизнисима
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Шта је предузетништво? Дефиниција и одређење предузетништва и приказ главних облика предузетништва • Ко су предузетници? Приказ најважнијих особина потребних за покретање сопственог бизниса и како их развијамо (оне које можемо) Ко нису предузетници? Најчешћи митови о предузетницима • Раст и развој предузетничког бизниса • Примери успешних и мање успешних предузетничких прича и шта се из њих може научити <p><i>Практична настава</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Генерисање идеја и препознавање пословних прилика • Развијање одрживог пословног модела
<p>Литература</p> <ul style="list-style-type: none"> • белешке са предавања • Barringer, B.E. & Ireland, R. D. (2016). <i>Entrepreneurship: Successfully Launching New Ventures</i>. Harlow: Pearson. • Burns, P. (2010). <i>Entrepreneurship and Small Business: Start-up, Growth and Maturity (3rd edition)</i>. New York: Palgrave Macmillan.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Вештина комуникације
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознавање студената са основним законитостима успешне комуникације, те са стратегијама за вођење комуникације као и за избегавање и отклањање неспоразума у комуникацији.
Исход предмета Студент је овладао основним законитостима успешне комуникације и зна да примени стратегије за вођење комуникације, као и за избегавање и отклањање неспоразума у комуникацији.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основни појмови: дефиниција и елементи комуникације; интеракција, комуникација и перцепција; природа, врсте и стратегије комуникације; вербална и невербална комуникација; врсте невербалних знакова и проблеми њиховога разумевања. Основна правила у комуникацији: једноставност, краткоћа, кредибилност, доследност, звук и ритам речи, реч и слика. Социокултурни услови комуникације и њена зависност од типа комуникационог канала. Комуникација путем креирања имиџа. Комуникација валером и бојом. Законитости комуникације у групи. Мотивациона и емоционална писменост. Мотивациони механизми: хомеостатички и нехомеостатички. Реакције на унутрашње и спољашње мотиве. Конфликти у комуникацији и реакција на њих. Појам конверзације и елементи њене анализе. Језичко-стилска средства за истицање комуникативне намере и постизање комуникативног циља. Обрасци успешне комуникације у различитим комуникативним ситуацијама: успостављање и прекид контакта са саговорником; стратегије вођења и одржавања комуникације, с посебним освртом на идентитет саговорника и специфичне комуникативне услове; облици исказивања уважавања саговорника и његовога мишљења; подстицање саговорника на одржавање комуникације; изражавање толеранције и избегавање вербалног насиља.
Литература Стевић, С. (1997). <i>Анализа конверзације</i> . Београд: Филолошки факултет. * Borg, Dž. (2016). <i>Govor tela</i> . Beograd: Sezam Book. Bugarski, R. (1996). <i>Jezik u društvu</i> . Beograd: Čigoja – XX vek. Bugarski, R. (1997). <i>Jezik u kontekstu</i> . Beograd: Čigoja – XX vek. Klikovac, D. (2008). <i>Jezik i moć</i> . Beograd: XX vek. Mandić, T. (2003). <i>Komunikologija</i> . Beograd: Clio. Marković, M. (2005). <i>Poslovno komuniciranje</i> . Beograd: Clio. Mihajlović, D., Ristić, S., Bojić, I. (2007). <i>Kultura komunikacije</i> . Smederevo: GP LUKS-PRES. Nenadović, M. (2010). <i>Veština komuniciranja</i> . Beograd: Univerzitet u Prištini.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Савремена мађарска књижевност (на мађарском језику)
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: –
Циљ предмета Упознавање студената са најважнијим институцијама савремене мађарске књижевности. Препознавање иновативних књижевних жанрова, тенденција и аутора. Тумачење најновијих књижевних остварења.
Исход предмета Студент је упознат са најважнијим институцијама савремене мађарске књижевности и са механизмима рада тих институција. Примењује у тумачењу текстова стечена знања о новим књижевним тенденцијама и најмањом генерацијом аутора. Способан је да анализира актуелна остварења књижевног стваралаштва.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Појам савремене књижевности. Проблеми периодизације. 2. Институције, часописи и издавачке куће на мађарском језичком подручју данас. 3. Упознавање најважнијих тенденција мађарске књижевности у 21. веку. 4. Нова поетика историјског романа 5. Манифестација трауме у савременој мађарској књижевности. 6. Текстови о „стварности“ , дискурс и поетика транзиције. 7. Глобализација као тема и њени поетски аспекти. 8. Однос популарне културе и књижевности. 9. Интертекстуалност у савременим прозним текстовима и поезији. 10. Теме и мотиви у новом облику. Преплитање традиционалног и модерног у књижевним остварењима. 11. Мађарска књижевност на страним језицима: појава и тенденције. 12. Антологије савремене мађарске књижевности. <i>Практична настава</i>
Литература Bíró Gergely ed. 2017. <i>A századelő novellái</i> . Budapest: Magyar Napló, Fokusz Egyesület. Fenyő D. György ed. 2010. <i>Hézagpótlás : a kortárs magyar irodalom tanítása</i> . Budaörs : Aula. info. Horváth Csaba. 2018. <i>Megtalált szavak : kortárs magyar irodalom posztmodernen innen, posztmodernen túl</i> . Budapest: KRE, L'Harmattan. Horváth Kornélia. 2016. <i>Fejezetek a kortárs magyar líráról</i> . Komárom: Selye János Egyetem. Kappanyos András. 2013. <i>Hová tűnt a huszadik század?</i> Budapest: Balassi. Sz. Molnár Szilvia. 2005. <i>Bevezetés a kortárs irodalomba</i> . Budapest: Hatágú Síp Alapítvány. Mórocz Gábor ed. 2017. <i>A századelő gondolkodói</i> . Budapest: Magyar Napló, Fokusz Egyesület. Szávai Dorottya. 2015. Az elégia visszavág. A kortárs magyar elégjáról. <i>Filológiai Közlöny</i> . 1. 73-83. Szitár, Katalin; Molnár, Angelika; Kovács, Gábor et. al. eds. 2014. <i>Esemény és költészet : Az irodalomértés kortárs horizontjai a magyar és a nemzetközi tudományosságban</i> . Veszprém: Pannon Egyetem. Mészáros Márton. 2010. <i>Mai magyar irodalmi olvasókönyv : bevezetés a kortárs magyar irodalom olvasásába</i> . Budapest : Hatágú Síp Alapítvány.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Књижевност за децу и младе у светским оквирима
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са изабраним ауторима и делима интернационалне књижевности за децу и омладину. Упознавање са основним одликама различитих врста дечије и омладинске књижевности.
Исход предмета Студенти ће стећи опште знање о различитим жанровима и врстама, као и о ауторима књижевности за децу и омладину. Разумеће улогу књижевности за децу и младе у развијању знања из различитих области, као и у развијању интерперсоналних и интраперсоналних увида. Биће оспособљени да перципирају одлике књижевних дела, са посебним фокусом на педагошке аспекте различитих сардјаја и њихову погодност за разноврсну публику.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Историјски преглед развоја књижевности за децу и младе у свету. Књижевне врсте и жанрови. Фикција и нефикција. Традиционалне бајке као универзални чинилац европске и светске културе. Ауторске бајке. Народне и ауторске песме за децу. Сливковнице. Приповетке за децу. Социјалне приче. Биографске приче. Графички роман и фиктивни дневник. Авантуристички роман. Роман о одрастању (билдунгсроман). Психолошки роман и приче за децу и младе. Документарно-биографска проза. Роман фантазије и роман фантастике. Мистерије и детективски романи за децу и младе. Анализа и критичко промишљање одабраних дела, као представника различитих култура.
Литература Јовановић, В. и Росић, Т. (ур.) (2012). <i>Књижевност за децу и омладину – наука и настава</i> . Јагодина: Факултет педагошких наука. Марјановић, В., Ђурићковић, М. (2007). <i>Књижевност за децу и младе у књижевној критици</i> . Краљево: Либро. Милинковић, М. (2006). <i>Страни писци за децу и младе</i> . Чачак: Легенда. Петровић, Т. (2001). <i>Историја српске књижевности за децу</i> . Врање: Учитељски факултет. Петровић, Т., Вуковић, Н. (1996). <i>Увод у књижевност за децу и омладину</i> . Подгорица: Унирекс. Henderson, D. L., May, J. P. (2005). <i>Exploring Culturally Diverse Literature for Children and Adolescents</i> . Boston, MA: Allyn & Bacon. Prošić-Santovac, D. (2019). <i>The Magical Art: Appropriation, Reception and Interpretation of Fairy Tale</i> . Novi Sad: Filozofski fakultet. Zipes, J. (2006). <i>The Oxford Encyclopedia of Children's Literature. (Vol. 1-4)</i> . Oxford: Oxford University Press.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Српска средњовековна писменост
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Предмет није предвиђен за модуле на ЈКК – Српски језик и књижевност, Српски као нематерњи и страни језик и књижевност и Српска књижевност и језик.
Циљ предмета Стицање знања о културно-историјским приликама функционисања и развоја српске средњовековне писмености.
Исход предмета На крају курса студент ће бити способан да наведе главне карактеристике српске средњовековне писмености и да образложи значај појединих споменика писмености за српску културу.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Културно-историјски контекст настанка словенске писмености: старословенско раздобље. 2. Најстарија писма (глагољица и ћирилица) и старословенски споменици. 3. Ка почецима српске писмености: рана сведочанства о глагољској писмености код Срба и најстарији сачувани ћирилски споменици српске писмености. 4. Српска средњовековна писменост: систем жанрова и диглосија, периодизација. 5. Рашка епоха: узлет српске средњовековне писмености. 6. Ресавска епоха: нова књижевна средишта и покрет ревизије књига. 7. Позна епоха српске средњовековне писмености: доба таворења писмености. 8. Словни састав српске ћирилице; правописне школе (босанско-хумска, рашка и ресавска); типови писма (устав са полууставом и брзопис) 9. Српска средњовековна писменост и штампана књига. 10. Средњовековна писменост у Босни и Хуму.
Литература Богдановић, Димитрије. <i>Историја старе српске књижевности</i> . Београд: Српска књижевна задруга, 1991. Ивић, Павле. <i>Преглед историје српског језика</i> . Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1998, 5–115. Ивић, Павле. Развој књижевног језика на српскохрватском језичком подручју. <i>О језику некадашњем и садашњем</i> . Београд: Београдски издавачко-графички завод – Приштина: Јединство, 1990, 87–141. Грковић Мејџор, Јасмина: III Средњовековна писменост. <i>Списи из историјске лингвистике</i> . Ср. Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2007, 415–480. Јерковић, Вера. Ћирилица српскословенског периода: палеографски приступ проучавању и општи увид у њен развој. <i>Предавања из историје језика</i> . Нови Сад: Филозофски факултет, Одсек за српски језик и лингвистику, 2004, 87–102. Грковић-Мејџор, Јасмина. Језик српске средњовековне писмености: достигнућа и задаци. <i>Шестдесет година Института за српски језик САНУ</i> . Зборник радова I. Београд, 2007, 249–266. Трифуновић, Ђорђе. <i>Ка почецима српске писмености</i> . Београд: Откровење, 2001.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Југословенско-румунске културне и књижевне везе
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета: Стицање знања о историји југословенско-румунских културних и књиж. веза кроз векове.
Исход предмета: Студенти знају историју југословенско-румунских културних и књиж. веза кроз векове.
Садржај предмета: Традиционално добросуседски односи кроз историју; словенски елементи на северу Дунава, у подножју Карпата, те романски елементи на југу Дунава; Иста вера, традиција и реципроцитети; Слични животни услови. Политички односи: Премисе за добре културне односе; Пред немањички период: помени о »чрним Латинима« на Балкану (летопис попа Дукљанина), те о прецима јужних Словена на северу Дунава (карпатски басен); Значење речи »Србин« и »српски« у румунским старим текстовима; Немањички период: династичке везе; савези и уговори, те узајамне посете у другој половини XIX века, те у XX веку; Владарске повеље и дарови румунских кнежева на југу Дунава, и обратно, Миша Анастасијевић и Милош Обреновић, те њихови поседи у Влашкој. Културни односи: Средњи век и турска окупација Балкана; склањање људи од пера и културе румунских земаља; Задужбине и дарови манастирима с једне и с друге стране; Помени о Србима у румунским изворима и обратно; Односи са Дубровником, везе са Црном Гором; Културни реципроцитети Срба и Румуна у Хабсбуршкој монархији и педагошка упоредна делатност; Црквене везе и штампање књига за Србе у Римнику, те за Румуне у Сремско-карловачкој митрополији и др. Књижевне везе и реципроцитети: Близкост народног стваралаштва на румунском и српском језику; Исти мотиви, личности; Књижевници једне или друге књижевности на пропутовањима или који пишу о једној или другој земљи; Писци који знају оба језика; Антологије и преводи из једне или друге књижевности. Језичке везе и интерференције: словенски елементи, првенствено лексички, у румунском језику, а посебно на банатске говоре и јужнодунавске историјске дијалекте румунског језика и обратно; Реликти средњевековних Влаха у српском језику у пастирској терминологији; Ономастика и нарочито топонимија словенског порекла на тлу Румуније и обратно;
Литература: Ванку, Милан (2005). <i>Српско-југословенско- румунски односи кроз векове</i> . Београд. Гавриловић, Никола (1997). <i>Срби и Румуни: српско-румунске везе кроз векове</i> . Београд-Нови Сад: Завод за уџбенике и наставна средства, Прометеј. Gamulesku, Dorin (1974). <i>Elemente de origine sârbocroată ale vocabularului dacoromân</i> . Букурешт-Панчево. Живковић, М. (1976). <i>Сведочанства о српско (југословенско) - румунским културним и књижевним односима</i> . Букурешт. Flora, Radu (1968). <i>Relațiile iugoslavo-române</i> . Panciova: Lumina.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Примена нових технологија у настави
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознавање студената са принципима примене нових технологија у настави друштвено-хуманистичких наука, те са концептима и могућностима које пружају у образовном контексту.
Исход предмета Студент је способан да примењује информационе технологије у различитим контекстима образовног процеса; да креира наставни дигитални садржај на основу стандарда информатичког образовања; да овлада вештинама које му омогућавају да несметано употребљава различите онлајн платформе, апликације и дигиталне уређаје у настави и пракси.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Појам информационе и комуникационе технологије. Врсте рачунара. Преносни дигитални уређаји. Појам е-учења, у-учења и м-учења. Основни стандардни информатичког образовања. Дигитална писменост. Бихевиоризам, конструктивизам и конективизам. Ергономија. Оквир дигиталних компетенција и дигитално доба. Педагошки исход примене технологије у различитим контекстима образовног процеса. Друштвене мреже. Гејмификација у образовном процесу. Савремене онлајн платформе и њихова употреба у настави. Софтвери за дислексију. Уређаји и апликације за читање књига у електронском облику. Онлајн енциклопедије. Паметне табле и њихова употреба. Заштита података и приватности на интернету. <i>Практична настава:</i> упознавање и обука за рад са савременима алатима, апликацијама и платформама. Креирање интерактивног садржаја. Moodle. ATutor. aNewSpring. Chamilo. Canvas. Socrative .Blackboard. Sakai. Wiki, WordPress. PowerPoint. . Google Slides. Prezi. Beautiful.ai. Kahoot! Padlet. Voki. Nearpod. Moovly. Blendspace. Grammarly. Audacity. Snagit. Edmodo. EDpuzzle. Wordle. Glogster EDU. Vimeo. Jing. Flickr. Quizlet. Survey Monkey. Duolingo. RefME. GoConqr. Office Lens. myHomework Student Planner. 360 Cities. Facebook, Pinterest, Instagram, Twitter, LinkedIn, Orkut, Minecraft. Lex pad, YouTube, Google Scholar. Google Docs and Drive. Google FormsMicrobit. Evernote. TED/TED Ed. Coursera. Google Apps. e-Learning CONSORTIUM. Sheppard Software.
Литература Bogićević, M. Ristić, M., Radovanović, I. (2013). <i>Internet u obrazovanju. Pedagoški aspekti primene interneta u nastavi</i> . Beograd: Učiteljski fakultet, Univerzitet u Beogradu. Glušac, D. (2012). <i>Elektronsko učenje</i> . Zrenjanin: Univerzitet u Novom Sadu, Tehnički fakultet „Mihajlo Pupin“. I., & Spariosu, L. (2016). Moodle platform - assistance resource in learning Romanian as a foreign language in Serbia. In I. Roceanu (Ed.), <i>eLearning Vision 2020, The 12th International Scientific Conference “eLearning and Software for Education”, Volume III</i> (96-101). Bucharest: “Carol I” National Defence University Publishing House. Petrović, M. (2016). <i>Model e-učenja za podršku razvoju informatičkih kompetencija zaposlenih u obrazovanju</i> . Doktorska disertacija, Novi Sad: Prirodno-matematički fakultet u Novom Sadu http://nardus.mpn.gov.rs/handle/123456789/7184 R., Petković, V., & Ivanić, I. (2018). Comparative Analysis of the Use of New Technologies and NTC Learning Method: A Case Study. In: I. Roceanu (ed.), <i>eLearning challenges and new horizons, The 14th International Scientific Conference “eLearning and Software for Education”</i> Bucharest: “Carol I” National Defence University Publishing House, 203-211. y, L. (2012). <i>Teaching and learning in the digital age</i> . London; New York: Routledge. f, R. (2013). <i>Dialogic: education for the Internet age</i> . London; New York: Routledge.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Екологија града
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Курс отвара неколико могућности: (а) разумевања начина функционисања друштава (посебно модерних, урбаних) у савременом еколошком контексту., (б) промишљање идеја о окружењу као друштвеној конструкцији (ц) критички однос према идејама које препознају само „природно“ и/или „вештачко“ окружење, (д) разумевање чињеница о томе да се градска друштва налазе у историјском, савременом и будућем епицентру свих збивања у окружењу – пут од енвајронментализма до одрживог развоја.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Оспособљеност за контекстуалну анализу и синтезу посебних проблема друштвено произведеног окружења у урбаним срединама и разликовање социолошког и осталих значења и значаја екологије у урбаним срединама.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Појмовна одређења: град и урбано, екологија и енвајронментализам; социјална екологија, урбана екологија, окружење, природа; интердисциплинарност у социолошком разумевању екологије: подстицаји и опструкције; град као макро-контекст; апологије у научним интерпретацијама социјалне екологије; друштвена конструкција природе; различити погледи на природу: екофеминизам; процеси дугог трајања; популациони, политички, технолошки, еколошки, економски и културни оквири за разумевање екологије града; одрживи развој; одрживи град.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Појединачна и групна интерпретација и дискусија унапред припремљених текстова, за сваку наставну јединицу/недељу. Анализа карактеристичних студија случаја.</p>
<p>Литература (до 10 референци)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pušić, Ljubinko (2001), Održivi grad: ka jednoj sociologiji okruženja, Nezavisna izdanja Sl. Mašića, Beograd 2. Ponting, Klajv (2007), Ekološka istorija sveta, Odiseja, Beograd. 3. Goleman, Danijel (2010), Ekološka inteligencija, Geopoetika, Beograd.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Биополитика у модерном друштву
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
<p>Циљ предмета</p> <p>Предмет има за циљ да упозна студенте са различитим друштвено-историјским и политичким аспектима управљања животом, концепцијама биополитике и биомоћи у контексту савремених глобалних друштвених промена. Наведени циљеви курса могу бити операционализовани на следећи начин: а) разумевање друштвено-историјских процеса настанка биополике; б) разумевање и критички приступ различитим аспектима биополитике и биомоћи; в) аналитичност у проучавању односа и међузависности политике, науке, телесности, идентитета и живота у оквиру савремених друштвених и културних процеса.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Након завршеног курса, студенти ће сазнати најважније концепте, моделе и теорије које се односе на проучавање биополитике у оквиру савремених друштава. Поред тога, студенти ће бити способни за разумевање и самосталну, критичку процену историјских, културолошких и социолошких аспеката биополитике.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Теоријска настава обухвата представљање и проблематизацију следећих наставних јединица, односно тематских целина: 1. поретци моћи и знања: суверенитет, дисциплина, регулација; 2. настанак новог биолошког поретка 3. медиализација друштва и нове технологије контроле 4. различите концепције биополитике; 5. савремена политика и управљање животом; 6. управљање ризицима и питање безбедности у глобалном друштвеном поретку; 7. неолиберализам и управљање; 8. политика границе у глобалним друштвеним процесима; 9. концепт биомоћи; 10. тело, телесност и идентитет; 11. биополитика информационог друштва; 12. постхуманизам.</p> <p><i>Практична настава:</i> Проучавање основне литературе из области биополитике; анализе и дискусије у вези са литературом, анализа и проблематизација различитих текстуалних и аудио-визуелних материјала, излагање семинарских радова.</p>
<p>Литература – обавезна</p> <p>Marinković, Dušan i Ristić, Dušan (prir.) (2019). <i>Moć nad životom: biopolitika u modernom društvu</i>. Novi Sad: Mediterran Publishing.</p> <p>Шира литература</p> <p>Agamben, Đorđo. 2013. <i>Homo Sacer – Suverena moć i goli život</i>. Loznica: Karpos.</p> <p>Batler, Džudit. 2001. <i>Tela koja nešto znače</i>. Beograd: Fabrika knjiga.</p> <p>Fuko, Mišel. 1998. <i>Treba braniti društvo</i>. Novi Sad: Svetovi.</p> <p>Fuko, Mišel. 2005. <i>Rađanje biopolitike</i>. Novi Sad: Svetovi.</p> <p>Fuko, Mišel. 2012. <i>Moć/znanje</i>. Novi Sad: Mediterran Publishing.</p> <p>Fuko, Mišel. 2014. <i>Bezbednost, teritorija, stanovništvo</i>. Novi Sad: Mediterran Publishing.</p> <p>Hard, Majkl i Negri, Antonio. 2005. <i>Imperija</i>. Beograd: IGAM.</p>

Студијски програм/студијски програми: ОАС сви програми
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Социолошко истраживање маркетинга
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета: Циљ предмета је да омогући студентима да стекну основна знања о једном од најактуелнијих и најдоминантнијих процеса (маркетиншка комуникација) који се односи на сферу рада, а у коме се прожимају људска, друштвена, културна, економска и техничка димензија, као и да развију вештине разумевања, проучавања и објашњавања тог процеса.
Исход предмета: Оспособљеност студената за истраживање разних аспеката маркетинга, као једног сложеног, вишедимензионалног процеса. Развијање вештина и способности активног укључивања будућих стручњака у процес маркетиншке комуникације.
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> Усвајање знања о основним карактеристикама маркетинга и маркетиншке комуникације, уз образлагање потребе укључивања социологије у проучавање тог облика друштвеног делања човека. Упознавање са двоструком улогом социологије у том процесу: прво, као науке која настоји да проучи маркетинг као облик комуникације између друштвених актера (најпре у сфери рада); друго, као својеврсне професионалне активности у пословима маркетинга, која се односи на настојање да се потпомаже економски систем у оној мери у којој он уважава истину социолошких анализа и објашњења. Критичка анализа различитих теоријских становишта о маркетингу и стратегијама које имају примену у процесу маркетиншке комуникације. <i>Практична настава:</i> Самостална припрема студената (уз менторско усмеравање) и њихово излагање одговарајућих теоријских проблема који се односе на област маркетиншке комуникације; презентација социолошких (и других научних) студија маркетинга; социолошка анализа конкретних маркетиншких кампања.
Литература: Милошевић, Б. (2019). Основи социологије рада. Ново Милошево: Банатски културни центар. (стр. 278-291) Kotler, F., Vong, V., Sonders, Dž. i Armstrong, G. (2007). Principi marketinga. Beograd: Mate. Kotler, P. i Lane, K. (2006). Marketing menadžment. Beograd: Data status. Милошевић, Б. (2004). Умеће рада. Нови Сад: Прометеј (стр. 351-363). Smit, P. R. (2002). Маркетиншке комуникације. Београд: Клио. Болчић, С. (1995). Социолошка анализа маркетинг стратегија. Социолошки преглед, vol. 29, бр.4, 463-476.

Студијски програм : ОАС Филозофија
Назив предмета: Рана хеленска филозофија
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Циљ предмета „Рана хеленска филозофија” је да студенте упозна са смислом „онтолошког обрта” у коме настаје филозофија на западној обали Мале Азије у Јонији, са облицима и модалитетима које је она задобила у тзв. „Великој Грчкој” на јужноиталијанској и сицилијанској обали, те са њеним поступним трансформисањем и премештањем у Атину и континенталну Грчку, као и са кључним појмовима и носећим идејама првих грчких филозофа, како на генералном нивоу, тако и у појединачним битним елаборацијама.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Оспособљавање студената да овладају основним учењима и појмовима Ране хеленске филозофије на систематски и историјски начин. Студирање овога предмета треба да омогући не само разумевање како и зашто ранохеленски назори износе на видело саму „ствари филозофије”, већ и обухватање и апсолвирање да они у значајној мери одређују њен правац и карактер кроз скоро читав антички грчки период. Студенти стичу вештине термилошког комуницирања са древним античким наслеђем као и диспозицију за продуктивну компарацију са духовним менама савременог доба.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Извори за проучавање ране хеленске филозофије; Митологија и филозофија (Теогонија и космогонија; <i>Mythos</i> и <i>logos</i>; Источњачка мудрост и грчка <i>sophia</i>); Култура <i>polis</i>; Седморица мудраца; Допринос Хелена концептуализацији језика тј. започињању филозофског језика; Проблем Једног и мноштва; <i>To apeiron</i>; <i>Arche</i> и <i>stoicheion</i>; Поимање твари; Ранохеленске идеје настајања и пропадања; Периодизација ране хеленске филозофије; „Фисичари” из Милета (Талес, Анаксимандар, Анаксимен); Питагора и питагорејци; Алкмеон, Хераклит; Елејска школа (Ксенофан, Парменид, Зенон, Мелис); Емпедокле; Анаксагора; Архелај; Диоген из Аполоније; Атомистичка филозофија (Леукип и Демокрит).</p> <p><i>Практична настава: Вежбе</i></p> <p>Анализа изворних филозофских текстова.</p>
<p>Литература</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Хомер (1985). <i>Илијада</i>. Нови Сад: Матица српска. 2. Hesiod (1975). <i>Postanak bogova. Homerove himne</i>. Sarajevo: Veselin Masleša. 3. Eshil, Sofoklo i Euripid (1988). <i>Sabrane grčke tragedije</i>. Beograd: Kosmos. 4. Diels, H. (1983). <i>Predsokratovci fragmenti I-II</i>. Zagreb: Naprijed. (у првом тому стр. 56-104, 115-169, 185-324; у другом тому стр. 5-51, 55-69, 71-204)

5. Laertije, D. (1973). *Životi i mišljenja istaknutih filozofa*. Beograd: BIGZ. (књиге: I-II, VIII-IX)
6. Kaluđerović, Ž. (2015). *Dike i dikaiosyne*. Skopje: Magnasken. (стр. 13-177)
7. Kaluđerović, Ž. (2017). *Rana grčka filozofija*. Zenica: Hijatus.
8. Hegel, G. V. F. (1970). *Istorija filozofije I*. Beograd: Kultura.
9. Koplston, F. (1991). *Istorija filozofije Grčka i Rim*. Beograd: BIGZ. (стр. 29-113)

Студијски програм : ОАС Филозофија
Назив предмета: Увод у филозофију
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Предмет Увод у филозофију има припремни карактер с циљем да на почетку студија уведе студенте у темељне филозофске проблеме и питања, правце и дисциплине, те да их упозна са носећом филозофском лексиком. Тај циљ се постиже у највећој мери радом на изворним филозофским текстовима, и то како на предавањима тако и на семинарима. Тиме се постиже да се студент, паралелно са стицањем почетних знања из филозофије, оспособљава за лектуру филозофског штива, чиме бива удовољено уверењу да се и почетно увођење у филозофско мишљење може остварити једино филозофирањем, тј. из саме филозофије.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Исход предмета је да студенти овладају основним појмовима, дисциплинама и правцима филозофије у њиховом проблемском и историјском контексту.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Почетак курса подразумева увођење у проблем могућности одређења филозофије, у њено порекло и изворе, у однос мита и логоса, као и у смисао и домет важења дисциплинарног рашчлањавања филозофије. На примерима најважнијих дела великих филозофа би се затим проучавали основни ставови различитих филозофских учења и носећа категоријална одређења различитих филозофских дисциплина, праваца и епоха. То се постиже анализом одабраних, повесно релевантних пасажа из дела најзначајнијих филозофа.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Увођење у филозофско мишљење путем тумачења изворних текстова најзначајнијих филозофа, које подразумева интерактивну филозофску наставу. Циљ је развијање способности разумевања основних филозофских појмова, проблема и праваца непосредном обрадом филозофских текстова, што уједно стимулише слободу мишљења и критичку анализу одређеног садржаја.</p>
<p>Литература</p> <p>Адорно, Т. (1986). <i>Филозофска терминологија: увод у филозофију</i>. Сарајево: Свјетлост.</p> <p>Аристотел (2007). <i>Мефазика</i>. Београд: Паидеиа.</p> <p>Аристотел (1982). <i>Никомахова етика</i>. Загреб: СНЛ.</p> <p>Декарт, Р. (1998). <i>Медитације о првој филозофији</i>. Београд: Плато.</p> <p>Финк, Е. (1989). <i>Увод у филозофију</i>. Београд: Нолит.</p> <p>Хајдегер, М. (1972) <i>Што је то - филозофија. Uvod u Heideggera</i>. Загреб.</p> <p>Јасперс, К. (1967) <i>Филозофија егзистенције / Увод у филозофију</i>. Београд: Просвета.</p> <p>Платон (1993). <i>Држава</i>. Београд: БИГЗ.</p> <p>Шијаковић, Б. (2002). <i>Mythos, Physis, Psyse</i>. Београд-Никшић: Јасен. (стр. 81-122).</p> <p>Жуњић, С. (2012). <i>Филозофија и њен језик</i>. Београд: Плато.</p>

Студијски програм : ОАС Филозофија, ОАС Културологија
Назив предмета: Увод у логику и теорију аргументације
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Упућивање студената у теоријске основе анализе аргумента, као и у практичну примену тих сазнања. Упознавање са филозофима који су истакнуто допринели развоју теорије аргументације (Аристотел, Декарт, Фреге). Раумевање значаја логики и теорије аргументације за савремену науку. Усвајање и увежбавање посебних техника анализе и извођења аргумената.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студент је оспособљен у основним вештинама аналитичког мишљења. У стању је да те вештине примењује критички: разликује особене типове аргументације и логичког закључивања, уме да препозна структуру аргументације у сложеном материјалу, препознаје грешке у закључивању. Знања из теорије аргументације уме да употреби продуктивно: држи се закона и правила логичког мишљења, ваљано изводи и планира аргументе. Изграђена је шира могућност критичког и научног мишљења.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Одређење логики. Појам, суд, закључак. Закони логики. Логичке грешке. Елементи математичке логики: предикатски рачун, исказни рачун. Веза логики и научног метода. Дедукција и индукција. Облици аргументације. Логичке основе критичког мишљења.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Анализирање структуре аргумента, препознавање термина, премиса и закључка. Технике утврђивања ваљаности закључка категоричког силогизма. Технике извођења закључка у категоричком силогизму. Анализирање хипотетичког и дисјунктивног силогизма у савременом научној методу. Препознавање типичних погрешака при хипотетичко-дедуктивном резонувању. Основе исказног рачуна.</p>

Студијски програм : ОАС Филозофија
Назив предмета: Платон и Академија
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Циљ предмета „Платон и Академија” је, најпре, да се студенти упознају са веома референтним моментом духовне повести Хеладе, испитивањем суштине хеленске обичајности које започиње са софистима и Сократом, као и да се делањем поменутих филозофа антиципира и омогућава појављивање становишта моралне свести и етичке рефлексије. Намера је, потом, да се елаборира како је један од „учитеља људског рода” Платон, покушао да посредством онтолошке легитимације основа човековог практичног света омогући филозофско утемељење овог света, и прибави му валидност у његовим делатним принципима и постављеним сврхама. Интенција је, коначно, да се дубоки и снажни утицај који је Платонова филозофија вршила током читаве антике експлицира кроз учења његових следбеника и настављача у Академији.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Оспособљавање студената да овладају основним доктринама и идејама Платонове филозофије и припадника Академије на систематски и историјски начин. Изучавање овог предмета односно његове мисаоне слојевитости и комплексности омогућиће студентима да компетентно валоризују и разоткрију истинске корене европског интелектуалног наслеђа и да успоставе продуктивни дијалог класичне грчке старине са проблемима и дилемама нашег времена.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Софистичка филозофија; <i>Sophos</i> i <i>sophistes</i>; Супротност <i>physis-nomos</i>; Човек као мера; Сократова иронија и дефиниција; Врлина је знање; Врлина је једна; Сократ као утемељитељ морала и етике; Сократске школе; Платоново одређење врлина у тзв. раним сократским дијалозима; Ступњеви сазнања и релација знања и истинитог схватања у <i>Држави</i>, <i>Менону</i> и <i>Теетету</i>; Учење о идејама у Платоновим дијалозима; Дијалектичка метода у <i>Федру</i>; Учење о души у <i>Федону</i>, <i>Федру</i> и <i>Држави</i>; <i>Dikaiosyne</i> као конституишући фактор ваљане <i>politeie</i> и ваљаних грађана; <i>Politeia</i> и <i>paideia</i>; Критика и дефиниција софиста у <i>Држави</i> и <i>Софисту</i>; Бит државништва у <i>Држави</i>, <i>Државнику</i> и <i>Законима</i>; поимање Демијурга у <i>Тимају</i>; Стара Академија.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Анализа изворних филозофских текстова.</p>
<p>Литература</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Diels, H. (1983). <i>Predsokratovci fragmenti II</i>. Zagreb: Naprijed. (стр. 231-358) 2. Ksenofont (1980). <i>Uspomene o Sokratu</i>. Beograd: BIGZ. 3. Platon (1970). <i>Fedon</i>. U: <i>Dijalozi</i>. Beograd: Kultura. (стр. 167-332) 4. Platon (2000). <i>Gozba</i>, Beograd: BIGZ.

5. Platon (1993). *Fedar*. U: *Ijon, Gozba, Fedar*. Beograd: Kultura. (str. 107-189, 231-253)
6. Platon (1993). *Država*. Beograd: BIGZ.
7. Kaluđerović, Ž. (2015). *Dike i dikaiosyne*, Skopje: Magnasken. (str. 181-250)
8. Hegel, G. V. F. (1970). *Istorija filozofije II*. Beograd: Kultura. (str. 7-243)
9. Koplston, F. (1991). *Istorija filozofije Grčka i Rim*. Beograd: BIGZ. (str. 117-300)

Студијски програм : ОАС Филозофија
Назив предмета: Хеленистичко-римска филозофија
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Предавања из предмета „Хеленистичко-римска филозофија”, прво, треба да упознају студенте са узроцима и последицама слома класичног хеленског <i>polisa</i> уз истовремено духовно и темпорално омеђивање саме хеленистичко-римске епохе, која ће бити представљена кроз плуралност филозофских парадигми, научавања и школа. Посебна пажња ће се, затим, обратити на стоицизам, епикурејство и скептицизам у њиховим разнородним манифестацијама, као и на академичаре, перипатетичаре, киничаре, еклектичаре, новопитагорејце, филозофе јеврејско-хеленистичке провенијенције, и коначно, на Плотина и друге новоплатоничаре.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Овладавање студената основним учењима и појмовима Хеленистичко-римске филозофије на систематски и историјски начин. Потом, оспособљавање студената за самостално апсолвирање и анализирање, како у оралном облику тако и писмено, различитих књига и текстова хеленистичко-римских филозофа. Омогућавање студентима постизања компетентности у процени хетерогених дела, узимајући притом у обзир доступне оригиналне радове и коментаре античких и савремених филозофа, као и увид у последице латинизације грчких термина и идеја.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Општа обележја хеленистичко-римске епохе; Периодизација хеленистичко-римске филозофије; Логика Стое; Космологија Стое; Стоичка етика; „Живот у сагласности са природом”; Разлика између атомистичког и епикурејског поимања атома; Епикурејско схватање богова и смрти; Епикурејска етика; Пиронова критика чулног сазнања и Енесидемова критика ума; Десет „начина” или тропа у прилог скептичког гледишта; Перипатетичка школа; Средња и нова Академија; Значај Цицерона за преношење филозофске терминологије на латински језик; Новопитагорејство и нови кинизам; Хеленистичко-јеврејска синтеза оличена у Филону из Александрије; Платиново захватање бога; Појам еманације код Плотина; Друге новоплатонистичке школе.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Анализа изворних филозофских текстова</p>
<p>Литература</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Laertije, D. (1979). <i>Životi i mišljenja istaknutih filozofa</i>. Beograd: BIGZ. (књиге: VII, IX i X) 2. Epikur (2005). <i>Osnovne misli</i>. Beograd: Dereta. 3. Lukrecije (1951). <i>O prirodi stvari</i>. Beograd: Prosveta. (књига: I) 4. Ciceron, M. T. (1989). <i>O prirodi bogova</i>. Vrnjačka Banja: Sv. Sim. Mirot.

5. Arijan, F. (1994). *Priručnik Epiktetov*. Beograd: Velvet.
6. Aurelije, M. A. (1998). *Samom sebi*. Beograd: ПЛАТΩ. (књиге: II, IV-VI)
7. Plotin (1984). *Eneade*. Beograd: „Književne novine”. (књига: I)
8. Hegel, G. V. F. (1970). *Istorija filozofije II-III*. Beograd: Kultura. (у другом тому стр. 355-491; у трећем тому стр. 7-94)
9. Koplston, F. (1991). *Istorija filozofije Grčka i Rim*. Beograd: BIGZ. (стр. 417-538)

Студијски програм: ОАС Филозофија
Назив предмета: Основи филозофије
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испити из предмета Увод у филозофију
<p>Циљ предмета</p> <p>Предмет Увод у филозофију има припремни карактер с циљем да на почетку студија уведе студенте у темељне филозофске проблеме и питања, правце и дисциплине, те да их упозна са носећом филозофском лексиком. Тај циљ се постиже у највећој мери радом на изворним филозофским текстовима, и то како на предавањима тако и на семинарима. Тиме се постиже да се студент, паралелно са стицањем почетних знања из филозофије, оспособљава за лектуру филозофског штива, чиме бива удовољено уверењу да се и почетно увођење у филозофско мишљење може остварити једино филозофирањем, тј. из саме филозофије.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Исход предмета је да студенти овладају основним појмовима и категоријама филозофије у њеном теоријском и историјском контексту.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Курс продубљује проблем дефинисања филозофије проучавањем оних њених одређења код Платона и Аристотела, која су битно утицала на потоње саморазумевање филозофије. На новим примерима најважнијих дела великих филозофа наставља се проучавање темељних филозофских проблема и појмова.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Увођење у филозофско мишљење путем тумачења изворних текстова најзначајнијих филозофа, које подразумева интерактивну филозофску наставу. Циљ је развијање способности разумевања основних филозофских појмова, проблема и праваца непосредном обрадом филозофских текстова, што уједно стимулише слободу мишљења и критичку анализу одређеног садржаја.</p>
<p>Литература</p> <p>Дерида, Ж. (1973). Структура, знак и игра у говору наука о човеку. <i>Дело, год. XIX, бр. 12</i> (стр. 1477-1495).</p> <p>Финк, Е. (1979). Филозофија као превладавање 'наивности'. <i>Рани Хајдегер</i>. Београд: Вук Караџић. (стр. 68-88)</p> <p>Фуко, М. (2004). Ниче, генеалогичка историја. <i>Градац, бр. 152-153</i>. (стр. 54-66).</p> <p>Фуко, М. (2003). <i>Херменеутика субјекта</i>. Нови Сад: Светови. (стр. 11-34, 264-287, 314-338)</p> <p>Гадамер, Х.-Г. (1978). <i>Истина и метода</i>. Сарајево: Веселин Маслеша.</p> <p>Хартман, Н. (1973). <i>Нови путеви онтологије</i>. Београд: БИГЗ. (стр. 5-80)</p> <p>Ниче, Ф. (2001). <i>Генеалогичка морала</i>. Нова Пазова: Бонарт. (стр. 7-13, 19-44)</p> <p>Ниче, Фридрих, избор седам фрагмената из Веселе науке и Сумрака идола (3 стр.)</p> <p>Платон (2002) <i>Парменид</i>. Загреб: Деметра.</p> <p>Платон (2002) Софист. у: <i>Кратил, Тееетет, Софист, Државник</i>. Београд: Плато.</p>

Студијски програм: ОАС Филозофија
Назив предмета: Аристотел и Ликеј
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Предавања из предмета „Аристотел и Ликеј”, најпре, треба да упознају студенте са Аристотеловим трагањем за нити водилом читавог ранијег мишљења, односно са спознајом да његови продубљени увиди представљају својеврсни <i>Aufhebung</i> све дотадашње филозофије, јер је у исти мах укидају али и чувају у једној вишој синтези. Елаборираће се Стагиранинове минуциозне формулације о властитим претходницима и савременицима, изражене кроз призму јединственог интерпретацијског кључа, које су омогућиле проблемску систематизацију као и прекривање духовног хоризонта Хеладе до пред крај IV века п.н.е., што га је квалификовало, макар и уз известан опрез казано, као првог историчара метафизике па и филозофије у целини. Претензија је, на концу, да се валоризовање и еволуција Аристотелове филозофије, уз истовремено уважавање њених структуралних стожера, прикаже и из перспективе његових перипатетичких пријатеља и настављача.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Овладавање студената фундаменталним Аристотеловим учењима и појмовима, те концепцијама и ставовима припадника ликејске школе на систематски и историјски начин. Студенти ће савременост, на пример, Стагиранинове практичке филозофије, моћи самостално и критички да процењују узимајући у обзир знања која су стекли о врлинама и облицима владавине у његовом <i>corpus</i>-у, и да их самеравају са информацијама да данашње државе које су устројене на начелима дистрибутивне и комутативне праведности основне принципе властите уређености темеље баш на Аристотеловим увидима.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Аристотелови списи; Аристотелова иновативност у филозофској терминологији; Аристотел као историчар филозофије; Аристотелова критика теорије идеја; Аристотелова <i>aitiologija</i>; Аристотелова подела филозофије и њен значај; Аристотелова метафизика; Аристотелова <i>теологика</i>; Аристотелови појмовни парови <i>Dynamis-energeia</i> (и <i>entelecheia</i>); Аристотелово учење о начинима спознаје; Аристотелова филозофија природе; Аристотелова антропологија; Аристотелова психологија; Аристотелово логичко учење; Аристотелова практичка филозофија; Аристотелово учење о врлинама; Аристотелово учење о <i>polisu</i>, Аристотелово разумевање економије; Перипат као научно-истраживачка институција.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Анализа изворних филозофских текстова.</p>
Литература

1. Aristotel (2007). *Metafizika*. Beograd: PAIDEIA. (књиге: I, IV-V, XII)
2. Aristotel (2006). *Fizika*. Beograd: PAIDEIA. (књиге: I-III),
3. Aristotel (1992). *Nikomahova etika*. Zagreb: Hrv. sveučilišna naklada. (књиге: I, VI-VIII, X)
4. Aristotel (1988). *Politika*. Zagreb: Liber. (књиге: I-II, IV, VII)
5. Aristotel (2012). *O duši. Parva naturalia*. Beograd: PAIDEIA. (књиге: I-II)
6. Teofrast (2011). *Metafizika*. Zagreb: KruZak.
7. Kaluđerović, Ž. (2018). *Stagiratin*. S. Karlovci · Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Z. Stojanovića.
8. Hegel, G. V. F. (1970). *Istorija filozofije II*. Beograd: Kultura. (стр. 243-353)
9. Koplston, F. (1991). *Istorija filozofije Grčka i Rim*. Beograd: BIGZ.

Студијски програм : ОАС Филозофија
Назив предмета: Филозофија политике
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Студент продубљује разумевање историјскополитичког контекста у коме настају водеће филозофске парадигме, као и разумевање односа између тог контекста и тематских садржина филозофије. Студент такође стиче способност уводног сагледавања целине практичке филозофије, тематског отварања питања о позицији филозофије политике у оквиру целине практичке филозофије. Студент се упознаје с најзначајнијим филозофско-политичким концепцијама (од антике до данас) и овладава основним филозофско-политичким појмовима и категоријама.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студент је стекао знање о основним појмовима и категоријама филозофије политике у систематској и историјској перспективи, те их повезује с основном грађом филозофије и продубљеним историјским образовањем. Студент је способан да примени стечено знање на анализирање савремених политичких кретања и да креира и аргументује властито критичко мишљење о њима.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Пред-политичко искуство старих цивилизација. Повест рађања политике у Хелена. Самосвест обичајносног света. Рађање политичког знања код Сократа. Платонова филозофија политике. Аристотелова филозофија политике. Слом класичног хеленског полиса и криза политичке рефлексije. Основни елементи политичке повести Рима. Политичке рефлексije Цицерона и Сенеке. Јудео-хришћанство и проблем политике. Августиново схватање политике. Политичка доктрина Томе Аквинског. Рађање модерног појма политике код Макијавелија. Грађанска епоха и развој појма политике (Гроциус, Спиноза, Хобс, Лок, Монтескје, Русо). Модерне идеологије и политика. Хегелов појам политичке државе. Марксово схватање политике. Политичка филозофија Џона Стјуарта Мила. Политичка филозофија Карла Шмита. Филозофија политике Вихелма Хениса. Појам политике и «рехабилитација практичке филозофије (Ридл, Гадамер). Политичка бит неолиберализма. Англо-саксонска политичка филозофија (Ролс, комунитаризам).</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Анализа изворних филозофских текстова.</p>
<p>Литература</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Перовић, М.А. (2004). <i>Практичка филозофија</i> (одељак „Филозофија политике“). Нови Сад: „Графомедиа“. 2. Тадић, Љ. (1988). <i>Наука о политици</i>. Београд: „Рад“. 3. Платон (1993). <i>Држава</i>. Београд: „БИГЗ“. 4. Аристотел (2003). <i>Политика</i>. Београд: „БИГЗ“. 5. Августин, А. (1982). <i>О држави божјој</i>. Загреб: „Кршћанска садашњост“. 6. Русо, Жан-Жак (1993). <i>Друштвени уговор</i>. Београд: „Филип Вишњић“. 7. Хегел, Г.В.Ф. (1989). <i>Основне црте филозофије права</i>. Сарајево: „В. Маслеша“-„Свјетлост“. 8. Маркс, К., Енгелс, Ф. (1989). <i>Рани радови</i>. Загреб: „Напријед“. 9. Мил, Џ.С. (1988). <i>Изабрани политички списи</i>. Загреб: „Информатор“. 10. Хенис, В. (1983). <i>Политика и практичка филозофија</i>. Београд: „Нолит“. 11. Ролс, Џ. (1988). <i>Теорија правде</i>. Подгорица: „ЦИД“. 12. Шмит, К. (2001). <i>Норма и одлука</i>. Београд: „Филип Вишњић“.

Specifikacija predmeta - OAS filozofija 2,3,4 godina

Студијски програм: OAC сви програми
Назив предмета: Информатичка писменост 1
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Овладавање основама рада у Microsoft Windows оперативном систему, претраживања и коришћења Interneta, израде и форматирања докумената у програму Microsoft Word.
Исход предмета Стечена знања ће студенту омогућити ефикасно кориштење рачунара са Windows оперативним системом и рад са датотекама. Упознавање са основама коришћења Интернета обезбедиће вештине неопходне за преузимање садржаја са интернета, претраживање веб-сајтова и рад са електронском поштом. Студент треба да савлада и елементе обраде текста у програму Microsoft Word са нагласком на писању семинарских радова. Курс обухвата садржаје потребне за полагање следећих основних ECDL (European Computer Driving Licence) модула: „Основе коришћења рачунара“, „Основе коришћења интернета“ и „Обрада текста“.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Основе коришћења рачунара (хардвер - делови рачунара, врсте софтвера, ауторско право и лиценца, категорије софтвера, мерне јединице меморије, кодирање знакова, рад са прозорима, подешавање радног окружења, елементи фајл система, управљање фајловима и фолдерима, компресовање и декомпресовање фајлова и фолдера, снимак екрана и прозора). 2. Основе коришћења интернета (рачунарске мреже, Интернет, веб, преузимање садржаја са интернета, претраживање интернета, веб пошта, календар). 3. Обрада текста (радно окружење програма, рад са датотекама и документима, основе уређивања докумената, форматирање текста и пасуса, фусноте, заглавље и подножје, нумерисање страница, листе, слике, табеле, графикони, стилови, натписи, садржај, списак објеката, штампање, циркуларна писма). <i>Практична настава</i> На вежбама се програми, обрађени у теоријском делу курса, илуструју практичним примерима, респективно.
Литература (до 10 референци) Mark Edward Soper, <i>Windows 10 Kao od šale</i> , CET, Beograd, 2016 Faithe Wempen, <i>Digitalna pismenost za neupućene</i> , Mikro knjiga, Beograd, 2015 Patrice-Anne Rutledge, <i>Office 2016 Kao od šale</i> , CET, Beograd, 2016 Zoltan Geler, Karlo Bala, <i>Informatička pismenost - prezentacije, skripte, video tutorijali</i> , http://informatika.ff.uns.ac.rs

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Бесплатни софтверски алати 1
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Овладавање основама коришћења програма отвореног кода (GIMP, Inkscape, LibreOffice Base) који представљају бесплатне алтернативе водећих комерцијалних производа (Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, Microsoft Access) и који се поред оперативног система Windows могу користити и на оперативном систему Linux.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студент треба да савлада основе обраде дигиталних фотографија у програму GIMP, основе рада са векторском графиком у програму Inkscape и да се упозна са основама коришћења база података у програму LibreOffice Base.</p> <p>Курс обухвата садржаје потребне за полагање ECDL (European Computer Driving Licence) модула „Обрада слика“ и „Коришћење база података“.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обрада фотографија са програмом GIMP (основни појмови растерске графике, радно окружење програма, основе обраде слика, селектовање, трансформације, цртање и попуњавање површине, ретуширање фотографија, филтери и ефекти, рад са текстом, слојеви, штампање). 2. Рад са програмом Inkscape (основни појмови векторске графике, радно окружење програма, рад са датотекама и сликама, цртање геометријских објеката, селектовање и трансформације, рад са текстом, цртање правих и кривих линија, филтери, штампање). 3. Основе коришћења база података у програму LibreOffice Base (основни појмови, табеле, индекси, везе између табела, унос и претраживање података, упити, обрасци, извештаји). <p><i>Практична настава</i></p> <p>На вежбама се програми, обрађени у теоријском делу курса, илуструју практичним примерима, респективно.</p>
<p>Литература (до 10 референци)</p> <p>The GIMP Documentation Team, <i>GNU Image Manipulation Program User Manual</i>, 2019, https://docs.gimp.org/2.10/en/</p> <p>Tavmjong Bah, <i>Inkscape: Guide to a Vector Drawing Program</i>, Fifth Edition, 2017, http://tavmjong.free.fr/INKSCAPE/MANUAL/html/</p> <p>LibreOffice Documentation Team, <i>LibreOffice Getting Started Guide 6.0</i>, 2018, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/getting-started-guide/</p> <p>The Document Foundation, <i>Base Handbook - Managing your Data</i>, 2013, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/base/</p> <p>Zoltan Geler, Karlo Bala, <i>Besplatni softverski alati - prezentacije, skripte, video tutorijali</i>, http://informatika.ff.uns.ac.rs</p>

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Образовне реформе у Европи
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
<p>Циљ предмета Упознати студенте са значајним реформским правцима у образовању у Европи и свету. Указати студентима на могућности развоја и унапређење квалитета образовања у Србији уз поштовање међународних принципа и начела. Проучавање програма Европске уније и активности међународних организација које играју кључну улогу у међународном образовању. Упознати студенте са основним постулатима међународног образовања и омогућити им критичку анализу и опсервацију савремених тенденција у Европском образовном простору. Омогућити студентима разумевање компаративних анализа образовних система и политика у свету и код нас.</p>
<p>Исход предмета Након успешно савладаног предмета, студент: Дефинише основне међународне документе и организације које се баве унапређењем образовања у Европи и свету. Објашњава утицај друштвеног контекста на образовни систем. Критички анализира и упоређује различите образовне системе и реформске правце. Уме да процени активности и улогу кључних међународних организација у обезбеђењу квалитета образовања. Уме да се изрази јасним и добро структурираним текстом, аргументујући своје ставове. Учествују у раду тима и разуме и уважава друго мишљење.</p>
<p>Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Европске димензије и реформе у образовању. Програми и улога кључних међународних организација у промовисању међународног образовања: UNESCO, OECD и др. Компетитивност и међународни системи образовања. Кључни појмови и истраживачко подручје у међународном образовању. Интернационализација образовања као савремена образовна појава. Образовне стратегије, развојне политике образовања и наставни кадар. образовање усмерено на компетенције и вештине за 21. век. образовање у Србији и процеси интернационализације образовања. <i>Практична настава</i> Евалуација и компаративна анализа међународних образовних система, стратегија и докумената. Упознавање са програмима Европске уније који подстичу међународно образовање: (BASILEUS, JoinEU-SEE, Socrates, Comenius, Erasmus Mundus, Leonardo da Vinci). Израда семинарских радова и есеја, усмене презентације, самостални истраживачки рад.</p>
<p>Литература:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Kvalitetno obrazovanje za sve - izazovi reforme obrazovanja u Srbiji</i> (2004): Beograd: Ministarstvo prosvete i sporta Republike Srbije, str. 155-167. 2. Miočić, I., Ledić, J. i Turk, M. (2016). <i>Evropska dimenzija u obrazovanju: pristupi i izazovi</i>. Rijeka: Filozofski fakultet u Rijeci. str. 13-37. 3. Gajić, O. (2011). <i>Građansko obrazovanje za demokratiju</i>. Novi Sad: Filozofski fakultet. str. 19-61. 4. Gajić, O., Budić, S. & Lungulov, B. (2009): »Unity in Diversity« as a European Dimension of Higher Education, in: <i>European Dimensions of Changes in the Educational System in Serbia. Research and Development</i>“, Vol. 5, Novi Sad: Faculty of Philosophy, p.p. 133-146. 5. Gajić, O. (2007). Toward the European educational space – experiences of teacher education in Serbia, in: <i>Humanities</i>. Miskolc: University of Miskolc. Innovation and technology Transfer Centre, p.p. 69-73. 6. Gajić, O. (2009). Izazovi profesionalnog obrazovanja nastavnika u evropskoj različitosti, Međunarodna konferencija „Unapređenje obrazovanja učitelja i nastavnika – od selekcije do prakse“/Promoting teacher education from intake system to teaching practise, Zbornik radova sa međunarodne konferencije održane 19-21. maja 2009. (gl. ured. Matti Meri), Jagodina: Pedagoški fakultet, Univerzitet u Kragujevcu, knj.8/1, Tom I, str. 69-76.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Доживотно образовање
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Разумевање значаја доживотног образовања за појединца и савремено друштво. Развијање способности критичке анализе стратегија и пракси доживотног образовања на националном и међународном плану.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Након завршеног курса студент ће бити способен да: разуме темељне појмове и начела концепта доживотног образовања, критички анализира различите стратегије доживотног образовања и могућности њихове практичне примене, активно и одговорно учествују у креирању и реализацији програма доживотног образовања.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Ново промишљање друштвеног развоја. Одрживост као узор друштвеног развоја. Конструкт друштва знања. Доживотно образовање као “кључ за 21. век”. Стратегије доживотног образовања. Компоненте доживотног образовања. Меморандум о доживотном образовању (Лисабон, 2000). Одговорност појединца у процесу доживотног образовања (појединац-група-заједница). Струковно образовање и усавршавање (од квалификације до компетенције). Формално, неформално и информално образовање. Концепт организације која учи. Професионални развој наставника као облик доживотног образовања. Европски акциони програми који подржавају доживотно образовање.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Скице за дискусију у писаној форми за сваку тему. Презентација семинарског рада на предложеној или слободно изабрану тему релевантну за програмске садржаје.</p>
<p>Литература</p> <p>Andevski, M. i Knežević-Florić, O. (2002). <i>Образовање и одрживи развој</i>. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine.</p> <p>Commission of the European Communities. (2000). <i>Commission staff working paper. A memorandum on lifelong learning</i>. Brussels, Belgium: European Commission.</p> <p>Radulović, L. (2011). <i>Образовање наставника за рефлексивну праксу</i>. Beograd: Filozofski fakultet.</p>

Студијски програм/студијски програми: ОАС сви програми
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Основе научног новинарства
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање са општим карактеристикама и врстама новинарства; упознавање са основним појмовима специјалног типа новинарства – научног новинарства
Исход предмета Овладаност основним знањима о професији, као и о специфичностима типа научног новинарства.
Садржај предмета Теоријска настава 1. Опште карактеристике новинарства као професије; 2. Наука и друштво; 3. Кратка историја научног новинарства; 4. Како постати научни новинар 5; Пут до научне приче; 6. Писање о науци (за штампане, електронске и нове медије) 7. Научно новинарство у дигитално доба; 8. Студије случаја; 9. Каријера у научном новинарству. 10. Анализа семинарских радова са дискусијом.
Литература Англер, В. Мартин (2020). <i>Увод у научно новинарство</i> . Београд: Центар за промоцију науке. (изабрана поглавља) Валић Недељковић, Дубравка и Пралица, Дејан (2019). <i>О новинарству и новинарима – друго прерађено и допуњено издање</i> . Нови Сад: Филозофски факултет. (изабрана поглавља) Ласло, Пјер (2015). <i>Научна комуникација – практични водич</i> . Београд: Центар за промоцију науке. (изабрана поглавља) Пралица, Дејан и Баровић, Владимир (2012). Новинарство (не)затворена професија. У: <i>Криза и перспектива знања и науке – зборник радова са међународног научног скупа 'Наука и савремени универзитет 1'</i> . Ниш: Филозофски факултет. Стр. 391-400.

Студијски програм/студијски програми: ОАС сви програми
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Класици светске књижевности 1
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Предмет уводи студенте у основне теме хуманистике, са циљем да их упутује у темељне праксе академских студија књижевности и у основне појмове историје идеја унутар западног цивилизацијског круга. Током курса отварају се битне теме библијске књижевности (грех и праштање), антике (епска парадигма, трагедија као сукоб закона и обичајности) и раног модерног доба. Студенти се такође упознају са токовима самообликовања модерног човека у раздобљу ренесансе (универзални човек, људско достојанство, хуманизам, индивидуализам, учено незнање, хумор и медицинска теорија хумора). Коначно, кроз лик Кандида ће бити отворена расправа о пројекту просвећивања, док ће лик Фауста послужити као основ за дискусију о модерном херојству знања и о напетости између појединца и заједнице.
Исход предмета Способност примене знања везаних за формирање канона европске књижевности, као и за развој модерне субјективности и препознавање њених елемената у потоњим раздобљима. Усвајање темељних начела тумачења књижевних текстова; способност препознавања књижевних митова и њиховог деловања; оспособљеност за самостално тумачење и вредновање књижевног текста, као и за продубљено посматрање различитих феномена из шире области хуманистичких наука.
Садржај предмета Уводна дискусија: класици и књижевни канон. <i>Еп о Гилгамешу</i> (теме, структура, утицај на западни канон). <i>Књига о Јову</i> и стари пут грешника у светској књижевности. Библија као велики код западне књижевности. Борхесова идеја о четири типа приче (потрага, освајање града, повратак ратника, и смрт бога). Одисеј као претеча типичног књижевног јунака, појединца који је израз читаве једне цивилизације. Аристотелова <i>Поетика</i> као темељ западне књижевности. Антиголина као парадигма трагичне јунакиње. Анализа Сократових идеја везаних за однос знања и незнања и њихово повезивање са хришћанском традицијом мудре лудости. Дантеов силазак у подземни свет и хришћанска уметност. Дубине људске душе: Петраркино писмо о успону на планину Венту. Анализа Еразмове <i>Похвале лудости</i> као архетипског текста „лудачке књижевности“. Дон Кихот као компендиј ренесансног хумора. Модерни роман, модерна субјективност и проблем приповедача. Монтењев идеал самообликовања човека. Љубав и патња: <i>Ромео и Јулија</i> и идеја о љубави у рано модерно доба. Хамлет као израз сложених интелектуалних и моралних токова модерности. Волтеров <i>Кандид</i> и просветитељска парадигма. Фаустов пут од средњовековног мита до модерног индивидуализма.
Литература <i>Примарна:</i> <i>Еп о Гилгамешу</i> (избор). <i>Књига о Јову</i> . Хомер, <i>Одисеја</i> (избор, прев. Милош Ђурић). Софокле, <i>Антигона</i> . Платон, <i>Одбрана Сократова</i> , прев. М. Ђурић, Београд, 1982; Данте, <i>Пакао</i> (више превода, М. Комбол, К. Мићевић); Еразмо, <i>Похвала лудости</i> , прев. Д. Невенић Грабовца, Београд, 2000; Монтењ: <i>Огледи</i> , превод М. Ђорђевић, Београд, 1999 (избор); Сервантес: <i>Дон Кихот I</i> , превод Ђ. Поповића, Д. Вртунског или А. Манчић; В. Шекспир, <i>Ромео и Јулија</i> , прев. Ж. Симић, С. Пандуровић, Београд, 2012 (или неко друго издање); <i>Хамлет</i> , прев. Живојин Симић, Сима Пандуровић (више издања); Волтер, <i>Кандид</i> , прев. Милан Предић (више издања); Гете, <i>Фауст</i> , прев. Бранимир Живојиновић (више издања). <i>Секундарна:</i> Милош Ђурић, <i>Историја хеленске књижевности</i> (више издања); Рене Жирар, <i>Стари пут грешника</i> , Нови Сад, 1989; Франческо де Санктис, "Данте Алигијери", <i>Критички</i>

есеји, Београд, 1960, стр. 33-118; Леон Алкен, *Еразмо међу нама*, Н. Сад, 1994; Ерих Ауербах, *Мимесис*, Београд, 1978 (погл. XII о о Монтењу, XIV о Сервантесу); Љиљана Павловић-Самуровић, *Књига о Сервантесу*, Београд, 2002; В. Гвозден, «Љубав и патња», поговор у В. Шекспир, *Ромео и Јулија*, Београд, 2012; Веселин Костић, *Стваралаштво Виљема Шекспира I и II*, Београд, 1994. Denis de Rougement, *Ljubav i Zapad*, Matica hrvatska, 1974; Е. Ауербах, "Прекинута вечера", *Мимезис*, Београд, 1978, стр. 396-408. Томас Ман, "О Гетеовом *Фаусту*", *Ствараоци и дела*, Нови Сад, 1952, стр. 152-198.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Мотивација за учење
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
<p>Циљ предмета</p> <p>Упознавање студената са:</p> <ul style="list-style-type: none"> - теоријским моделима и методологијом истраживања мотивације у школском контексту; - мотивационим детерминантама школског постигнућа и тешкоћа у учењу; - специфичним врстама мотивације за учење природних и друштвених области; - релацијама мотивације за учење, селф-концепта, самоефикасности и саморегулисаног учења; - контекстуалним и диспозиционим чиниоцима мотивације за учење; - релацијама мотивације и емоција у школском контексту; - имплицитним уверењима, ефикасношћу и мотивацијом за рад наставника у школи.
<p>Исход предмета</p> <p>Од студента се очекује да на крају курса буде способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Препозна мотивационе чиниоце који обликују учење; - Планира и примењује поступке за подстицање мотивације за учење; - Осмисли и реализује различите дугогочне програме за подстицање мотивације у раду са ученицима; - Примењује стечена знања кроз различите приступе у раду са родитељима и наставницима.
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Одређење опште и специфичне мотивације за учење; мотивациони чиниоци успешног учења; - Селф-теорије мотивације за учење: теорија самоефикасности, теорија самовредновања и теорија самодетерминације; - Мотивација за учење из перспективе атрибуција, очекивања и вредности, имплицитних уверења и циљних оријентација ученика; - Саморегулисано учење – мотивационе компоненте; - Диспозициони чиниоци мотивације за учење: пол, интелектуалне способности и особине личности ученика; - Контекстуални чиниоци мотивације за учење: улога и карактеристике родитеља, наставника и вршњачке групе; - Интеракција емоција и мотивације у школском контексту; - Мотивација наставника за подучавање и усавршавање. <p><i>Практична настава</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Практична примена теорија мотивације у циљу поспешивања учења кроз студије случаја; - Израда и презентација семинарског рада – осмишљавање и реализација програма за подстицање мотивације за учење.
<p>Литература</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wentzel, K. R., & Miele, D. B. (2016). <i>Handbook of Motivation at School</i>. New York & London: Routledge, Taylor & Francis Group. 2. Reeve, J. (2014). <i>Razumijevanje motivacije i emocija</i>. Beograd: Sinapsa edicije. 3. Elliot A. J., & Dweck C. S. (2007). <i>Handbook of Competence and Motivation</i>. New York & London: The Guilford Press.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Основе академског писања (на мађарском језику)
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета Упознавање студената са поступцима који се примењују у истраживању, академском читању и писању.
Исход предмета Студенти су упознати са традиционалним и новим моделима научне комуникације, са врстама академских радова и са стандардима коректног цитирања.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Општи услови за добру писменост. Врсте академско-научних текстова. Избор теме академског рада. Стручна литература. Цитирање, плагијат, библиографија. Критичко читање и прављење бележака. Композиција текста, кохеренција реченица и параграфа, граматичка коректност. Правила квалитетног писања. Апстракт и кључне речи. Есеј. Рецензија. Семинарски рад. Научни рад. Креативно писање. Писање и његова презентација.
Литература Umberto Eco. 2003. Hogyan írjunk szakdolgozatot? Budapest: Kairosz. Richard Aczel, 2000. Hogyan írjunk esszét? Budapest: Osiris. Majoros Pál. 1997. Kutatásmódszertan, avagy hogyan írjunk könnyen, gyorsan jó diplomamunkát? Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. Gyurgyák János. 1997. Szerkesztők és szerzők kézikönyve. Budapest: Osiris. Fercsik Erzsébet. 2003. Dolgozatírás felsőfokon. Budapest: Krónika Nova, 2003. Kuziak, Michail-Rzeczynski, Slavomir. 2004. Tanuljunk meg írni! Budapest: Magyar Könyvklub. Bertáné Németh Ágnes. 2002. Az irodalomkutatástól a hivatkozásig. Hallgatói segédlet. Pécs: PTE Könyvtára.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Усмено и писмено изражавање у академском окружењу
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ:3
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са вештинама потребним за академске студије, и језиком и стилем усмене и писмене академске комуникације и изражавања.
Исход предмета Студенти ће бити оспособљени да ефикасно прате усмена излагања академског типа, да учествују у групним дискусијама на задате теме, као и да самостално организују и представе сопствено излагање. Такође, биће упознати са појмом академске етике, и начинима навођења извора, те оспособљени за писање академских текстова различитих врста.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Врсте академског говора. Академски монолог и интерактивност. Стратегије за ефикасно слушање академског излагања. Препознавање језика који сигнализира важне информације у оквиру излагања, и стратегије њиховог бележења. Стратегије академског вођења разговора. Начини показивања интересовања за предмет дискусије и прикључивање. Аргументовање сопственог мишљења. Вођење групне дискусије. Прављење веза између сопствених и туђих идеја. Развијање групних дискусија на задате теме. Врсте академских писаних форми. Стратегије презентовања садржаја у писменој и усменој форми. Одабир адекватне теме и организовање садржаја. Структура усмених и писмених форми излагања садржаја. Академски стил изражавања. Уважавање публике. Елементи уверљивости. Усмено и писмено изражавање и технологија. Анализа одабраних узорака усменог излагања и писаних форми. Фокусирано сумирање циљног садржаја.
Литература Банђур, В. (2007). <i>Академско писање</i> . Ужице: Учитељски факултет. Боеглин, М. (2015). <i>Академско писање корак по корак</i> . Нови Сад: Академска књига. Карнеги, Д. (2006). <i>Како брзо и лако савладати говорничку вештину</i> . Београд: Народна књига. Милатовић, В. (2007). <i>Усмено и писмено изражавање</i> . Београд: Рачунарски факултет: СЕТ. Сарцент, Е. и Ферон, Т. (2016). <i>Вештина разговора</i> . Београд: Sezam Book. Суботић, Г. (ур.) (2017). <i>Говори који су променили свет</i> . Београд: Evro Book. Трејси, Б. (2016). <i>Моћ говора</i> . Београд: Финеса. Шипка, М. (2011). <i>Култура говора</i> . Нови Сад: Прометеј. Шуваковић, У. (2010). <i>Академско писање у друштвеним наукама</i> . Београд: Досије.

Студијски програм: ОАС сви студијски програми
Назив предмета: Српски језик: Основи језичке културе и писмености
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: предмет није предвиђен за модуле на ЖКК – Српски језик и књижевност и Српски као нематерњи и страни језик и књижевност
Циљ предмета: Проширивање знања о језичком стандарду и систематизација чињеница и побољшавање способности за креирање писаних и усмених текстова, диференцираних према тематици, намени, жанру, медију.
Исход предмета Студент је способан да валидно конципира разнородне функционалностилске исказе – ортоепски и ортографски узуси; да уочи и превазиђе најчешћих огрешења о норму на граматичком, лексичком и стилском нивоу; да ваљано структурира текст.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Стандардни језик – појам; норма; нормативни приручници. 2. Ортоепска и ортографска норма – правила дистрибуције акцената; правопис – фонолошки и морфофонолошки. 2.1. Систематизација правописних правила – проблеми и недоумице (велико слово; гласовне промене у правопису; интерпункција; скраћенице; акроними; састављено и растављено писање; транскрипција). 3. Морфолошко-синтаксичка норма – неправилности у области падежне проблематике, конгруенције, рекције и употребе глаголских облика; ред речи – положај енклитика. 4. Лексичка норма – семантичко-прагматичке неправилности (неодговарајућа лексика; плеоназми; таутологије; гомилање синонима и блискозначница; англицизми). 5. Текстурална норма. 5.1. Преглед типова и врсте текстова – информативни, нормативни, аргументативни, инструктивни, наративни. 5.2. Врста текста и избор лексичких и граматичких средстава. 6. Стилска (жанровска) норма. 6.1. Језички варијетети према медијуму остварења (говор – писање). 6.2. Статус говореног и писаног језика. 6.3. Одлике типичног говореног / усменог и писаног језика. 6.3.1. Разговорни језик и разговорни стил; књижевни језик / говор / стил. 7. Језик науке / научни стил. 8. Административни стил. 8.1. Бирокупатизација језика. 9. Језик медија. 10. Прагматичка (контекстуална) норма. 10.1. Ословљавање и обраћање у писаном и усменом исказу. 10.2. Намеравано и протумачено значење. <i>Практична настава:</i> Рад на тексту – кориговање грешака на свим нивоима; стилске вежбе – писање валидних текстова с обзиром на граматичко устојствоо и лексички регистар појединих стилова. Коришћење речника за различите намене и свих језичких приручника.
Литература: Ивић, Павле и др (2004). <i>Српски језички приручник</i> . Београд: Београдска књига, 93–203. Клајн, Иван. (2007). <i>Речник језичких недоумица</i> . Нови Сад: Прометеј. Кликовас, Душка. (2008). <i>Језик и моћ</i> . Београд: Библиотека XX век. 147–207. Мразовић, Павлица. <i>Граматика српског језика за странце</i> . (2009). Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књићарница Зорана Стојановића. 668–749. Пешикан, Митар, Јован Јерковић, Мато Пижурница. (2017). <i>Правопис српског језика</i> . Нови Сад: Матица српска. Прчић, Твртко. (2011). <i>Engleski u srpskom</i> . Нови Сад: Zmaj. 24–51. Радовановић, Милорад. (2003). <i>Sociolingvistika</i> . Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књићарница Зорана Стојановића. 186–197. Радовановић, Милорад и др. (1996). <i>Српски језик на крају века</i> . Београд: Институт за српски језик САНУ – Службени гласник. 143–159. <i>Речник српског језика</i> (ур. Николић, М.) (2007). Нови Сад: Матица српска. Subotić, Ljiljana i др. (2012). <i>Fonetika i fonologija: ortoevska i ortografska norma standardnog srpskog jezika</i> . Нови Сад: Filozofski fakultet [Digitalna biblioteka]. 96–105.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Језик и култура
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета: Усвајање теоријских знања о језику и његовом специфичном односу према култури.
Исход предмета Оспособљеност за примену стечених теоријских знања у наставној пракси или даљим истраживањима.
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава:</i> 1. Језик: дефиниција и његове функције. 1.1. Порекло језика и његов развој (научне и наивне представе о пореклу језика). 1.2 Лингвистика као наука о језику. 2. Појам културе и цивилизације. 2.1. Преглед теорија о култури и цивилизацији: рационалистичке и метафизичко-иррационалистичке теорије културе. 2.2. Елементи културе: култура као систем симболичких облика (симбол, алегорија, знак и језик), магија, религија, мит. 2.3. Психоаналитичка теорија архетипова и митова К. Г. Јунга: симбол као искуство колективно несвесног; симболи – конкретизације архетипова. 3. Антропологија и културологија. 4. Распрострањеност језика и култура и њихова разноликост. 5. Настанак цивилизација и њихова обележја. 5.1. Древне цивилизације: Сумер, Вавилон, Египат, Лепенски Вир, Грчка. 5.2. Одлике културе Истока и Запада. 5.3. Хришћанска цивилизација. 6. Проблем односа између језика и културе: језик као компонента и оруђе културе. 6.1. Веза између појединачних култура и језика. 6.2. Заједнице језичких корисника. 6.3. Језик и културни идентитет. 6.4. Теоријска промишљања о односима између језика, културе и мишљења (В. Хумболт, Ф. Боас, Е. Сапир и Б. Ли Ворф) и рађање антрополошке лингвистике / етнолингвистике. 6.5. Теорија језичке релативности. 7. Одједи теорије језичке релативности у савременим истраживањима односа између језика и културе. 7.1. Лексикон као кључ за културну психологију (у теорији Ане Вјежбицке). 7.2. Етнолингвистичка школа Никите Толстоја. 7.3. Основне поставке лингвокултурологије: интерсемиотичка транспозиција; предмет лингвокултуролошких истраживања – безеквивалентна лексика, лексичке и концептуалне празнине, јединице које чувају трагове обичаја, обреда, веровања; јединице у које су уграђени стереотипи, архетипови, симболи и сл. 7.4. Фразеолошки и паремиолошки фонд као садржатељ културних информација. 7.5. Пример 1: примена методе бинарних опозиција у фразеологији (бог–ђаво, леп–ружан, добар–зао, истина–лаж). 7.6. Пример 2: слика природе вербализована језичким јединицама окупљеним око лексема <i>камен, земља, дрво, змија</i>.</p> <p><i>Практична настава</i></p>
<p>Литература</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бернард Комри, Стивен Метјуз и Марија Полински, <i>Атлас језика</i>, Вараждин: Станек д.о.о., 2003. 2. Милорад Радовановић, <i>Социолингвистика</i>, Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2003. 3. Ранко Бугарски, <i>Језик и култура</i>, Београд: Библиотека ХХ век, 2005. 4. Едвард Сапир, <i>Језик</i>, Нови Сад: Дневник, 1992. 5. Бенцамин Ли Ворф, <i>Језик, мисао, стварност</i>, Београд: Београдски издавачко-графички завод, 1979. 6. Никита Толстој, <i>Језик словенске културе</i>, Ниш: Просвета, 1995. 7. Цери Мур, <i>Увод у антропологију: теорије и теоретичари културе</i>, Загреб: Наклада Јасенски и Турк, 2002. 8. Сретен Петровић, <i>Културологија</i>, Београд: Чигоја штампа, 2005.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Румунска култура
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета: СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О РУМУНСКОЈ КУЛТУРИ И НАЈЗНАЧАЈНИЈЕ ВЕЗЕ СА ДРУГИМ НАУКАМА И УМЕТНОСТИМА.
Исход предмета: СТУДЕНТИ ЗНАЈУ ГРАДИВО ИЗ РУМУНСКЕ КУЛТУРЕ.
Садржај предмета: Појам културе. Културне вредности. Културни идентитет. Прве културе на румунском тлу; Историја Румуније—главна дешавања; Први народи на територији тадашње Румуније; Формирање румунског народа; Формирање првих румунских држава: Трансилваније, Мунтеније и Молдавије; Настанак румунског језика; Румунско писмо; Први текстови на румунском језику писани ћирилицом; Историја румунског књижевног језика; Историја румунске књижевности—опште карактеристике и најпознатији писци и дела Савремена култура у Румунији; Историја румунског позоришта; Развој румунске кинематографије и утицај европског и америчког филма на румунску кинематографију; Филмска, забавна и народна музика. Знамените личности румунске културе и најпознатији румунски уметници; Румунски филозофи; Правци и тенденције у савременој култури, поезији и прози; Фолклор и румунска уметност: обичаји, народне игре и народна ношња. Румунска керамика. Румунска архитектура; Румунска духовност. Румунска митологија. Традиционална румунска кухиња. Румунска славља и румунске традиције. Најпознатије румунске културне личности у иностранству. Мултикултуралност, интеркултуралност и транскултуралност; Природне лепоте Румуније.
Литература: Avram, Mioara; Marius Sala (2001). <i>Faceti cunoștință cu limba română</i> . Cluj: Echinox. Dramba, Ovidiu (2004). <i>Literatură, cultură, civilizație</i> . București: Saeculum. Lovinescu, Eugen (1972). <i>Istoria civilizației române moderne</i> . București: Editura Științifică. Mehedinți, Simion (2007). <i>Civilizație și cultură</i> . București: Trei. Noica, Constantin (1993). <i>Modelul cultural european</i> . București: Humanitas. Zamfirescu, Dan (1969). <i>România – pământ de civilizație și sinteză</i> . București: Editura pentru Literatură

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Увод у дигиталну хуманистику
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознавање студената са концептима и могућностима које дигитална хуманистика пружа у различитим контекстима.
Исход предмета Студент је способан да примењује савремене рачунарске и информационе технологије у различитим контекстима; да овлада вештинама које му омогућавају широк приступ дигиталним подацима, садржајима и информацијама; да примени стечена знања у пракси.
Садржај предмета Дигитална хуманистика – појам, технике истраживања, развој, методологија. Аналогно и дигитално. Онтологија и епистемологија. Од хуманистике до дигиталне хуманистике. Кибернетски дискурс. Кибернетика и уметност. Оквир дигиталних компетенција. Дигитално доба. Процес дигитализације. Сајбер простор. (Де)колонизација знања и технологија. Курирање. Киборг. Природни језици. Дигитални алати, ресурси и средства. Дигитални код и софтвер. Платформе и њихова примена. Иновативни пројектни модели. Мултимедијалност. Базе података. Трансформација неструктурираног текста у структурирани. Нове матрице података. Хипертекстуално уређивање. Конструкција базе текстова. Кориснички интерфејс. Дигитални медији и садржаји. Метамедији. Дигитални текст. Дигитална култура. Визуализација културе. Дигитална уметност. Дигитална културна баштина. Дигитална хуманистика и знање. Дигиталне технологије истраживања и проучавања историје. Одрживост пројеката дигиталне хуманистике. Дигитална хуманистика 2.0. Дигитална етика. Дигитална хуманистика у Србији и свету.
Литература Andevski M., Arsenijević, J. i M. Vidaković (2013). Tipovi znanja na Web 2.0. U: D. Golubović (ur.), <i>Tehnologija, informatika i obrazovanje: stanje i problemi, ciljevi i mogućnosti, promjene i perspektiva: međunarodni simpozijum</i> . Banja Luka: Filozofski fakultet, 229–236. Bogićević, M. Ristić, M., Radovanović, I. (2013). <i>Internet u obrazovanju. Pedagoški aspekti primene interneta u nastavi</i> . Beograd: Učiteljski fakultet, Univerzitet u Beogradu. Popović, D. (2015) Digitalization of books and its impact on educational praxis at University level. In: I. Roceanu (ed.), <i>Rethinking education by leveraging the eLearning pillar of the Digital Agenda for Europe</i> , Vol. 2. Bucharest: “Carol I” National Defence University, 484–488. Popović, D. (2016). New Culture of Learning and New Learning of Cultures: Rethinking Methodology and Potential of e-Learning, In: I. Roceanu (ed.), <i>eLearning Vision 2020!</i> Vol. 2. Bucharest: “Carol I” National Defence University, 426–431. Pralica, D. (2015). Digital Media Technologies and the Perspectives of Virtual Education – Opinions of Students and Professors at the Department of Media Studies, Faculty of Philosophy, University of Novi Sad. In: I. Roceanu (ed.), <i>eLearning and Software for Education</i> . Vol. 3. Bucharest: “Carol I” National Defence University Publishing House, 137–141. Petković, R., Petković, V., & Ivanić, I. (2018). Comparative Analysis of the Use of New Technologies and NTC Learning Method: A Case Study. In: I. Roceanu (ed.), <i>eLearning challenges and new horizons, The 14th International Scientific Conference “eLearning and Software for Education”</i> Bucharest: “Carol I” National Defence University Publishing House, 203-211. Ry, L. (2012). <i>Teaching and learning in the digital age</i> . London; New York: Routledge. E., Kukić, D. (2016). Upravljanje projektima digitalne humanistike. <i>Media and communication: international scientific journal of media, communication, journalism and public relations</i> . Bijelo Polje: Akademija društvenih nauka, 127-144 R., R. (2013). <i>Dialogic: education for the Internet age</i> . London; New York: Routledge.

Студијски програм : ЖКК, Соц, Фил, Ист
Назив предмета: Развојна психологија
Статус предмета: обавезан (изборни на једном модулу ЖКК)
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
<p>Циљ предмета Упознавање студената са предметом и развојем развојне психологије, специфичностима различитих развојних раздобља, факторима развоја, теоријским приступима и основним информацијама о развојним променама у области физичког и моторног, социоемоционалног, когнитивног и моралног развоја.</p>
<p>Исход предмета Способност студената да прилагоде педагошка очекивања развојним одликама ученика и користе узрасно адекватан приступ наставној интеракцији са особама различитог узраста.</p>
<p>Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет и развој развојне психологије, историјско разумевање детињства, основни теоријски приступи у развојној психологији, фактори развоја, периодизација развоја, развој опажања, моторни, когнитивни, емоционални, социјални, морални, интелектуални, говорни развој. Психологија целоживотног циклуса. <i>Практична настава</i> Обрада проблема који се тичу прилагођавања педагошког рада развојним одликама деце и вежбање узрасно адекватног приступа у наставној и другим врстама интеракције са децом.</p>
<p>Литература Јерковић, И., Зотовић, М. (2017). Развојна психологија (друго измењено и допуњено издање). Београд: Центар за примењену психологију Друштва психолога Србије</p>

Студијски програм : ОАС ЖКК, ФИЛ, СОЦ, ИСТ
Назив предмета: Интерактивна педагогија
Статус предмета: обавезни/изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
<p>Циљ предмета</p> <p>Стицање увида у савремена педагошка сазнања о васпитно-образовном процесу на макро и микро нивоу (теоријске и практичне компоненте); Усвајање знања о темељним педагошким појмовима и начелима педагошког рада; Развијање педагошких и комуникацијских компетенција неопходних за васпитно-образовно деловање; Оспособљавање за креирање демократских односа у образовно-васпитној институцији; Оспособљавање студената за процес доживотног образовања и партиципацију у обезбеђивању квалитета педагошког рада у целини.</p>
<p>Исход предмета По завршетку овог курса студенти би требало да умеју да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Дефинишу и објасне темељне педагошке појмове и начела педагошког рада; – Изаберу прикладне наставне стратегије, методе и поступке на темељу познавања педагошких феномена и фактора који подржавају процес учења; – Примене и критички процене нове наставне стратегије, методе и поступке; – Демонстрирају рефлексивни увид у властите педагошке ставове.
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i> Основна питања и проблеми педагогије (основни педагошки појмови; основна питања развоја личности; аспекти педагошког рада, циљеви васпитно-образовног рада); Нова сазнања и перспективе у педагошкој теорији и пракси; Међуљудски однос као основа педагошког рада; Интеракција и комуникација у образовно-васпитној институцији; Педагошке компетенције наставника; Педагошки рад одељенског старешене; Сарадња са родитељима и другим учесницима и партнерима педагошког процеса; Образовање усмерено ка ученику и промене у образовној установи; Социоемоционална клима у одељењу; Поучавање и учење као интерактивно-комуникацијски процес; Појам и значај интерактивног учења; Интерактивне методе педагошког рада и њихова примена; Идеални наставни блок; Студије о ефектима кооперативне наставе: успешност у реализацији когнитивних, социјалних и афективних циљева.</p> <p><i>Практична настава: вежбе</i> У изради семинара активно учествују студенти уз менторско вођење наставника. Стратегија и поступци практичног рада односе се на проблемско излагање студената, учење откривањем, расправу на унапред најављену тему и сучељавање мишљења. Израда семинарског рада на предложеној или слободно изабрану тему везану за програмске садржаје. Презентација семинарског рада/пројекта.</p>
<p>Литература</p> <ul style="list-style-type: none"> – Goleman, D. (2001). <i>Emocionalna inteligencija</i>. Beograd: Čigoja štampa; – Knežević-Florić, O. (prir.) (2006). <i>Interaktivna pedagogija</i>. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine; – Milutinović, J. (2011). <i>Alternative u teoriji i praksi savremenog obrazovanja: put ka kvalitetnom obrazovanju</i>. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine; Vršac: Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Palov”; – Roeders, P. (2003). <i>Interaktivna nastava: dinamike efikasnog učenja i nastave</i>. Beograd: Institut za pedagogiju i andragogiju Filozofskog fakulteta.

Студијски програм : ОАС Филозофија
Назив предмета: Филозофија средњег века
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положени испити из предмета Рана хеленска филозофија, Платон и Академија, Аристотел и Ликеј, Хеленистичко-римска филозофија
<p>Циљ предмета</p> <p>СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О РАЗВОЈУ ФИЛОЗОФИЈЕ У ПЕРИОДУ ОД ПОЗНЕ АНТИКЕ ДО ПОЗНЕ СХОЛАСТИКЕ, ЗАКЉУЧНО СА РЕНЕСАНСОМ. САГЛЕДАВАЊЕ ТРАНСФОРМАЦИЈЕ СМИСЛА И УЛОГЕ ФИЛОЗОФИЈЕ И ЊЕНИХ ДИСЦИПЛИНА И ИСКИВАЊА НЕКИХ ОД КЉУЧНИХ ПОЈМОВА ТРАДИЦИЈЕ ФИЛОЗОФИЈЕ. РАЗУМЕВАЊЕ ОДНОСА ИЗМЕЂУ АНТИЧКЕ ФИЛОЗОФСКЕ БАШТИНЕ И ХРИШЋАНСКЕ ФИЛОЗОФСКЕ МИСЛИ, КАО И ИСКИВАЊА РЕНЕСАНСНЕ ФИЛОЗОФИЈЕ У ДИЈАЛОГУ СА ОВЕ ДВЕ ТРАДИЦИЈЕ.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студент је способан да препозна сличности и разлике између античке и средњовековне филозофије; да идентификује проблеме и појмове карактеристичне за средњовековну филозофију; да идентификује проблеме и појмове карактеристичне за ренесансну филозофију; да разуме ренесансни однос спрам античке и хришћанске филозофске традиције; да препозна утицаје појединих мислилаца и идеја на даљи развој филозофије.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Однос филозофије и теологије/вере и знања; средњовековна метафизика; средњовековна логика; однос душе и тела; проблем слободне воље; докази за постојање Бога; проблем знања и именовања Бога; ренесансно схватање човека (хуманизам); ренесансна филозофија природе; ренесансна политичка мисао.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Анализа одабраних текстова примарне литературе.</p>
<p>Литература</p> <p>Аурелије, А. (2017). <i>Исповести</i>. Нови Сад/Сремски Карловци: ИК Зорана Стојановића.</p> <p>Св. Дионисије Ареопагит (2010). <i>Дела</i>. Београд: Мирослав.</p> <p>Боетије (1999). <i>Умјеха филозофије</i>. Подгорица: Октоих.</p> <p>Аkvinski, Т. (1990). <i>Izbor iz djela</i>. Zagreb: Naprijed.</p> <p>Avicenna, Abu Ali Ibn Sina (2011). <i>Metafizika</i>. Zagreb: Demetra.</p> <p>Ivan Duns Škot (1997). <i>Rasprava o prvom principu</i>. Zagreb: Demetra.</p> <p>Banić-Pajnić, Е. (prir.) (1996). <i>Filozofija renesanse</i>. Zagreb: Školska knjiga.</p> <p>Mirandola, Р. (1994). <i>Govor o dostojanstvu čovekovu</i>. Beograd: Filip Višnjić.</p> <p>Erazmo Roterdamski (1990). <i>Pohvala ludosti</i>. Beograd: Samostalno autorsko prevodilačko izdanje.</p> <p>Bruno, G. (1985). <i>Optimizam slobodnog mišljenja</i>. Zagreb: Naprijed.</p> <p>Bekon, F. (1986). <i>Novi organon</i>. Zagreb: Naprijed.</p>

Студијски програм: Филозофија ОАС
Назив предмета: Класична логика
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Основни циљеви наставе логике на основним академским студијама одређени су с обзиром на појам логике који је развијан у вековној традицији филозофије. Као филозофској дисциплини која за свој предмет има мишљење сáмо и, стога, као филозофском самоопредмећивању мишљења, логици је од њених историјских почетака изричито или прећутно приписиван статус фундаменталног облика филозофске мисаоности. Проучавањем тако схваћене логике, студенти треба да стекну знања о елементима, законима и методским поступањима као о конкретности логичког мишљења у његовом аристотеловском појму. Тиме би требало да развију способност критичког преиспитивања појавности мишљења, као и спремност да стечена знања примењују у сопственој аргументацијској пракси. Преглед историјских трансформација предметног поља и структуре логичке науке од старохеленског доба до XIX века треба студентима да омогући да проблеме логике сагледавају и у контексту питања о односу логике према филозофским дисциплинама попут теорије сазнања, филозофије језика и филозофије математике, али и у светлу темељног филозофског настојања да се одговори на питање о онтолошком статусу мишљења као таквог.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>По завршетку курса, очекује се да је студент упознат с основним предметним и проблемским пољем логичке науке. Спреман је да појмовно разграничава елементе мишљења и да објашњава њихове међусобне односе, да рефлектује логичке основе научних истраживања, да критички преиспитује појавне облике људске мисаоности, да стечена знања примењује у аргументацијској пракси и свом научно-истраживачком раду, да проблемски оквир логике сагледава као чисто мисаону актуализацију фундаменталних проблема филозофског мишљења уопште, као и да се укључи у дискусије које карактеришу савремену логику. На тај начин студент је стекао компетенције које су неопходне и да би водио средњошколску наставу логике.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Логос и логика: одређење логике. Логика као дијалектика. Логика као аналитика – елементи мишљења: Појам (теорије појма, структура појма, поступци образовања појма, дефиниција и дивизија, врсте појмова, односи међу појмовима, категорије, проблем универзалија); Суд (Аристотел и <i>logos aporphantikos</i>, проблем копуле, врсте судова, логички квадрат, Кантово схватање суда, Хегелово учење о спекулативном ставу); Закључак (облици закључивања, појам силогизма, грешке у закључивању, закључак и доказ).</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Анализа логичких списа, демонстрација генезе логичких проблема и конкретна примена стечених знања о елементима мишљења.</p>
<p>Литература</p> <p>Аристотел (2008). <i>Аналитика I-II. Категорије. О изразу</i>, Београд: Paideia.</p> <p>Бекон, Ф. (2016). <i>Нови органон: истинита упутства за тумачење природе</i>, Београд: Букефал Е.О.Н.</p> <p>Декарт, Р. (2008). <i>Правила за усмјеравање духа</i>, Подгорица: Унирекс.</p> <p>Арно, А., Никол, П. (2013). <i>Логика или умијеће мишљења – Логика Пор-Ројала</i>, Загреб: Деметра.</p> <p>Лајбниц, Г. В. (1980). <i>Изабрани филозофски списи</i>, Загреб: Напријед.</p> <p>Кант, И. (2019). <i>Критика чистога ума</i>, Београд: Дерета.</p> <p>Хегел, Г. В. Ф. (1973). <i>Наука логике</i>, Београд: Просвета.</p> <p>Аћимовић, М. (2007). <i>Филозофија мишљења</i>, Нови Сад: Футура публикације.</p>

Коен, М., Хејгел, Е. (2006). *Увод у логику и научни метод*, Београд: Јасен.
Петровић, Г. (2011). *Логика*, Београд: Завод за уџбенике

Студијски програм : Филозофија ОАС
Назив предмета: Етика I
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Циљ предмета садржан је у захтеву да студенти упознају темељне проблеме и појмове етике, као једне од најстаријих филозофских дисциплина, те да овладају основном терминологијом. Специфични циљеви предмета Етика I јесу усвајање релевантне етичке терминологије у мери која омогућује несметано читање изворне литературе; упознавање темељних проблема етике и начина на који су бивали трансформисани од времена настанка етике до савремених филозофских тенденција; разликовање најзначајнијих метода практичке филозофије и стицање способности да се оне препознају у изворној филозофској литератури. Студенти треба да савладају основне антрополошке претпоставке битне за развој појма морала, као и да сагледају основне одредбе појма друге природе, појма навике и појма делања.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Интендирани исход предмета подразумева да су студенти стекли основна знања релевантна за област практичке филозофије уопште, а посебно етике. Студенти су упознали основне етичке појмове и проблеме и усвојили посебну терминологију практичке филозофије; савладали су основне правце и димензије промишљања моралног феномена; разумеју најважније повесне тачке развоја етике као дисциплине практичке филозофије; упознати су с основним методолошким приступима карактеристичним за повед етике; упознати су с основним антрополошким одредбама везаним за поједине етичке концепције; схватају разлику између различитих поредака делања.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Место етике у поделама филозофије (античка филозофија; хришћанска филозофија; нововековна филозофија; филозофија немачког идеализма; савремена филозофија); Појам и предмет етике (етика и морал; основна етичка питања); Питање о методи етике (Сократ и Платон; Аристотел; Картезијанска метода; Кант; Хегел; Маркс; савремена филозофија); Антрополошке претпоставке морала (филозофско поимање човека кроз повед; појам друге природе; појам навике; појам делања).</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Анализа изворних филозофских текстова.</p>
<p>Литература</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Перовић, М.А. (2013). <i>Филозофија морала</i>. Нови Сад: Цензура. 2. Платон (1968). <i>Протагора, Горгија</i>. Београд: Култура. 3. Платон (1993). <i>Држава</i>. Београд: БИГЗ. 4. Аристотел (1988). <i>Никомахова етика</i>. Загреб: Глобус-СНЛ. 5. Августин, А. (2017). <i>Исповести</i>. Ср. Карловци-Нови Сад: ИКЗС. 6. Спиноза, Б. (2000). <i>Етика</i>. Загреб: Деметра. 7. Кант, И. (2008). <i>Заснивање метафизике морала</i>. Београд: Дерета. 8. Хегел, Г.В.Ф. (1989). <i>Основне црте филозофије права</i>. Сарајево: Веселин Маслеша-Свјетлост. 9. Ниче, Ф. (2011). <i>С оне стране добра и зла, Генеалозија морала</i>. Београд: Дерета. 10. Маркс, К и Енгелс, Ф. (1989). <i>Рани радови</i>. Загреб: Напријед.

Студијски програм: Филозофија (ОАС)
Назив предмета: Теорија сазнања
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Нема посебних услова.
<p>Циљ предмета</p> <p>Студенти треба да буду упућени у главне појмове, проблеме и методе којима се служе филозофи приликом промишљања феномена сазнања, затим да уоче сличности и разлике између различитих приступа решавању гносеолошких проблема и напослетку да умеју да примене знања и методе стечене на овом курсу на различите ситуације, како из свакодневног живота, тако и из домена науке, културе и уметности, у којима се јављају потешкоће приликом разграничења истинитог од погрешног, стварног од привидног, спољашњег од унутрашњег и важећег од неважећег.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студенти умеју да баратају гносеолошким појмовима, препознају различите приступе проблему сазнања и примене методе одређених филозофских праваца на решавање конкретних гносеолошких проблема. Та умећа, приступи и компетенције могу им бити од користи у наставку студија филозофије, посебно ако наставе да развијају интерес за проблеме теоретске филозофије.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Општи део: Задатак теорије сазнања. Одређење структуре сазнања. Историја теорије сазнања. Преглед метода и позиција на пољу гносеологије одн. епистемологије. Конкретне теме: Проблем истине и привида. Појам и врсте искуства. Проблем чулног опажања. Теорија идеја и проблем важења. Форме сазнања (разумско, категоријално, интуитивно сазнање). Гносеологија слике и имагинације. Однос језика и сазнања. Патичка теорија сазнања (синестетика).</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Рад на текстовима класичних и савремених теоретичара сазнања. Припрема за тест.</p>
<p>Литература (до 10 референци)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аћимовић, М. (2007). <i>Филозофија мишљења</i>. Нови Сад: Футура публикације. 2. Лок, Џ. (1962). <i>Оглед о људском разуму</i>. Београд: Просвета. 3. Попер, К. (2002). <i>Објективно сазнање</i>. Еволутивни приступ. Београд, Подгорица: Паидеиа, ЦИД. 4. Рајхенбах, Х. (1964). <i>Рађање научне филозофије</i>. Београд: Нолит. 5. Расел, Б. (2007). <i>Наше сазнање спољашњег света</i>. Сремски Карловци, Нови Сад: ИКЗС. 6. Смиљанић, Д. (2011). <i>Синестетика</i>. Скица патичке теорије сазнања. Нови Сад: Адреса. 7. Hartmann, N. (1976). <i>Osnovne crte jedne metafizike spoznaje</i>. Zagreb: Naprijed. 8. Хемлин, Д. В. (2001). <i>Теорија сазнања</i>. Никшић: Јасен. 9. Hume, D. (1988). <i>Istraživanje o ljudskom razumu</i>. Zagreb: Naprijed. 10. Шопенхауер, А. (2005): <i>Свет као воља и представа</i>. Први том. Београд: Службени гласник.

Студијски програм: ОАС Филозофија
Назив предмета: Филозофија новог века
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испити из предмета Филозофија средњег века
<p>Циљ предмета</p> <p>Стицање знања о развоју филозофије у периоду од XVI до XVIII века: рационализам, емпиризам, просветитељство. Сагледавање трансформације смисла и улоге филозофије и њених дисциплина и искивања неких од кључних појмова традиције филозофије.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студент је способен да препозна сличности и разлике између нововековне и средњовековне филозофије; да идентификује проблеме и појмове карактеристичне за рационализам, емпиризам, просветитељство; да препозна међусобне утицаје мислилаца унутар епохе; да препозна утицаје појединих мислилаца и идеја на даљи развој филозофије.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Нововековна метафизика: супстанција, атрибути, модуси; нововековна критика метафизике; механистичка физика и идеја нове науке; проблем метода; нововековна епистемологија: идеје, извесност, скептицизам; проблем урођених и апстрактних идеја; проблем узрочности; детерминизам и слободна воља; проблем организације знања; афекти и разум.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Анализа одабраних текстова примарне литературе.</p>
<p>Литература</p> <p>Декарт, Р. (2012). <i>Метафизичке медуитације</i>. Београд: Завод за уџбенике.</p> <p>Spinoza, В. (1983). <i>Etika</i>. Београд: BIGZ.</p> <p>Lok, Dž. (1962). <i>Ogled o ljudskom razumu</i>. Београд: Kultura.</p> <p>Hobs, Т. (1961). <i>Levijatan</i>. Београд: Kultura.</p> <p>Leibniz, G. W. (1980). <i>Izabrani filozofski spisi</i>. Zagreb: Naprijed.</p> <p>Lajbnic, G. V. (1957). <i>Monadologija</i>. Београд: Kultura.</p> <p>Barkli, Dž. (1986). <i>Tri dijaloga između Hilasa i Filonusa</i>. Београд: BIGZ.</p> <p>Нјум, D. (1983). <i>Rasprava o ljudskoj prirodi</i>. Сарајево: Veselin Masleša.</p> <p>Dalamber, Ž. (1955). <i>Uvodna rasprava u Enciklopediju</i>. Београд: Kultura.</p> <p>Paskal, В. (1988). <i>Misli</i>. Београд: BIGZ.</p>

Студијски програм: ОАС Филозофија
Назив предмета: Савремена логика
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положени испити из предмета Теорија аргументације и Класична логика.
<p>Циљ предмета</p> <p>Упућивање студената у теоријске основе савремене логике, као и у њену практичну примену. Упознавање са формирањем основних праваца савремене логике, као и са развојем модалне и темпоралне логике. Стицање основних знања о формализованим језицима и на њима заснованим рачунима.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студент је оспособљен за употребу формализованих језика у савременој логици, односно за рад са исказним и предикатским рачуном. Студент познаје теоријски смисао логичке синтаксе и семантике. Студент уме да препозна шире везе савремене логике, науке и филозофије, те да средства логичке анализе примени на анализу филозофских текстова. Изграђена је шира могућност критичког и научног мишљења.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Предикатски рачун; исказни рачун; логицизам; формализам; интуиционизам; модална логика, темпорална логика; семантичка теорија истине; логички основи савремене филозофије (Витгенштајн, Бечки круг, Расел, теорија значења).</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Природна дедукција у исказном рачуну. Природна дедукција у предикатском рачуну. Нормалне форме. Везе савремене логике са рачунарством и информатиком.</p>
<p>Литература</p> <p>Frege, G. (1995). <i>Osnovi aritmetike i drugi spisi</i>. Zagreb: Kruzak.</p> <p>Karnap, R. (1999). <i>Filosofija i logička sintaksa</i>. Nikšić: Jasen.</p> <p>Kripke, S. (1997). <i>Imenovanje i nužnost</i>. Zagreb: Kruzak.</p> <p>Rasel, B. (2007). <i>Filozofija logičkog atomizma</i>. Novi Sad/Sremski Karlovci: IKZS.</p> <p>Tarski, A. (1973). <i>Uvod u matematičku logiku i metodologiju matematike</i>. Beograd: Rad.</p> <p>Vitgenštajn, L. (1987). <i>Tractatus logico-philosophicus</i>. Sarajevo: Veselin Masleša.</p> <p>Prajor, A. N. (2002). Modalna logika. U E. Dž. Lemon, <i>Upoznavanje sa logikom</i>. Nikšić: Jasen.</p> <p>Prajor, A. N. (2002). Polivalentna logika. U E. Dž. Lemon, <i>Upoznavanje sa logikom</i>. Nikšić: Jasen.</p> <p>Harli, P. (2012). <i>Kratak uvod u logiku</i>. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.</p>

Студијски програм: Филозофија ОАС
Назив предмета: Етика 2
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Циљ предмета Етика 2 огледа се у надоградњи основних претпоставки филозофије морала савладаних у оквиру предмета Етика1. Студенти треба да наставе с усвајањем релевантне етичке терминологије посредством читања изворних филозофских текстова. Циљеви се фокусирају на разумевање повесно-проблемског обухвата појмова морала и слободе те уочавање сличности и разлика између најзначајнијих филозофских концепција које проблематизују ове појмове; стицање знања о развоју појма воље и различитим повесним објективацијама делатних облика морала кроз анализу широког проблемског поља мотива, уверења, врлине, кривице итд; уочавање пресудног значаја концепције моралне сврхе за проблем моралног феномена. Студенти треба да развију способност за интегралну интерпретацију етичке концепције посредством појма савести.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студенти су способни да садржај предмета повежу с пређашњим знањима везаним за етику и практичку филозофију; у потпуности примењују етичку терминологију коју су савладали кроз изворне текстове; разумеју основне повесно-проблемске тачке појмова морала и слободе; умеју да идентификују сличности и разлике између најзначајнијих етичких концепција; разумеју трансформације фундаменталних појмова филозофије морала те њихове међусобне односе; способни су да изведу закључак о појединим интерпретацијама моралног феномена на темељу карактеристичног одређења моралне сврхе; знају да препознају особене модалитете поимања савести.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Појам морала (обичајност; Сократ; Платон и Аристотел; стоицизам и римска филозофија; хришћанство; нововековна филозофија; немачки идеализам; савремене тенденције); Појам слободе (судбина; Сократ; Платон и Аристотел; стоицизам; хришћанство; нововековна филозофија; Кант и Хегел); Карактер и воља; Морално делање (мотиви; уверење; намера, одлука и избор; кривица и одговорност; врлине и пороци; дужност); Морална сврха (принципи делања; појам добра и зла; мера и средина; еудајмонизам, хедонизам и утилитаризам; требање; категорички императив); Савест (антика; хришћанство; немачки идеализам; савремена филозофија).</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Анализа изворних филозофских текстова.</p>
<p>Лигература</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Перовић, М.А. (2013). <i>Филозофија морала</i>. Нови Сад: Цензура. 2. Платон (1968). <i>Протагора, Горгија</i>. Београд: Култура. 3. Платон (1993). <i>Држава</i>. Београд: БИГЗ. 4. Аристотел (1988). <i>Никомахова етика</i>. Загреб: Глобус-СНЛ. 5. Августин, А. (2017). <i>Исповести</i>. Ср. Карловци-Нови Сад: ИКЗС. 6. Спиноза, Б. (2000). <i>Етика</i>. Загреб: Деметра. 7. Кант, И. (2008). <i>Заснивање метафизике морала</i>. Београд: Дерета. 8. Хегел, Г.В.Ф. (1989). <i>Основне црте филозофије права</i>. Сарајево: Веселин Маслеша-Свјетлост. 9. Ниче, Ф. (2011). <i>С оне стране добра и зла, Генеалозија морала</i>. Београд: Дерета. 10. Маркс, К и Енгелс, Ф. (1989). <i>Рани радови</i>. Загреб: Напријед.

Студијски програм: Филозофија (ОАС)
Назив предмета: Методологија науке
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Нема посебних услова.
<p>Циљ предмета</p> <p>Студенти стичу увид у методску структуру науке, добијају преглед метода на пољу научног мишљења, уочавају сличности и разлике између употребе метода у природним и друштвеним наукама, проширују знање стечено на курсу из логике и сагледају значај историјског развоја за методско мишљење.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студенти уочавају основна обележја научног мишљења у методском погледу, умеју да разликују кораке како се гради методска аргументација у наукама, препознају специфичности употребе метода у природним и духовним наукама, примењују логичке процедуре на примеру научних проблема и идентификују историјску позадину развоја методског мишљења.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Одређење појма методе и методологије. Методологија природних и друштвених наука. Компарација метода дедукције и индукције, верификације и фалсификације, објашњења и разумевања. Експериментална метода. Типови аргументације у наукама и филозофији. Методологија тумачења (херменеутика). Наративна метода у друштвеним наукама. Појам парадигме. Методологија истраживачких програма.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Анализа текстова главних представника новије методологије науке. Припрема за тест.</p>
<p>Литература (до 10 референци)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вебер, М. (1976). <i>Привреда и друштво I</i>. Београд: Просвета. 2. Винделбанд, В. (2002). <i>Шта је филозофија и други списи</i>. Београд: Плато. 3. Wright, G. H. von (1975). <i>Објашњење и разумевање</i>. Београд: Nolit. 4. Кун, Т. (1974). <i>Структура научних револуција</i>. Београд: Нолит. 5. Новаковић, С. (1994). <i>Увод у општу методологију и историја методолошке мисли</i>. Београд: Филозофски факултет. 6. Перс, Ч. С. (1993). <i>Изабрани списи</i>. Београд: БИГЗ. 7. Попер, К. Р. (2002). <i>Претпоставке и побијања</i>. Сремски Карловци, Нови Сад: ИКЗС. 8. Сесардић, Н. (прир.) (1985). <i>Филозофија науке</i>. Београд: Нолит. 9. Фуко, М. (1998). <i>Археологија знања</i>. Београд: Плато. 10. Хирш, Е. Д. (1983). <i>Начела тумачења</i>. Београд: Нолит.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Напредна информатичка писменост 2
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Положен испит из неког од основних информатичких предмета (Информатика, Информатичка писменост 1, Информатичка писменост 2, Бесплатни софтверски алати 1, Бесплатни софтверски алати 2) или одговарајући ECDL сертификат
Циљ предмета Овладавање напредним могућностима израде презентација у програму Microsoft PowerPoint, односно напредним коришћењем програма Microsoft Access за рад са базама података.
Исход предмета Стечена знања ће омогућити студенту ефикасно коришћење напредних функција програма за израду презентација и рад са базама података уз повећање продуктивности. Курс обухвата садржаје неопходне за полагање напредних ECDL (European Computer Driving Licence) модула „Напредне презентације“ и „Напредне базе података“.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Напредне презентације (теме и рад са текстом, табеле, слике, графички објекти, графикони, анимације, мастер слајдови, препоручена правила и структура презентација, распоређивање елемената слајдова, дијаграми, видео и звучни записи, побољшање продуктивности, управљање презентацијама). 2. Напредне базе података (табеле, индекси, везе између табела, примарни и страни кључеви, референцијални интегритет, унос, претраживање и филтрирање података, напредни упити, напредни обрасци, напредни извештаји, макрои, увоз и извоз). <i>Практична настава</i> На вежбама се програми, обрађени у теоријском делу курса, илуструју практичним примерима, респективно.
Литература (до 10 референци) Patrice-Anne Rutledge, <i>Office 2016 Kao od šale</i> , CET, Beograd, 2016 Alempije Veljović, Miroljub Zahorjanski, <i>Uvod u baze podataka</i> , CET, Beograd, 2014 Zoltan Geler, Karlo Bala, <i>Napredna informatička pismenost 2 - prezentacije, skripte, video tutorijali</i> , http://informatika.ff.uns.ac.rs

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Бесплатни софтверски алати 2
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Овладавање основама коришћења програма отвореног кода (LibreOffice, Scribus) који представљају бесплатне алтернативе водећих комерцијалних производа (Microsoft Office, Adobe InDesign) и који се поред оперативног система Windows могу користити и на оперативном систему Linux.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студент треба да савлада основе обраде текста у програму LibreOffice Writer, да се упозна са основама рада у програму за стоно издаваштво (припрему штампе) Scribus, са елементима табеларних калкулација у програму LibreOffice Calc и са израдом презентација у програму LibreOffice Impress.</p> <p>Курс обухвата садржаје потребне за полагање ECDL (European Computer Driving Licence) модула „Обрада текста“, „Табеларне калкулације“ и „Презентације“.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Увод у обраду текста у програму LibreOffice Writer (радно окружење програма, рад са датотекама и документима, основе уређивања докумената, форматирање текста, форматирање пасуса, фусноте, заглавље и подножје, нумерисање страница, листе, слике, табеле, графикони, стилови, натписи, садржај, списак објеката, штампање). 2. Основе стоног издаваштва у програму Scribus (радно окружење програма, рад са страницама, оквири за текст, оквири за слике, цртање облика, мастер странице, штампање и извоз у PDF). 3. Елементи табеларних калкулација у програму LibreOffice Calc (радно окружење програма, радни листови, подаци и формуле, форматирање ћелија, основе рачунања, основне функције, процентуалне вредности, графикони, штампање). 4. Прављење презентација у програму LibreOffice Impress (радно окружење програма, теме и рад са текстом, табеле, слике, графикони, анимације, мастер слајдови, препоручена правила и структура презентација). <p><i>Практична настава</i></p> <p>На вежбама се програми, обрађени у теоријском делу курса, илуструју практичним примерима, респективно.</p>
<p>Литература (до 10 референци)</p> <p>LibreOffice Documentation Team, <i>LibreOffice Getting Started Guide 6.0</i>, 2018, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/getting-started-guide/</p> <p>LibreOffice Documentation Team, <i>Writer Guide 6.0</i>, 2018, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/writer/</p> <p>The Document Foundation, <i>Calc Guide - Working with Spreadsheets</i>, 2013, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/calc/</p> <p>LibreOffice Documentation Team, <i>Impress Guide - Working with Presentations</i>, 2014, https://documentation.libreoffice.org/en/english-documentation/impress/</p> <p>Zoltan Geler, Karlo Bala, <i>Besplatni softverski alati - prezentacije, skripte, video tutorijali</i>, http://informatika.ff.uns.ac.rs</p>

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Великани српског новинарства
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознати студенте са највећим именима српског новинарства, и најважнијим историјским токовима у развоју новинарства на нашим просторима.
Исход предмета Стечен висок ниво знања о историјским личностима које су највише утицале на настанак и развој новинарства на овим просторима, а биле су важне и за укупан друштвени развој.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Димитрије Давидовић. 2. Милорад и Данило Медаковић. 3. Јаков Игњатовић и Светозар Милетић. 4. Светозар Марковић и Владимир Јовановић. 5. Јован Павловић. 6. Пера Тодоровић и Мита Ценић. 7. Михаило Полит Десанчић. 8. Димитрије Туцовић. 9. Браћа Рибникар. 10. Крста Цицварић и Моша Пијаде. 11. Велимир Бајкић. 12. Милош Црњански и Раде Драинац. 13. Предраг Милојевић и Милица Јаковљевић. 14. Владимир Дедијер. 15. Љубомир Вељковић и Слободан Глумац. <i>Практична настава</i> . Национални радници и просветитељи. 2. Штампар и новинари. 3. Новине у служби политике. 4. Идеолози као новинари. 5. Српска журналистика по угледу на светска журналистичка кретања. 6. Политички критичари. 7. Либерално и радикално у новинама. 8. Борци за социјалну правду. 9. Утемељивачи „Политике“. 10. Превртљивост и доследност. 11. Економски аналитичари. 12. Песници као новинари. 13. Дописници из светских престоница. 14. Комунисти отпадници. 15. Настанак првих њуз магазина и таблоида.
Литература (до 10 референци) 1. Боаров Д; Баровић В. (2011), Великани српске штампе. Београд: Службени гласник. 2. Баровић, В. (2013). Допринос Димитрија Давидовића у формирању модерног српског друштва. У: Живанчевић Секеруш, Ивана (ур.). <i>Зборника радова - Шести међународни интердисциплинарни симпозијум „Сусрет култура“</i> , Књига 2. (921-929). Нови Сад: Филозофски факултет у Новом Саду. 3. Баровић, В. (2012), Новинарски рад Бранислава Нушића као прилог структуралном проучавању развоја жанрова у историји српске журналистике. Нови Сад Филозофски факултет у Новом Саду У: Гудурић, С. (ур.). <i>Језици и културе у времену и простору</i> , 541-546. 4. Баровић, В. (2012). Историја таблоида у српској журналистичкој и личности Крсте

Цицварића У: Валић Недељковић, Дубравка (ур.). *Дигиталне медијске технологије и друштвено-образовне промене 2.* (113-121). Нови Сад: Филозофски факултет у Новом Саду.

5. Вулић, Т. (2007). *Крагујевачка штампа у 19 веку: садржинско-жанровске одлике.* Крагујевац: Народна библиотека „Вук Караџић“.
6. Крестић, В. (1980). *Историја српске штампе у Угарској 1791-1914.* Нови Сад: Матица српска.
7. Попов, Д. (1983). *Српска штампа у Војводини 1918-1941.* Нови Сад: Матица српска.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Српска књижевност, култура и историја приватног живота
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета: Стицање знања о основним елементима националне књижевности и културе и увида колико су категорије приватног живота, науке и уметности повезане у хронолошком току, од средњег века до модерног доба.
Исход предмета: Студенти умеју да усвоје и опишу општи појам културе и приватног живота и имају представе о току српске књижевности.
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава:</i> Простор српске културе. Развој књижевности. Приватни живот као важан сегмент појединца у развоју науке и литературе. Категорије приватног живота као део материјалне и духовне култура. Период паганства и раног хришћанства; средњег века; хуманизма, ренесансе и барока; култура 18. столећа; развој током 19. и 20. века; савремено доба</p> <p><i>Практична настава:</i> Анализа теоријских текстова о појму културе и приватног живота. Интерпретација књижевних текстова. Обилазак музејских и галеријских поставки у граду, а које су у вези са предметом.</p>
<p>Литература</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Владимир Ћоровић, <i>Историја Срба</i>, 2008. 2. <i>Историја приватног живота у Срба: од средњег века до савременог доба</i>, приредили М. Поповић, М. Гимотијевић, М. Ристовић, 2011. 3. <i>Приватни живот у српским земљама средњег века</i>, приредиле С. Марјановић-Душанић, Д. Поповић, 2004. 4. <i>Од феудалне европе до ренесансе</i>, Д. Бартелеми, Ф. Браунштајн и др, 2001. 5. <i>Приватни живот у српским земљама у освит модерног доба</i>, приредио А. Фотић, 2005.

Студијски програм/студијски програми: ОАС сви програми
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Класици светске књижевности 2
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Предмет уводи студенте у основне теме хуманистике, са циљем да их упутује у темељне праксе академских студија књижевности и у основне појмове историје идеја унутар западног цивилизацијског круга. Током курса отварају се битне теме модерне књижевности (од романтизма до данашњих дана), али се акценат у тумачењу стваља на то шта канонска дела значе нама данас у 21. stoleћу. Сходно томе, отварају се питања природе могућности интерпретације, верности тексту и контексту, инсистира се на трагању за занимљивим и иновативним приступима класичним делима, али се отвара и дискусија о кретањима у савременој светској књижевности, као и о последицама тих кретања на разумевање књижевне и културне прошлости.
Исход предмета Способност примене знања везаних за формирање канона европске књижевности, као и за развој модерне субјективности и препознавање њених елемената у потоњим раздобљима. Усвајање темељних начела тумачења књижевних текстова; способност препознавања књижевних митова и њиховог деловања; оспособљеност за самостално тумачење и вредновање књижевног текста, као и за продубљено посматрање различитих феномена из шире области хуманистичких наука. Студенти стичу и утврђују знања из области наратологије (типови приповедача, типови заплета), као и из области дискурса који оспоравају или проширују идеју класика (родне студије, постколонијална теорија).
Садржај предмета Уводна дискусија: модерни класици, књижевни канон и савремена светска књижевност. Читање романа <i>Чича Горио</i> кроз оптику Томе Пикетија (<i>Капитал у 21. веку</i>). Бодлер и Париз као престоница 19. stoleћа. Границе људског: <i>Франкенштајн</i> , човек или чудовиште? Читалачки избори: Толстој или Достојевски? Реализам. Натурализам. Психологија. Традиција. Епифанија. Роман тока свести. Роман и мит (Џемс Џојс, Франц Кафка). Естетизам. Модернистички формализам. Просторна форма (Ц. Франк). Егзистенцијализам (Ками). Модернизам и/или авангарда. Утицај филозофије на роман и утицај романа на филозофију. <i>Мали принц</i> и природа фантазије. Борхесови лавиринти. Маркес, магијски реализам и проза "трећег света". Зебалдов <i>Аустерлиц</i> , култура сећања и Холокауст као слом хуманистичке парадигме. Утицај нових медија (радио, телеграф, филм). Светска књижевност данас. Књижевност и глобализација. Књижевност и превођење. Књижевност и тржиште. Постколонијална књижевност. Етнолитература. Висока и ниска књижевност. Феминизам и женска књижевност. Рецепција српске књижевности у иностранству (А. Тишма, Д. Киш, М. Павић).
Литература <i>Примарна:</i> Балзак, <i>Чича Горио</i> , прев. Душан Милачић (више издања). Мери Шели, <i>Франкенштајн</i> , прев. Славка Стевовић (више издања). Бодлер, <i>Цвеће зла</i> (избор, више издања). Достојевски, <i>Злочин и казна</i> , прев. М. Бабовић, Београд, 1964; Толстој, <i>Ана Каренина</i> , прев. З. Велимировић, Београд, 1979; Џемс Џојс, <i>Портрет уметника у младости</i> прев. Петар Ђурчија, Београд, 1991. Кафка, <i>Преображај</i> , прев. Бранимир Живојиновић; Ками, <i>Странац</i> , прев. З. Хаџи-Видојковић, Београд, 1968. Егзипери, <i>Мали принц</i> , прев. М. Вукмировић, Београд, 2007. Борхес, <i>Изабране приче</i> (разна издања). Маркес, <i>Сто година самоће</i> , прев. Јасна Мимица-Поповић, Београд 1984. В. Г. Зебалд, <i>Аустерлиц</i> , прев. Споменка Крајчевић, Београд, 2009.

Секундарна: Француска књижевност II, Београд, 1981, стр. 303-331; Карлхајнц Штирле, "Бодлерове Париске слике и традиција слике Париза", *Поезија*, 35, 2006, стр. 5-44, прев. Миодраг Лома; Џ. Стејнер: *Толстој или Достојевски*, Нови Сад, 1989. Албер Ками, „Нада и апсурд у дјелу Франца Кафке“, *Мит и Сизифу*, прев. Н. Самилагић, Сарајево, 1978. Темат и Камију (прир. В. Гвозден), *Поља*, бр. 488, 2014 (пдф верзија: <https://polja.rs/category/2014/>); Џ. Батлер и др, *Феминистичка спорења*, Београд, 2007. Едвард Саид, *Оријентализам*, Београд, 2000. Жак Рансијер, *Политика књижености*, Нови Сад, 2008. Темат о Зебалду, прир. В. Гвозден, А. Бешић, *Поља*, бр. 469, 2011. Владимир Гвозден, *Књижевност, култура, утопија*, Н. Сад, 2011.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Предузетничке вештине
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Групна презентација пре полагања испита
<p>Циљ предмета</p> <p>Циљ предмета је да, на интерактиван начин, прикаже основне концепте предузетништва и пружи заинтересованим студентима психолошка знања и основне вештине које би им олакшале пут ка покретању сопственог бизниса.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студенти ће након предмета бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разумеју концепт предузетништва, препознају важне карактеристике предузетничке оријентације и примене технике у сопственом психолошком оснаживању; • овладају техникама у генерисању и евалуирању пословних идеја • овладају вештинама развијања одрживог пословног модела и другим алатима потребним за покретање сопственог пословног подухвата • разумеју концепт финансирања предузетничких идеја и могуће изворе финансирања • демонстрирају познавање основних техника управљања и вођења започетих пословних подухвата, као и примене основних техника управљања људским ресурсима у "микро" бизнисима
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Шта је предузетништво? Дефиниција и одређење предузетништва и приказ главних облика предузетништва • Ко су предузетници? Приказ најважнијих особина потребних за покретање сопственог бизниса и како их развијамо (оне које можемо) Ко нису предузетници? Најчешћи митови о предузетницима • Раст и развој предузетничког бизниса • Примери успешних и мање успешних предузетничких прича и шта се из њих може научити <p><i>Практична настава</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Генерисање идеја и препознавање пословних прилика • Развијање одрживог пословног модела
<p>Литература</p> <ul style="list-style-type: none"> • белешке са предавања • Barringer, B.E. & Ireland, R. D. (2016). <i>Entrepreneurship: Successfully Launching New Ventures</i>. Harlow: Pearson. • Burns, P. (2010). <i>Entrepreneurship and Small Business: Start-up, Growth and Maturity (3rd edition)</i>. New York: Palgrave Macmillan.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Вештина комуникације
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознавање студената са основним законитостима успешне комуникације, те са стратегијама за вођење комуникације као и за избегавање и отклањање неспоразума у комуникацији.
Исход предмета Студент је овладао основним законитостима успешне комуникације и зна да примени стратегије за вођење комуникације, као и за избегавање и отклањање неспоразума у комуникацији.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основни појмови: дефиниција и елементи комуникације; интеракција, комуникација и перцепција; природа, врсте и стратегије комуникације; вербална и невербална комуникација; врсте невербалних знакова и проблеми њиховога разумевања. Основна правила у комуникацији: једноставност, краткоћа, кредибилност, доследност, звук и ритам речи, реч и слика. Социокултурни услови комуникације и њена зависност од типа комуникационог канала. Комуникација путем креирања имиџа. Комуникација валером и бојом. Законитости комуникације у групи. Мотивациона и емоционална писменост. Мотивациони механизми: хомеостатички и нехомеостатички. Реакције на унутрашње и спољашње мотиве. Конфликти у комуникацији и реакција на њих. Појам конверзације и елементи њене анализе. Језичко-стилска средства за истицање комуникативне намере и постизање комуникативног циља. Обрасци успешне комуникације у различитим комуникативним ситуацијама: успостављање и прекид контакта са саговорником; стратегије вођења и одржавања комуникације, с посебним освртом на идентитет саговорника и специфичне комуникативне услове; облици исказивања уважавања саговорника и његовога мишљења; подстицање саговорника на одржавање комуникације; изражавање толеранције и избегавање вербалног насиља.
Литература Стевић, С. (1997). <i>Анализа конверзације</i> . Београд: Филолошки факултет. * Borg, Dž. (2016). <i>Govor tela</i> . Beograd: Sezam Book. Bugarski, R. (1996). <i>Jezik u društvu</i> . Beograd: Čigoja – XX vek. Bugarski, R. (1997). <i>Jezik u kontekstu</i> . Beograd: Čigoja – XX vek. Klikovac, D. (2008). <i>Jezik i moć</i> . Beograd: XX vek. Mandić, T. (2003). <i>Komunikologija</i> . Beograd: Clio. Marković, M. (2005). <i>Poslovno komuniciranje</i> . Beograd: Clio. Mihajlović, D., Ristić, S., Bojić, I. (2007). <i>Kultura komunikacije</i> . Smederevo: GP LUKS-PRES. Nenadović, M. (2010). <i>Veština komuniciranja</i> . Beograd: Univerzitet u Prištini.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Савремена мађарска књижевност (на мађарском језику)
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: –
Циљ предмета Упознавање студената са најважнијим институцијама савремене мађарске књижевности. Препознавање иновативних књижевних жанрова, тенденција и аутора. Тумачење најновијих књижевних остварења.
Исход предмета Студент је упознат са најважнијим институцијама савремене мађарске књижевности и са механизмима рада тих институција. Примењује у тумачењу текстова стечена знања о новим књижевним тенденцијама и најмањом генерацијом аутора. Способан је да анализира актуелна остварења књижевног стваралаштва.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Појам савремене књижевности. Проблеми периодизације. 2. Институције, часописи и издавачке куће на мађарском језичком подручју данас. 3. Упознавање најважнијих тенденција мађарске књижевности у 21. веку. 4. Нова поетика историјског романа 5. Манифестација трауме у савременој мађарској књижевности. 6. Текстови о „стварности“ , дискурс и поетика транзиције. 7. Глобализација као тема и њени поетски аспекти. 8. Однос популарне културе и књижевности. 9. Интертекстуалност у савременим прозним текстовима и поезији. 10. Теме и мотиви у новом облику. Преплитање традиционалног и модерног у књижевним остварењима. 11. Мађарска књижевност на страним језицима: појава и тенденције. 12. Антологије савремене мађарске књижевности. <i>Практична настава</i>
Литература Bíró Gergely ed. 2017. <i>A századelő novellái</i> . Budapest: Magyar Napló, Fokusz Egyesület. Fenyő D. György ed. 2010. <i>Hézagpótlás : a kortárs magyar irodalom tanítása</i> . Budaörs : Aula. info. Horváth Csaba. 2018. <i>Megtalált szavak : kortárs magyar irodalom posztmodernen innen, posztmodernen túl</i> . Budapest: KRE, L'Harmattan. Horváth Kornélia. 2016. <i>Fejezetek a kortárs magyar líráról</i> . Komárom: Selye János Egyetem. Kappanyos András. 2013. <i>Hová tűnt a huszadik század?</i> Budapest: Balassi. Sz. Molnár Szilvia. 2005. <i>Bevezetés a kortárs irodalomba</i> . Budapest: Hatágú Síp Alapítvány. Mórocz Gábor ed. 2017. <i>A századelő gondolkodói</i> . Budapest: Magyar Napló, Fokusz Egyesület. Szávai Dorottya. 2015. Az elégia visszavág. A kortárs magyar elégjáról. <i>Filológiai Közlöny</i> . 1. 73-83. Szitár, Katalin; Molnár, Angelika; Kovács, Gábor et. al. eds. 2014. <i>Esemény és költészet : Az irodalomértés kortárs horizontjai a magyar és a nemzetközi tudományosságban</i> . Veszprém: Pannon Egyetem. Mészáros Márton. 2010. <i>Mai magyar irodalmi olvasókönyv : bevezetés a kortárs magyar irodalom olvasásába</i> . Budapest : Hatágú Síp Alapítvány.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Књижевност за децу и младе у светским оквирима
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета Упознавање студената са изабраним ауторима и делима интернационалне књижевности за децу и омладину. Упознавање са основним одликама различитих врста дечије и омладинске књижевности.
Исход предмета Студенти ће стећи опште знање о различитим жанровима и врстама, као и о ауторима књижевности за децу и омладину. Разумеће улогу књижевности за децу и младе у развијању знања из различитих области, као и у развијању интерперсоналних и интраперсоналних увида. Биће оспособљени да перципирају одлике књижевних дела, са посебним фокусом на педагошке аспекте различитих сардјаја и њихову погодност за разноврсну публику.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Историјски преглед развоја књижевности за децу и младе у свету. Књижевне врсте и жанрови. Фикција и нефикција. Традиционалне бајке као универзални чинилац европске и светске културе. Ауторске бајке. Народне и ауторске песме за децу. Сливковнице. Приповетке за децу. Социјалне приче. Биографске приче. Графички роман и фиктивни дневник. Авантуристички роман. Роман о одрастању (билдунгсроман). Психолошки роман и приче за децу и младе. Документарно-биографска проза. Роман фантазије и роман фантастике. Мистерије и детективски романи за децу и младе. Анализа и критичко промишљање одабраних дела, као представника различитих култура.
Литература Јовановић, В. и Росић, Т. (ур.) (2012). <i>Књижевност за децу и омладину – наука и настава</i> . Јагодина: Факултет педагошких наука. Марјановић, В., Ђурићковић, М. (2007). <i>Књижевност за децу и младе у књижевној критици</i> . Краљево: Либро. Милинковић, М. (2006). <i>Страни писци за децу и младе</i> . Чачак: Легенда. Петровић, Т. (2001). <i>Историја српске књижевности за децу</i> . Врање: Учитељски факултет. Петровић, Т., Вуковић, Н. (1996). <i>Увод у књижевност за децу и омладину</i> . Подгорица: Унирекс. Henderson, D. L., May, J. P. (2005). <i>Exploring Culturally Diverse Literature for Children and Adolescents</i> . Boston, MA: Allyn & Bacon. Prošić-Santovac, D. (2019). <i>The Magical Art: Appropriation, Reception and Interpretation of Fairy Tale</i> . Novi Sad: Filozofski fakultet. Zipes, J. (2006). <i>The Oxford Encyclopedia of Children's Literature. (Vol. 1-4)</i> . Oxford: Oxford University Press.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Српска средњовековна писменост
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Предмет није предвиђен за модуле на ЈКК – Српски језик и књижевност, Српски као нематерњи и страни језик и књижевност и Српска књижевност и језик.
Циљ предмета Стицање знања о културно-историјским приликама функционисања и развоја српске средњовековне писмености.
Исход предмета На крају курса студент ће бити способан да наведе главне карактеристике српске средњовековне писмености и да образложи значај појединих споменика писмености за српску културу.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Културно-историјски контекст настанка словенске писмености: старословенско раздобље. 2. Најстарија писма (глагољица и ћирилица) и старословенски споменици. 3. Ка почецима српске писмености: рана сведочанства о глагољској писмености код Срба и најстарији сачувани ћирилски споменици српске писмености. 4. Српска средњовековна писменост: систем жанрова и диглосија, периодизација. 5. Рашка епоха: узлет српске средњовековне писмености. 6. Ресавска епоха: нова књижевна средишта и покрет ревизије књига. 7. Позна епоха српске средњовековне писмености: доба таворења писмености. 8. Словни састав српске ћирилице; правописне школе (босанско-хумска, рашка и ресавска); типови писма (устав са полууставом и брзопис) 9. Српска средњовековна писменост и штампана књига. 10. Средњовековна писменост у Босни и Хуму.
Литература Богдановић, Димитрије. <i>Историја старе српске књижевности</i> . Београд: Српска књижевна задруга, 1991. Ивић, Павле. <i>Преглед историје српског језика</i> . Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1998, 5–115. Ивић, Павле. Развој књижевног језика на српскохрватском језичком подручју. <i>О језику некадашњем и садашњем</i> . Београд: Београдски издавачко-графички завод – Приштина: Јединство, 1990, 87–141. Грковић Мејџор, Јасмина: III Средњовековна писменост. <i>Списи из историјске лингвистике</i> . Ср. Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2007, 415–480. Јерковић, Вера. Ћирилица српскословенског периода: палеографски приступ проучавању и општи увид у њен развој. <i>Предавања из историје језика</i> . Нови Сад: Филозофски факултет, Одсек за српски језик и лингвистику, 2004, 87–102. Грковић-Мејџор, Јасмина. Језик српске средњовековне писмености: достигнућа и задаци. <i>Шестдесет година Института за српски језик САНУ</i> . Зборник радова I. Београд, 2007, 249–266. Трифуновић, Ђорђе. <i>Ка почецима српске писмености</i> . Београд: Откровење, 2001.

Студијски програм: ОАС сви програми
Назив предмета: Југословенско-румунске културне и књижевне везе
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов:
Циљ предмета: Стицање знања о историји југословенско-румунских културних и књиж. веза кроз векове.
Исход предмета: Студенти знају историју југословенско-румунских културних и књиж. веза кроз векове.
Садржај предмета: Традиционално добросуседски односи кроз историју; словенски елементи на северу Дунава, у подножју Карпата, те романски елементи на југу Дунава; Иста вера, традиција и реципроцитети; Слични животни услови. Политички односи: Премисе за добре културне односе; Пред немањички период: помени о »чрним Латинима« на Балкану (летопис попа Дукљанина), те о прецима јужних Словена на северу Дунава (карпатски басен); Значење речи »Србин« и »српски« у румунским старим текстовима; Немањички период: династичке везе; савези и уговори, те узајамне посете у другој половини XIX века, те у XX веку; Владарске повеље и дарови румунских кнежева на југу Дунава, и обратно, Миша Анастасијевић и Милош Обреновић, те њихови поседи у Влашкој. Културни односи: Средњи век и турска окупација Балкана; склањање људи од пера и културе румунских земаља; Задужбине и дарови манастирима с једне и с друге стране; Помени о Србима у румунским изворима и обратно; Односи са Дубровником, везе са Црном Гором; Културни реципроцитети Срба и Румуна у Хабсбуршкој монархији и педагошка упоредна делатност; Црквене везе и штампање књига за Србе у Римнику, те за Румуне у Сремско-карловачкој митрополији и др. Књижевне везе и реципроцитети: Блискост народног стваралаштва на румунском и српском језику; Исти мотиви, личности; Књижевници једне или друге књижевности на пропутовањима или који пишу о једној или другој земљи; Писци који знају оба језика; Антологије и преводи из једне или друге књижевности. Језичке везе и интерференције: словенски елементи, првенствено лексички, у румунском језику, а посебно на банатске говоре и јужнодунавске историјске дијалекте румунског језика и обратно; Реликти средњевековних Влаха у српском језику у пастирској терминологији; Ономастика и нарочито топонимија словенског порекла на тлу Румуније и обратно;
Литература: Ванку, Милан (2005). <i>Српско-југословенско- румунски односи кроз векове</i> . Београд. Гавриловић, Никола (1997). <i>Срби и Румуни: српско-румунске везе кроз векове</i> . Београд-Нови Сад: Завод за уџбенике и наставна средства, Прометеј. Gamulesku, Dorin (1974). <i>Elemente de origine sârbocroată ale vocabularului dacoromân</i> . Букурешт-Панчево. Живковић, М. (1976). <i>Сведочанства о српско (југословенско) - румунским културним и књижевним односима</i> . Букурешт. Flora, Radu (1968). <i>Relațiile iugoslavo-române</i> . Panciova: Lumina.

Студијски програм : ОАС сви програми
Назив предмета: Примена нових технологија у настави
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
Циљ предмета Упознавање студената са принципима примене нових технологија у настави друштвено-хуманистичких наука, те са концептима и могућностима које пружају у образовном контексту.
Исход предмета Студент је способан да примењује информационе технологије у различитим контекстима образовног процеса; да креира наставни дигитални садржај на основу стандарда информатичког образовања; да овлада вештинама које му омогућавају да несметано употребљава различите онлајн платформе, апликације и дигиталне уређаје у настави и пракси.
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Појам информационе и комуникационе технологије. Врсте рачунара. Преносни дигитални уређаји. Појам е-учења, у-учења и м-учења. Основни стандардни информатичког образовања. Дигитална писменост. Бихевиоризам, конструктивизам и конективизам. Ергономија. Оквир дигиталних компетенција и дигитално доба. Педагошки исход примене технологије у различитим контекстима образовног процеса. Друштвене мреже. Гејмификација у образовном процесу. Савремене онлајн платформе и њихова употреба у настави. Софтвери за дислексију. Уређаји и апликације за читање књига у електронском облику. Онлајн енциклопедије. Паметне табле и њихова употреба. Заштита података и приватности на интернету. <i>Практична настава:</i> упознавање и обука за рад са савременима алатима, апликацијама и платформама. Креирање интерактивног садржаја. Moodle. ATutor. aNewSpring. Chamilo. Canvas. Socrative .Blackboard. Sakai. Wiki, WordPress. PowerPoint. . Google Slides. Prezi. Beautiful.ai. Kahoot! Padlet. Voki. Nearpod. Moovly. Blendspace. Grammarly. Audacity. Snagit. Edmodo. EDpuzzle. Wordle. Glogster EDU. Vimeo. Jing. Flickr. Quizlet. Survey Monkey. Duolingo. RefME. GoConqr. Office Lens. myHomework Student Planner. 360 Cities. Facebook, Pinterest, Instagram, Twitter, LinkedIn, Orkut, Minecraft. Lex pad, YouTube, Google Scholar. Google Docs and Drive. Google FormsMicrobit. Evernote. TED/TED Ed. Coursera. Google Apps. e-Learning CONSORTIUM. Sheppard Software.
Литература Bogićević, M. Ristić, M., Radovanović, I. (2013). <i>Internet u obrazovanju. Pedagoški aspekti primene interneta u nastavi</i> . Beograd: Učiteljski fakultet, Univerzitet u Beogradu. Glušac, D. (2012). <i>Elektronsko učenje</i> . Zrenjanin: Univerzitet u Novom Sadu, Tehnički fakultet „Mihajlo Pupin“. I., & Spariosu, L. (2016). Moodle platform - assistance resource in learning Romanian as a foreign language in Serbia. In I. Roceanu (Ed.), <i>eLearning Vision 2020, The 12th International Scientific Conference “eLearning and Software for Education”, Volume III</i> (96-101). Bucharest: “Carol I” National Defence University Publishing House. Petrović, M. (2016). <i>Model e-učenja za podršku razvoju informatičkih kompetencija zaposlenih u obrazovanju</i> . Doktorska disertacija, Novi Sad: Prirodno-matematički fakultet u Novom Sadu http://nardus.mpn.gov.rs/handle/123456789/7184 R., Petković, V., & Ivanić, I. (2018). Comparative Analysis of the Use of New Technologies and NTC Learning Method: A Case Study. In: I. Roceanu (ed.), <i>eLearning challenges and new horizons, The 14th International Scientific Conference “eLearning and Software for Education”</i> Bucharest: “Carol I” National Defence University Publishing House, 203-211. y, L. (2012). <i>Teaching and learning in the digital age</i> . London; New York: Routledge. f, R. (2013). <i>Dialogic: education for the Internet age</i> . London; New York: Routledge.

Студијски програм : ОАС ЈКК (сви модули), ОАС Филозофија, ОАС Социологија, ОАС Историја (сви модули)
Назив предмета: Педагошка психологија
Статус предмета: обавезни/изборни
Број ЕСПБ:3
Услов:-
<p>Циљ предмета</p> <ul style="list-style-type: none"> - Упознавање студената са психолошким законитостима које стоје у основи успешног учења и подучавања. - Оспособљавање студената за примену и имплементацију психолошких сазнања у раду са ученицима, извођењу наставе и васпитно-образовном процесу (развијање наставничких компетенција)
<p>Исход предмета</p> <p>Од студента се очекује да на крају курса:</p> <ul style="list-style-type: none"> - познаје, разуме, интерпретира и критички анализира научна сазнања из психологије образовања која су релевантна за рад наставника; - примени сазнања из психологије образовања у креирању и организацији наставе, евалуацији образовних исхода и других аспеката васпитно-образовног процеса; - примењује научна сазнања из психологије образовања у циљу повећања ефикасности својих педагошких интервенција; - проналази прикладе наставничке и педагошке поступке засноване на научним сазнањима у раду и комуникацији са ученицима, родитељима, другим наставницима, стручним сарадницима и осталим актерима васпитно-образовног процеса.
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Предмет психологије образовања/педагошке психологије; улога и значај педагошке психологије у развоју наставничких компетенција - Примена принципа и законитости различитих облика учења у васпитно-образовној пракси - Трансфер учења: врсте трансфера, начини обезбеђивања трансфера учења, теорије трансфера учења - Врсте и карактеристике стилова учења - Примена резултата истраживања памћења и заборављања у учењу и наставној пракси. - Когнитивне способности као детерминанте школског постигнућа - Мотивација за учење у школском и ваншколском контексту: ефекти унутрашња и спољашње мотивације на постигнуће; релације конструката самоефикасности, циљних оријентација, атрибуција и очекивања на постигнуће ученика и друге образовне исходе; узрасне промене у мотивацији за учење; развој унутрашње мотивације; мотивациони стилови наставника - Саморегулисано учење: метакогнитивне и мотивационе компоненте саморегулисаног учења, циклично-фазни модел саморегулисаног учења, развој саморегулације у учењу - Релације особина личности и школског постигнућа - Социјално психолошки аспекти васпитно-образовног рада: руковођење у разреду, карактеристике и социометријска структура школског одељења као мале групе; проблеми школске недисциплине - Улоге наставника на различитим нивоима образовања; имплицитна уверења наставника о образовању и развоју ученика; карактеристике наставничке професије - Евалуација у васпитно-образовном раду; испитивање и оцењивање знања; грешке наставника у оцењивању знања и други извори субјективности школских оцена. - Тестови знања: врсте и карактеристике тестова знања, намена тестова знања, предности и недостаци мерења образовних постигнућа тестовима знања. <p><i>Практична настава</i></p> <p>Дискусија о садржајима теоријске наставе, сагледавања и проналажења начина примене теоријских знања у наставној пракси, експериментална демонстрација психолошких концепата</p>
<p>Литература</p> <p>- Коцопељић, Ј., Пекић, Ј. (2017). <i>Психологија у настави: Одабране теме из психологије образовања.</i></p>

Филозофски факултет, Нови Сад.

- Вулфолк, А., Хјуз, М., Волкап, В. (2014). *Психологија у образовању I, II и III*. Клио, Београд.

- Vlasta Vizek-Vlahović, Majda Rijavec, Vesna Vlahović-Štetić, Dubravka Miljković (2003). *Psihologija obrazovanja*, IEP: VERN, Zagreb.

Студијски програм : ОАС ЖКК, ФИЛ, СОЦ, ИСТ
Назив предмета: Дидактика
Статус предмета: Обавезни/изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: /
<p>Циљ предмета</p> <p>Усвајање знања о садржајима и елементима наставног процеса и увођење студената у основе планирања и реализације наставе; Упознавање са теоријским приступима и практичним импликацијама примене интерактивних наставних стратегија, метода, облика рада и наставних средстава; Оспособљавање студената за планирање, реализацију и (само)евалуацију квалитетне наставе и подстицања активности, интересовања и креативности ученика; Оспособљавање за наставни рад и интеракцију у циљу пружања подршке развоју личности ученика.</p>
<p>Исход предмета По завршетку курса студенти би требало да умеју да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Дефинишу и објасне основне дидактичке појмове из области образовања и наставног процеса; – Идентификују елементе за квалитетну припрему, реализацију и (само)евалуацију наставе; – Разумеју улогу и значај наставника у реализацији квалитетне наставе и успостављању сарадње са ученицима; – Анализирају и процењују савремене наставне стратегије, методе и облике рада и њихову примену у настави; – Планирају и креирају план рада у настави са циљем реализације квалитетне наставе и пружања подршке ученицима у учењу и напредовању.
<p>Садржај предмета <i>Теоријска настава</i></p> <p>Основни дидактички појмови; Садржај и елементи наставног процеса (ученик, наставник, наставни садржај, наставна средства); Наставне стратегије, методе наставе, облици рада - различити приступи, класификације и импликације у настави; Наставни садржаји (план и програм наставе и учења, структура, врсте). Планирање и припремање наставника за наставу (исходи учења, циљ и задаци наставе, израда годишњих, полугодишњих планова и припрема за наставни час). Реализација и евалуација наставног часа; Активност и креативност ученика у настави; Интеракција и комуникација у настави и управљање одељењем; Стварање подстицајног окружења за учење и подстицање интересовања ученика; Улога и значај наставника у наставном процесу; Оцењивање ученичког рада и домаћи радови.</p> <p><i>Практична настава-Вежбе:</i> Стратегија и поступци практичног рада односе се на проблемско излагање студената, учење откривањем, расправу на унапред најављену тему и сучељавање мишљења уз менторско вођење наставника. Усмена презентација пројекта истраживања на предложену или слободно изабрану тему у вези са програмским садржајима.</p>
<p>Литература</p> <ul style="list-style-type: none"> – Cindrić, M., Miljković, D. i Strugar, V. (2010). <i>Didaktika i kurikulum</i>. Zagreb: IEP-D2. – Vilotijević, M. (2008). <i>Didaktika I – Predmet didaktike</i>. Beograd: Školska knjiga. – Vilotijević, M. (2008). <i>Didaktika III – Organizacija nastave</i>. Beograd: Školska knjiga. – Vulfolk, A., Hjuž, M. i Volkap, V. (2015). <i>Psihologija u obrazovanju II, III</i>. Beograd: Clio. – Brofi, Dž. (2015). <i>Kako motivisati učenike da uče</i>. Beograd: Clio. – Jensen, E. (2003). <i>Super-nastava: nastavne strategije za kvalitetnu školu i uspješno učenje</i>. Zagreb: Educa.

Студијски програм: Филозофија ОАС
Назив предмета: Трансцендентална филозофија
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Предмет обухвата први део изузетно значајног раздобља у историји филозофије које се обично означава изразом Немачка класична филозофија или Немачки идеализам. Обухвата филозофске концепције Канта и Фихтеа. Студиј овог предмета захтева продубљено филозофско истраживање сложених мисаоних и појмовно-категоријалних склопова и као такав треба код студената да омогући изграђивање способности за синтезу претходно стечених филозофских знања и увида, као и за разумевање темељних токова модерне филозофије.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Очекује се да студент по окончању курса влада смислом и садржином једне од најзначајнијих епоха у историји филозофије, која се утемељује у Кантовој и Фихтеовој филозофији. Студент уме да објасни теоријске, практичке и поиетичке аспекте трансценденталног обрта који се у историји филозофије догодио с Кантовим критичким идеализмом, као и да тумачи смисао Фихтеових настојања да реконципирањем филозофске науке на начин једног учења о науци радикализује Кантово филозофско становиште. Тиме је студент уједно припремљен и да започне проучавања оних концепција из филозофске епохе немачког идеализма које ће се формирати у битном као критичке рецепције Кантове и Фихтеове трансценденталне филозофије.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Духовна ситуација времена и рађање немачке класичне филозофије. Француска револуција и немачка филозофија. Појам идеализма и метафизика субјективности. Кантов преткритички период. Заснивање метафизике као критике ума. Трансцендентална филозофија као трансцендентална критика. Кантов „Коперникански обрт“. Бит спознаје као испитивање „спознајних моћи“. Трансцендентална естетика. Спонтанитет и рађање модерног појма праксе. Проблем јединства чисте спознаје. Онтолошка синтеза и трансцендентална аперцепција. Трансцендентална дедукција категорија. Трансцендентална дијалектика и појам ума. Трансцендентална уобразиља и чисти ум. Паралогизми, антиномије и идеал чистог ума. Кантова етика. Идеја примата практичког ума. Кантова правна и политичка филозофија. Појам моћи суђења. Критика естетичке и телеолошке моћи суђења. Смисао прелаза с Кантове на Фихтеову филозофску позицију. Идеја учења о науци. Ја као апсолутно начело. Ја, не-Ја и став разлога. Трансцендентални идеализам и јединство самосвести. Појмови делотворне радње (<i>Tathandlung</i>), интелектуалног опажаја и моћи уобразиље (<i>Einbildungskraft</i>). Морална свест као самосвест. Етички карактер филозофије.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Анализа Кантових и Фихтеових филозофских списа.</p>
<p>Литература</p> <p>Филиповић, В. (1983). <i>Класични њемачки идеализам</i>. Загреб: Матица хрватска.</p> <p>Кангрга, М. (1983). <i>Етика или револуција</i>. Београд: Нолит.</p> <p>Група аутора (2005). <i>Модерно читање Канта</i>. Београд: ЗУНС.</p> <p>Вајл, Е. (2010). <i>Проблеми Кантове филозофије</i>. Сремски Карловци-Нови Сад: ИКЗС.</p> <p>Кант, И. (2019). <i>Критика чистог ума</i>. Београд: Дерета.</p> <p>Кант, И. (2016). <i>Заснивање метафизике морала</i>. Београд: Дерета.</p> <p>Кант, И. (2019). <i>Критика практичког ума</i>. Београд: Досије студио.</p> <p>Кант, И. (2004). <i>Критика моћи суђења</i>. Београд: Дерета.</p> <p>Фихте, Ј. Г. (1974). <i>Основа цјелокупне науке о знаности</i>. Загреб: Напријед.</p> <p>Фихте, Ј. Г. (1976). <i>Учење о науци</i>. Београд: БИГЗ.</p>

Студијски програм: Филозофија ОАС
Назив предмета: Историја естетике
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема
Циљ предмета: Циљ курса је да ре-актуализује филозофску оријентацију историје естетике. Тај циљ може бити постигнут изучавањем основних дела и текстова из естетичког подручја. Разумевање историје естетичких проблема уједно представља и проширивање знања о поетичкој филозофији, као и о подручјима њеног деловања и примене.
Исход предмета: Исход наставе је обучавање студената за самостално естетичко истраживање. Студент је способен да самостално препозна, одреди и објасни специфичности историје естетике. Зна да наведе и прикаже најважније представнике естетике од античког до савременог доба. Студент показује значајан ниво самосталности у приступу историји естетике и њеним кључним представницима.
Садржај предмета Теоријска настава укључује упознавање са главним естетичким текстовима - од пре-сократске филозофије до краја филозофије немачког идеализма, као и са фундаменталним проблемима који још увек заузимају централно место у естетици (уметност, лепота, укус, итд). Практична настава: изучавање оригиналних текстова. Теме: Баумгартен и заснивање естетике. Платоново схватање уметности. Платоново схватање лепоте. Аристотелово схватање подражавања. Аристотелова дефиниција трагедије. Кантово одређење генија. Кантово разумевање суда укуса. Шилерова концепција игре. Хегелово схватање уметности. Савремени токови у естетици.
Литература: 1. Платон . (2013). <i>Држава</i> . (2., 3. и 10. књига). Београд: Дерета. 2. Аристотел. (2008). <i>О песничкој уметности</i> . (2008). Београд: Дерета. 3. Кант, И. (2004). <i>Критика моћи суђења</i> . Београд: Дерета. 4. Шилер, Ф. (2007). „Писма о естетском васпитању човека“. у: <i>О лепом</i> ,. Нови Београд: Book & Marso. 5. Хегел, Г. В. Ф. (1986). <i>Естетика</i> . 1. том. Београд: БИГЗ. 6. Рајковић, М. (2011). „Крај уметности као почетак естетике“. у: <i>Естетика и образовање</i> . Београд: Естетичко друштво Србије. 7. Рајковић, М. (2018) „Уметност и стварност савремене епохе: Бењамин, Делез и Рансијер“. у: <i>Естетско и стварно</i> . Београд: Естетичко друштво Србије.

Студијски програм: ОАС Филозофија
Назив предмета: Онтологија 1
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Присуство на настави и активно учествовање у часовима вежби, положен колоквијум
<p>Циљ предмета</p> <p>Циљ предмета Онтологија 1 је да студенте упозна са оквиром и основним проблемима онтолошког мишљења онако како су се они формирали у западној филозофској традицији од антике, преко средњовековног и нововековног мишљења, па све до почетака модерности. Студенти се упућују у културни и историјски контекст у којем метафизика постаје средишње филозофско становиште у развоју филозофије. На крају курса студенти ће бити оспособљени за компетентно повезивање онтолошких појмова и проблема са темељима човековог знања, његове свакидашње праксе и стваралаштва. Проширење општег образовног хоризонта стицањем знања о средишњим онтолошким концепцијама. Увид у проблем филозофског позиционирања онтологије као средишње филозофске дисциплине.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Познавање основних онтолошких концепција онако како су се оне формирале у традицији западног мишљења. Студенти би требало да овладају традиционалним онтолошким појмовњем као претпоставком за разумевање савремених онтолошких проблема и дискусија. Стицање свеобухватног знања о историјском развоју средишњих филозофских појмова. Оријентисање у погледу основних становишта која су довођена у везу са идејом прве филозофије. Стицање претпоставки за конкретну примену средишњих појмова онтолошке традиције у контексту савременог света.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Настанак онтолошког мишљења у антици; Основни појмови ране онтологије; Платонова теорија идеја; Платоново схватање бивствовања; Аристотелова <i>Метафизика</i>; Аристотелово онтолошко појмовље; <i>Усиологија</i> код Аристотела; Онтологија у средњем веку; Тома Аквински и наслеђе античке онтологије; Појмови <i>бића</i> и <i>суштине</i> код Томе Аквинског; Нововековно заснивање онтологије; Декартове <i>Медитације</i>; Декартов појам <i>супстанције</i>; Лајбницова <i>Монадологија</i>; Кантова критика нововековне метафизике; Хегел и идеја превладавања онтологије.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Текстуална анализа изворних текстова на часовима вежби.</p>
<p>Литература</p> <p>Платон (2013) <i>Држава</i>, Београд: Дерета. прев. А. Вилхар/Б. Павловић (168-192); (240-264).</p> <p>Платон (2007) <i>Софист у: Софист, Теетет, Државник</i>, Београд: Плато. прев. М. Сиронић (211-283).</p> <p>Аристотел (2007) <i>Метафизика</i>, Београд: Паидеиа. прев. С. Благојевић стр. 173-207 (књига 5); 241-278 (књига 7); 319-339 (књига 9); 353-373 (књига 10); 385-412 (књига 11); 417-437 (књига 12)</p> <p>Плотин (1984) <i>Енеаде</i>, Књижевне Новине, Београд. прев. С. Благојевић (81-129).</p> <p>Аквински Т. (2010) <i>Биће и суштина</i>, Београд: Дерета. прев. М. Тасић (5-61).</p> <p>Декарт Р. (2012) <i>Метафизичке медитације о првој филозофији</i>, Завод за уџбенике, Београд, 2012. прев. Иван Вуковић 15-68.</p> <p>Лајбниц, Г.В.Ф. (2002) <i>Монадологија у Метафизичка расправа; Начела Природе и Благодати утемељена на уму; Монадологија</i>, Врњачка Бања: Ейдос. прев. Милорад Миленковић 33-73 (без латинског текста укупно 20 страница).</p>

Студијски програм : Филозофија ОАС, Факултет ОАС
Назив предмета: Филозофија права
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Циљ предмета јесте упознавање темељних проблема и појмова филозофије права; овладавање специфичном терминологијом релевантном за филозофију права; стицање знања о односима између филозофије права – с једне стране – и етике, филозофије политике и филозофије економије, с друге; продубљивање разумевања целине практичке филозофије; уочавање сличности и разлика између различитих одређења права; сагледавање повести појма права и фундирања појма права; разумевање односа између теорија природног права, позитивистичких приступа и филозофске рефлексije права. Студенти треба да овладају основним гранама права те да разумеју њихове особене карактеристике и међусобне односе.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студенти увиђају односе између различитих дисциплина практичке филозофије; овладали су специфичном терминологијом релевантном за филозофију права; способни су да уоче основна обележја различитих одређења права; умеју да образложе основне значајке природно-правних и позитивистичких концепција; знају да наведу основне одлике појединих грана права; умеју да контекстуализују настанак филозофије права с обзиром на повест права и повест практичке филозофије; разликују основне гране права и упознати су с њиховим карактеристикама; способни су да наведу и анализирају најзначајније филозофске рефлексije појма права.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Појам права; Водеће доктрине и одређења права; Филозофска рефлексija појма права (Хегел, филозофија позитивног права, феноменолошка филозофија права, онтологија права, марксизам); Право и теорије природног права (софисти, Платон, Аристотел, римско право, средњи и нови век, немачки и деализам, историјска школа права); Успостављање појма права из диференције према појмовима обичаја и морала (појам правде, појам дужности, појам норме, обичај и обичајност, разумевање односа између права, обичаја и морала кроз повест); Гране права; Појам правног лица; Појам правне државе.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Анализа изворних филозофских текстова.</p>
<p>Литература</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Перовић, М.А. (2004). <i>Практичка филозофија</i>. Нови Сад: Филозофски факултет. 2. Тадић, Љ. (2006). <i>Филозофија права</i>. Београд: Завод за уџбенике. 3. Радбрух, Г. (2016). <i>Филозофија права</i>. Београд: Правни факултет. 4. Кант, И. (2003). <i>Метафизика морала</i>. Ср. Карловци-Нови Сад: ИКЗС. 5. Хегел, Г.В.Ф. (1989). <i>Основне црте филозофије права</i>. Сарајево: Веселин Маслеша-Свјетлост. 6. Хегел, Г.В.Ф. (1987). <i>Енциклопедија филозофијских знаности</i>, Сарајево: Веселин Маслеша-Свјетлост. 7. Келзен, Х. (2007). <i>Чиста теорија права</i>. Београд: Правни факултет.

Студијски програм: ОАС Филозофија
Назив предмета: Филозофска терминологија
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Положени испити из предмета: Увод у филозофију, Основи филозофије, Рана Хеленска филозофија, Платон и академија, Аристотел и Ликеј, Хеленистичко-римска филозофија
Циљ предмета Циљ предмета је да се до усвајања основних филозофских појмова и њима примерених термина долази непосредном анализом текстова примарне филозофске литературе, како би се они разумели како у поступку њиховог настанка и извођења, тако и у контексту целине повести филозофије.
Исход предмета Исход предмета је да студенти овладају основним појмовима и категоријама филозофије у њеном теоријском и историјском контексту.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Својим програмом овај предмет представља синтезу два пута проучавања темељних филозофских термина. Са једне стране, он укључује интензивно систематско проблемско проучавање најзначајнијих појмова демонстрираних на примерима оних филозофа у чијим учењима сваки од тих појмова или бива конституисан и утемељен, или заузима централну позицију унутар целине неког од тих појединачних учења, или бива довођен до властитих крајњих консеквенци које могу бити релевантне за филозофско мишљење у целини. <i>Практична настава</i> На вежбама се минуцозном анализом проучавају они термини који су од темељног значаја за филозофију, а који уједно отварају могућност покретања нових филозофских питања и проблема.
Литература Адорно, Т. (1986). <i>Филозофска терминологија: увод у филозофију</i> . Сарајево: Свјетлост. Жуњић, С. (2012). <i>Филозофија и њен језик I</i> . Београд: Плато. Жуњић, С. (2012). <i>Филозофија и њен језик II</i> . Београд : Плато. Поповић, У. (2019). <i>Језик и бивствовање: фундаментална онтологија језика</i> . Београд: СФД.

Студијски програм : ОАС Филозофија; ОАС Језик, књижевност и култура (модул Компаративна књижевност)
Назив предмета: Историја марксизма
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Студент се упознаје с историјскополитичким контекстом у коме настају Маркова филозофија и критика политичке економије, те продубљује разумевање односа између тог контекста и тематских садржина његове теорије; студент стиче способност сагледавања целине корпуса Маркових филозофскоантрополошких, филозофскоисторијских и политичких, као и економских списа; проширује знање о најважнијим Марковим филозофским претходницима (Смит, Рикардо, Хегел, Фојербах) и упознаје најзначајније представнике потоње марксистичке рецепције његове теорије (Лењин, Роза Луксембург, Корш, Грамши, Адорно и Хоркхајмер, Маркузе, Лукач, Алтисер, Балибар, Пулансас, Бурдије, Рансијер, Цејмсон) из историјске перспективе; студент овладава основним категоријама марксизма (класа и класна свест, марксистичка теорија рада, теорија вредности, теорија државе, идеологије, критика културе).</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студент је стекао знање о основним појмовима и категоријама Маркове теорије у систематској и историјској перспективи. Студент је способан да уочи сличности и разлике између изворног Марковог учења и потоње његове рецепције. У стању је да идентификује основне правце развијања марксистичке теорије из историјске перспективе, као и да самостално изведе критички закључак о валидности или актуелности темељних категорија марксизма с обзиром на савремено друштво.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Основе економског учења Смита, Рикарда и француских социјалиста. Схватање односа грађанског друштва и државе код Хегела.</p> <p>Најстајање радничког покрета.</p> <p>Марково рано схватање човека и проблем отуђења. Предмет критике политичке економије. Марково схватање дијалектике. Појам рада, радне снаге и начина производње. Однос базе и надградње. Појам робе и фетишки карактер робе. Капитализам. Однос рада и капитала. Апстрактни рад и друштвено корисни рад. Употребна вредност, разменска вредност, вредност. Вишак вредности и експлоатација. Класа и класна свест. Класни односи и класна борба.</p> <p>Критика грађанске државе и њених облика. Светско тржиште, империјализам. Идеологија и идеолошки апарати. Критика културе. Марксизам и женско питање.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Анализа изворних филозофских текстова.</p>
<p>Литература</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Маркс, К. / Енгелс, Ф. (1973). <i>Рани радови</i>. Загреб; „Напријед“. 2. Маркс, К. (1978). <i>Капитал</i>. Београд: „Просвета“. 3. Маркс, К. (1979). <i>Основи критике политичке економије</i>. Београд: „Просвета“. 4. Маркс, К. (1973). <i>Темељи слободе</i>. Загреб: „Напријед“. 5. Маркс, К. / Енгелс, Ф. (1975). <i>Немачка идеологија</i>. Београд: „Србија“. 5. Враницки, П. (1975). <i>Историја марксизма I-II том</i>. Загреб: „Напријед“. 6. Хајнрих, М. (2015). <i>Увод у Маркову критику политичке економије</i>. Загреб: „Центар за радничке студије“. 7. Лењин, В. И. (1983). <i>Држава и револуција</i>. Београд: „Просвета“. 8. Луксембург, Р. (1976). <i>Социјална реформа или револуција</i>. Београд: „БИГЗ“. 9. Корш, К. (1970). <i>Марксизам и филозофија</i>. Београд: Комунист.

10. Лукач, Ђ. (1970). *Повијест и класна свијест*. Загреб: „Напријед“.
11. Алтисе, Л. (1971). *За Маркса*. Београд: „Нолит“.

Студијски програм: Филозофија ОАС; ОАС Језик, књижевност и култура (модул Компаративна књижевност са теоријом књижевности)
Назив предмета: Филозофија уметности
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема.
Циљ предмета: Циљ курса Филозофија уметности је да омогући разумевање особености подручја филозофије уметности и проширивање знања о понетичкој филозофији. Уочавање сличности и разлика између филозофије уметности и естетике, као и њихових подручја примене и утицаја.
Исход предмета: Исход предмета омогућава да студент буде способан да самостално препозна, одреди и објасни специфичности подручја филозофије уметности. Зна да наведе и прикаже најважније представнике филозофије уметности од античког до савременог доба. Студент показује значајан ниво самосталности у приступу филозофији уметности и њеним кључним представницима.
Садржај предмета Теоријска настава укључује упознавање са главним појмовима од пре-сократске филозофије до савремене филозофије, као и са фундаменталним проблемима филозофије уметности. Практична настава: вежбе - анализа изворних текстова. Теме: Шелингова филозофија уметности. Кјеркегорово схватање уметности. Хајдегерово одређење уметничког дела. Рансијерова филозофија уметности. Делез и филозофија филма. Бењаминово схватање уметности. Филозофија филма. Филозофија музике.
Литература: 1. Шелинг, Ф.В.Ј. (1989). <i>Филозофија уметности</i> . Београд: БИГЗ. 2. Кјеркегор, С. (2015). <i>Или-или</i> , Београд: Службени гласник. 3. Хајдегер, М. (1996). <i>Извор уметничког дела</i> . Врбас: Слово. 4. Рансијер, Ж. (2010). <i>Еманциповани гледалац</i> . Београд: Едиција Југославија. 5. Делез, Ж. (1998). <i>Покретне слике</i> . Сремски Карловци ; Нови Сад : Издавачка књижарница Зорана Стојановића. 6. Бењамин, В. (1971) "Уметничко дело у доба своје техничке репродуктивности", у: <i>Уз критику силе</i> ,. Загреб: Студентски центар свеучилишта. 7. Рајковић, М. (2018) „Уметност и стварност савремене епохе: Бењамин, Делез и Рансијер”. у: <i>Естетско и стварно</i> . Београд: Естетичко друштво Србије.

Студијски програм: Филозофија (ОАС)
Назив предмета: Филозофија језика
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Нема посебних услова.
<p>Циљ предмета</p> <p>Студенти треба да се упознају с филозофским промишљањем структуре језика, сагледају специфичност различитих језичких форми, разумеју смисао њихове употребе у различитим дисциплинарним контекстима као и у свакодневном животу, развију смисао за разлике у приступу језику с различитих тачки гледишта (нпр. аналитички, херменеутички, (пост)структуралистички приступ) и уоче тачке додира филозофије и наука о језику.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студенти умеју да препознају специфичност структуре језика из филозофске перспективе, опишу различите језичке форме, разликују семантичку, прагматичку и перформативну димензију анализе језика, знају како да разлуче методске приступе језику у филозофији (аналитички, херменеутички, (пост)структуралистички приступ) и уочавају домете и могућности филозофске анализе језика у поређењу с достигнућима језичких наука.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Филозофија и науке о језику. Семантички, прагматички и перформативни аспекти анализе језика. Аналитички, херменеутички, (пост)структуралистички приступ језику у филозофији. Интегративна филозофија језика. Критика језика. Лудичка димензија језика. Истраживање креативности језика.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Анализа репрезентативних текстова из традиције аналитичке, херменеутичке и постмодернистичке филозофије. Дискусија реферата о конкретним темама.</p>
<p>Литература (до 10 референци)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aristotel (2008). <i>Retorika</i>. Podgorica: Unireks. 2. Барт, Р. (2015). <i>Елементи семиологије</i>. Београд: Библиотека ХХ век, Књижара Круг. 3. Витгенштајн, Л. (1969). <i>Филозофска истраживања</i>. Београд: Нолит. 4. Marcuse, Н. (1968). <i>Џовјек једне димензије. Rasprave o ideologiji razvijenog industrijskog društva</i>. Sarajevo: Veselin Masleša. 5. Mišević, N. (1981). <i>Filozofija jezika</i>. Zagreb: Naprijed. 6. Платон (1999). <i>О језику и сазнању</i>. Београд: Рад. 7. Серл, Џ. (1991). <i>Говорни чиновни</i>. Београд: Нолит. 8. Фуко, М. (2007). <i>Поредак дискурса</i>. Лозница: Карпос. 9. Хајдегер, М. (1982). <i>Мишљење и певање</i>. Београд: Нолит. 10. Хумболт, В. фон (1988). <i>Увод у дело о Кави језику и други огледи</i>. Нови Сад: Књижевна заједница Новог Сада, Дневник.

Студијски програм: Историја ОАС, Филозофија ОАС
Назив предмета: ЈЕЗИК ИЗВОРА – ГРЧКИ 1
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов:--
<p>Циљ предмета</p> <p>Студент треба да стекне основна знања из грчког језика ради читања историјских/ филозофских извора архајског, класичног и хеленистичког периода, као и да савлада научну и стручну терминологију. Студент треба да се упозна са коришћењем дигиталних платформи античких и познијих историјских/ филозофских извора и епиграфских збирки.</p>
<p>Исход предмета Студент је оспособљен да чита једноставне писане историјске/филозофске изворе на грчком језику архајског, класичног и хеленистичког периода. Зна да пронађе дигитализоване историјске изворе, наводи збирке главних грчких епиграфских споменика.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i> – Увод Значај учења грчког језика као помоћне историјске науке. Значај грчког језика као језика античких и познијих историјских извора, језика филозофије и науке. Порекло грчког језика. Микенологија. Настанак и развој алфабета. Најстарији епиграфски споменици на грчком. Дијалекти. Идиом исотриографије. Идиом филозофије. ГРАМАТИКА Писмо, изговор, нагласак, дијакритички знаци. Врсте речи и типови флексије. Именски и глаголски систем. Род, број, члан. Падежни систем и типови деκлинација. Промена именица и придева: О деκлинација, А деκлинација, атичка делинација Глаголи: стање, начини, лични наставци. Тематска и атематска конјугација. Презент. Аугмент. Имперфект. ЛЕКСИКОЛОГИЈА Употреба речника. Лема. Скраћенице. Научна и стручна терминологија. Деривати. Скраћенице аутора и њихових дела. ДИГИТАЛНЕ ПЛАТФОРМЕ www.perseus.tufts.edu/ ; Thesaurus Linguae Graecae (TLG) http://www.tlg.uci.edu/index.prev.php и http://stephanus.tlg.uci.edu/lsg/#eid=4 (антички, касноантички, хришћански, византијски извори, дигитални речници), https://www.degruyter.com/view/serial/16779 , https://epigraphy.packhum.org/book/122?location=1 Епиграфске збирке: IG и SIG.</p> <p><i>Практична настава</i> – Вежбање читања, разумевање и превођење на одабраним историјским изворима и оригиналним филозофским текстовима уз помоћ речника. Коришћење дигиталних платформи.</p>
<p>Литература:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Радуловић, И. (2020). <i>ΚΛΕΙΩ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑΝ. Основе грчког језика за студенте историје</i>. Нови Сад: Филозофски факултет. 2. Шијачки Маневић, Б. (2001). <i>Граматика грчког језика</i>. Београд: Плато. 3. М. Будимир, М., Црепајац, Љ. (1986). <i>ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ. Основи грчке глотологије</i>. Београд: Научна књига. 4. Martinić- Jerčić, Z. Matković D. (2008). <i>Prometej, udžbenik grčkog jezika za 1. i 2. godinu učenja</i>. Zagreb: Školska knjiga. 5. Ђурић, М. Н. (1976). <i>Историја хеленске етике</i>. Београд: БИГЗ. 6. Sabadoš, D. Sironić, M. Zmajlović, Z. (1969). <i>Chrestomatia Graeca II, izbor iz Demostena, Heraklita, Demokrita, Platona i Aristotela</i>. Zagreb: Školska knjiga. 7. Вошњак, В. et al. (1960). <i>Antologija filozofskih tekstova s pregledom povijesti filozofije</i>. Zagreb: Školska knjiga. 8. http://www.perseus.tufts.edu/hopper/collection%3Fcollection%3DPerseus:collection:G reco-Roman

Студијски програм : Историја ОАС, Филозофија ОАС
Назив предмета: ЈЕЗИК ИЗВОРА – ЛАТИНСКИ 1
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов: -
Циљ предмета: Студент треба да стекне основна знања из латинског језика ради читања историјских/филозофских извора писаних на латинском. Такође треба да се упозна са основама латинске епиграфике и корпусима латинских натписа. Студент треба да се упозна са коришћењем дигиталних платформи античких и познијих историјских/филозофских извора и са епиграфским збиркама.
Исход предмета Студент је оспособљен да чита једноставне писане историјске/филозофске изворе на латинском језику античког периода и поседује основна теоријска и практична знања из латинске епиграфике. Зна да пронађе дигитализоване историјске изворе, наводи збирке главних латинских епиграфских споменика.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – Увод Значај учења латинског језика као помоћне историјске науке. Значај латинског језика као језика античких и познијих историјских извора, језика филозофије и науке. Латинско писмо, изговор (класичан и традиционални), нагласак. Основне разлике између класичног и познијег латинитета. ГРАМТИКА. Именске и глаголске категорије. Род, број. Падежни систем и типови деκлинација: О, А, U, Е и мешовите деκлинације. Глаголи: стање (актив и пасив), начини (индикатив и императив), лични наставци. Коњуџације. Времена презентске основе. Помоћни глагол. Делови реченице и ред речи. Атрибутски и предикатски положај. Конгруенција. УПОТРЕБА РЕЧНИКА основна упутства о коришћењу речника и скраћеница. Упућивање на историјске изворе и ауторе у речнику, скраћенице античких аутора и њихових дела. ДИГИТАЛНЕ ПЛАТФОРМЕ. www.perseus.tufts.edu/ (антички, касноантички, хришћански, средњовековни и ренесанси извори). Thesaurus Linguae Latinae (TLL), http://www.thesaurus.badw.de/en/tll-digital/tll-open-access.html ЕПИГРАФИКА. Основе римске/латинске епиграфике. Форма и садржај натписа. Категоризација натписа. Основне скраћенице и сигле. Кључне епиграфске збирке и публикације. https://eadh.org/projects/catalogue-digital-editions <i>Практична настава</i> – Вежбање читања и превођење на одабраним историјским изворима и оригиналним филозофским текстовима уз помоћ речника. Читање одабраних епиграфских текстова. Коришћење дигиталних платформи.
Литература 1. Недељковић, В. (2016). <i>Латински на универзитету: studium</i> . Београд: Академска мисао, Филозофски факултет 2. Шијачки Маневић, Б. (1996). <i>Граматика латинског језика</i> , Београд: Завод за за уџбенике и наставна средства. 3. R. Bloh, R. (1971). <i>Latinska epigrafika</i> . Београд: Arheološko društvo Jugoslavije. 4. Ђорђевић, Ј. (1997). <i>Латинско-српски речник</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. 5. Milinković, S (2019). <i>OMNIBUS. Standardni latinsko-srpski rečnik</i> . Novi Sad: USSTPS. 6. Вошњак, В. et alii. (1960). <i>Antologija filozofskih tekstova s pregledom povijesti filozofije</i> . Zagreb: Školska knjiga. 7. http://www.perseus.tufts.edu/hopper/collection%3Fcollection%3DPerseus:collection:Greco-Roman

Студијски програм/студијски програми: ОАС сви програми
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Класици светске књижевности 1
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Предмет уводи студенте у основне теме хуманистике, са циљем да их упутује у темељне праксе академских студија књижевности и у основне појмове историје идеја унутар западног цивилизацијског круга. Током курса отварају се битне теме библијске књижевности (грех и праштање), антике (епска парадигма, трагедија као сукоб закона и обичајности) и раног модерног доба. Студенти се такође упознају са токовима самообликовања модерног човека у раздобљу ренесансе (универзални човек, људско достојанство, хуманизам, индивидуализам, учено незнање, хумор и медицинска теорија хумора). Коначно, кроз лик Кандида ће бити отворена расправа о пројекту просвећивања, док ће лик Фауста послужити као основ за дискусију о модерном херојству знања и о напетости између појединца и заједнице.
Исход предмета Способност примене знања везаних за формирање канона европске књижевности, као и за развој модерне субјективности и препознавање њених елемената у потоњим раздобљима. Усвајање темељних начела тумачења књижевних текстова; способност препознавања књижевних митова и њиховог деловања; оспособљеност за самостално тумачење и вредновање књижевног текста, као и за продубљено посматрање различитих феномена из шире области хуманистичких наука.
Садржај предмета Уводна дискусија: класици и књижевни канон. <i>Еп о Гилгамешу</i> (теме, структура, утицај на западни канон). <i>Књига о Јову</i> и стари пут грешника у светској књижевности. Библија као велики код западне књижевности. Борхесова идеја о четири типа приче (потрага, освајање града, повратак ратника, и смрт бога). Одисеј као претеча типичног књижевног јунака, појединца који је израз читаве једне цивилизације. Аристотелова <i>Поетика</i> као темељ западне књижевности. Антиголина као парадигма трагичне јунакиње. Анализа Сократових идеја везаних за однос знања и незнања и њихово повезивање са хришћанском традицијом мудре лудости. Дантеов силазак у подземни свет и хришћанска уметност. Дубине људске душе: Петраркино писмо о успону на планину Венту. Анализа Еразмове <i>Похвале лудости</i> као архетипског текста „лудачке књижевности“. Дон Кихот као компендиј ренесансног хумора. Модерни роман, модерна субјективност и проблем приповедача. Монтењев идеал самообликовања човека. Љубав и патња: <i>Ромео и Јулија</i> и идеја о љубави у рано модерно доба. Хамлет као израз сложених интелектуалних и моралних токова модерности. Волтеров <i>Кандид</i> и просветитељска парадигма. Фаустов пут од средњовековног мита до модерног индивидуализма.
Литература <i>Примарна:</i> <i>Еп о Гилгамешу</i> (избор). <i>Књига о Јову</i> . Хомер, <i>Одисеја</i> (избор, прев. Милош Ђурић). Софокле, <i>Антигона</i> . Платон, <i>Одбрана Сократова</i> , прев. М. Ђурић, Београд, 1982; Данте, <i>Пакао</i> (више превода, М. Комбол, К. Мићевић); Еразмо, <i>Похвала лудости</i> , прев. Д. Невенић Грабовца, Београд, 2000; Монтењ: <i>Огледи</i> , превод М. Ђорђевић, Београд, 1999 (избор); Сервантес: <i>Дон Кихот I</i> , превод Ђ. Поповића, Д. Вртунског или А. Манчић; В. Шекспир, <i>Ромео и Јулија</i> , прев. Ж. Симић, С. Пандуровић, Београд, 2012 (или неко друго издање); <i>Хамлет</i> , прев. Живојин Симић, Сима Пандуровић (више издања); Волтер, <i>Кандид</i> , прев. Милан Предић (више издања); Гете, <i>Фауст</i> , прев. Бранимир Живојиновић (више издања). <i>Секундарна:</i> Милош Ђурић, <i>Историја хеленске књижевности</i> (више издања); Рене Жирар, <i>Стари пут грешника</i> , Нови Сад, 1989; Франческо де Санктис, "Данте Алигијери", <i>Критички</i>

есеји, Београд, 1960, стр. 33-118; Леон Алкен, *Еразмо међу нама*, Н. Сад, 1994; Ерих Ауербах, *Мимесис*, Београд, 1978 (погл. XII о о Монтењу, XIV о Сервантесу); Љиљана Павловић-Самуровић, *Књига о Сервантесу*, Београд, 2002; В. Гвозден, «Љубав и патња», поговор у В. Шекспир, *Ромео и Јулија*, Београд, 2012; Веселин Костић, *Стваралаштво Виљема Шекспира I и II*, Београд, 1994. Denis de Rougement, *Ljubav i Zapad*, Matica hrvatska, 1974; Е. Ауербах, "Прекинута вечера", *Мимезис*, Београд, 1978, стр. 396-408. Томас Ман, "О Гетеовом *Фаусту*", *Ствараоци и дела*, Нови Сад, 1952, стр. 152-198.

Студијски програм : Журналистика
Назив предмета: Дебата
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема.
<p>Циљ предмета</p> <p>Циљ изборног предмета је да кроз савладавање правила дебатована развија способност код студената да самостално и брзо доносе одлуке у јавној комуникацији, да кроз ненасилну размену аргумената решавају конфликтне ситуације у комуникативним догађајима типа интервју. распорава. ОКРУГЛИХ столова. панел дисмсија и разговора у различитим јавним дискурсима (медијијски, образовни, политички, културни).</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Овладавање дебатним форматима. Сечена способност критичког мишљења, језичке артикулације и јавног изношења мишљења као и развијен сезибилитет према језику ненасиља, толеранције и разумевања, као и способност преговарања.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>1. Појам и значај дебате; дебата и јавни дискурси; обавезни елементи за све дебатне формате (резолуција, дефиниција, аргументација, унакрсно испитивање, поље сукоба). 2. Дебатни формати: Линколн-Дагласов формат; формат Карла Попера; парламентарна; полиси формат. 3. Модели истраживања теме за дебатована. 4. Дебатна резолуција. 5. Примена дебате у јавним дискурсима.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>1. Дебатована један на један, два на два, три на три (у зависности од формата) 2. Тимски рад: спремање случаја, технике истраживања проблема 3. Вредносна и акциона дебата 4. Структура дебатног случаја 5. Креирање уводних говора 6. Креирање питања 7. Логичке грешке 8. Јавни наступ 9. Завршни говор 10. Правила суђења у дебати (евалуација постигнутогу дебати) 11. Дебатни турнир</p>
<p>Литература (до 10 референци)</p> <p>Влаисављевић, С. (1997). <i>Дебата отвара врата</i>. Сарајево: Фонд за отворено друштво.</p> <p>Петков, М. (2000). <i>Дебатни уџбеник</i> (самиздат скрипта). Нови Сад: АСДС.</p> <p>Рашковац, Т. (1998). <i>Логика дебате</i>. Загреб: Дебатна аосијација.</p>

Студијски програм: Филозофија ОАС
Назив предмета: Спекулативна филозофија
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: услов за полагање испита јесте положен испит из Трансценденталне филозофије
<p>Циљ предмета</p> <p>Предмет обухвата други део изузетно значајног раздобља у историји филозофије, које се именује изразом Немачка класична филозофија или Немачки идеализам. Обухвата филозофске концепције Шелинга и Хегела, уз додатак тематског блока који се усмерава на једну од значајнијих филозофских реакција на Хегелову филозофију (Марксова филозофија). Ослањајући се на резултате рада на упознавању студената с трансценденталном филозофијом Канта и Фихтеа, курс из спекулативне филозофије треба студентима да омогући продубљено филозофско разумевање сложених појмовно-категоријалних склопова Шелингове и Хегелове филозофске мисли, изграђивање способности за синтезу претходно стечених филозофских знања и увида, као и да их учини спремним за синтетичко сагледавање магистралних предметних и проблемских струјања у целовитости епохе немачког идеализма.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>По завршетку курса, очекује се да је студент овладао основним тематским садржајима Шелингове и Хегелове филозофије. Студент уме да објасни смисао Шелингових и Хегелових настојања да филозофију заснују на становишту с којег је могуће мислити процес иманентног измиривања опречности онога субјективног и онога објективног који је с трансценденталних позиција Канта и Фихтеа принципијелно остајао недохватљив филозофском мишљењу. Стекавши знања о Хегеловом систему филозофије у његовој конкретности, као и о кључним етапама у Шелинговој изградњи свог филозофског система, студент је спреман да тумачи и суштинске разлике у њиховом поимању филозофске појмовности, као и самог појма филозофије.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Шелингово превладавање субјективности Фихтеовог идеализма. Смисао анализе „објективног“. Шелинг и романтизам. Заснивање филозофије природе. Филозофија природе и утемељење анализе самосвести. Филозофија природе и трансцендентална филозофија. Појам интелектуалног опажаја. Естетички и апсолутни идеализам. Систем апсолутног идентитета. Проблем односа идентитета и неидентитета. Идентитет и апсолут. Филозофија и религија. Питање о слободи. Шелингова позна филозофија.</p> <p>Хегелов „јенски период“. Хегелов однос према Канту, Фихтеу и Шелингу. Идеја филозофског система у Предговору <i>Феноменологији духа</i>. Спекулативно-дијалектичка метода. Проблем односа између феноменологије духа, науке логике и енциклопедијског система. Место феноменологије духа у филозофском систему. Наука логике као онтологија. Филозофија природе. Утемељење филозофије духа. Филозофија субјективног духа. Филозофија објективног духа. Филозофија апсолутног духа. Заснивање филозофије историје филозофије. Филозофија историје. Филозофија религије. Естетика у Хегеловом систему. Марксова рецепција Хегелове филозофије. Појмови човека, рада, отуђења и повести код Маркса. Идеја укидања филозофије као њеног озбиљења. Критика Хегелове филозофије права. Идеја заснивања транс-грађанског друштва.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Анализа Шелингових и Хегелових филозофских списа.</p>
<p>Литература</p> <p>Филиповић, В. (1983). <i>Класични њемачки идеализам</i>. Загреб: Матица хрватска.</p> <p>Перовић, М. А. (1994). <i>Почетак у филозофији (Увођење у Хегелову филозофију)</i>. Нови Сад: ИК Вркатић.</p> <p>Шелинг, Ф. В. Ј. (2009). <i>Први нацрт система филозофије природе</i>. Сремски Карловци-Нови Сад: ИКЗС.</p>

- Шелинг, Ф. В. Ј. (1986). *Систем трансценденталног идеализма*. Загреб: Напријед.
- Шелинг, Ф. В. Ј. (1985). *О битству слободе*. Загреб: ЦЕКАДЕ.
- Хегел, Г. В. Ф. (1983). *Јенски списи*. Сарајево: Веселин Маслеша.
- Хегел, Г. В. Ф. (2005). *Феноменологија духа*. Београд: Дерета.
- Хегел, Г. В. Ф. (1987). *Наука логике I*. Београд: БИГЗ.
- Хегел, Г. В. Ф. (1989). *Основне црте филозофије права*. Сарајево: Веселин Маслеша, Свјетлост.
- Хегел, Г. В. Ф. (1987). *Енциклопедија филозофијских знаности*. Сарајево: Веселин Маслеша, Свјетлост.

Студијски програм: Филозофија ОАС, ОАС Језик, књижевност и култура (модул Компаративна књижевност са теоријом књижевности)
Назив предмета: Савремена естетика
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема
Циљ предмета: Циљ курса је да систематизује филозофско промишљање савремених естетичких проблема. Тај циљ може бити постигнут изучавањем основних дела и текстова из естетичког подручја савремене епохе. Разумевање савремених естетичких проблема уједно представља и проширивање знања о поиетичкој филозофији, као и о подручјима њеног деловања и примене.
Исход предмета: Исход наставе је обучавање студената за самостално естетичко истраживање. Студент је способен да самостално препозна, одреди и објасни специфичности савремене естетике. Зна да наведе и прикаже најважније представнике естетике савременог доба. Студент показује значајан ниво самосталности у приступу историји савремене естетике и њеним кључним представницима.
Садржај предмета: Теоријска настава укључује упознавање са главним естетичким текстовима савремене филозофије, као и са фундаменталним проблемима који још увек заузимају централно место у естетици (уметност, лепота, укус, итд). Практична настава: изучавање оригиналних текстова. Теме: Ничеово разумевање трагедије. Хартманово одређење перцепције. Хартманово учење о слојевима у уметничком делу. Лукач и одређење романа. Хајдегерово схватање уметничког дела. Ингарденова онтологија уметности. Сартрово разумевање ангажоване књижевности. Адорнова филозофија музике. Бењаминово схватање уметничког дела. Рансијерово одређење уметности . Делезова филозофија филма.
Литература: 1. Ниче, Ф. (2012). <i>Рођење трагедије</i> . Београд: Дерета. 2. Хартман, Н. (2004). <i>Естетика</i> . Београд: Дерета. 3. Лукач, Г. (1968). <i>Теорија романа : један филозофскоисторијски покушај о формама велике епске литературе</i> . Сарајево: Веселин Маслеша. 4. Хајдегер, М. (1996). <i>Извор уметничког дела</i> . Врбас: Слово. 5. Ингарден, Р. (1991). <i>Онтологија уметности</i> . Нови Сад: КЗНС. 6. Сартр , Ж.П.. (1984). <i>Шта је књижевност</i> . Београд: Нолит. 7. Адорно, Т. (1968). <i>Филозофија нове музике</i> . Београд: Нолит. 8. Бењамин, В. (1971) "Уметничко дело у доба своје техничке репродуктивности", у: <i>Уз критику силе</i> ,. Загреб: Студентски центар свеучилишта. 9. Рајковић, М. (2018) „Уметност и стварност савремене епохе: Бењамин, Делез и Рансијер”. у: <i>Естетско и стварно</i> . Београд: Естетичко друштво Србије.

Студијски програм: Филозофија ОАС, ОАС Језик, књижевност и култура (модул Компаративна књижевност)
Назив предмета: Филозофска антропологија
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Циљ наставе на Филозофској антропологији је стицање знања о човеку као полазишту и исходишту свих филозофских питања. Упознавање основних становишта о човеку током историје филозофије. Развој филозофије у хоризонту самоспознаје човека. Увид у историјске претпоставке настанка филозофске антропологије као самосталне филозофске дисциплине. Увид у специфичности филозофске антропологије у односу на сродне дисциплине из подручја природних наука. Упознавање са могућностима интердисциплинарног рада на пољу филозофске антропологије. Савремене тенденције у антрополошким истраживањима.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Стицање обухватног знања о специфичностима појединих историјских епоха у поимању човека. Оријентисање у погледу основних становишта и идеја која су тематизована филозофским поимањем човека. Међусобно диференцирање различитих приступа човеку. Упознавање са могућностима интердисциплинарских истраживања посредством повезивања с природним наукама, с једне стране, и повезивањем са сродним друштвеним наукама, попут социологије, психологије, историје, социјалне антропологије, педагогије, психологије. Практична примена тих сазнања у односу на конкретне антрополошке проблеме са којима се суочавамо у савременом свету.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Антички појам човека. Хеленистичке концепције човека. Хришћански појам човека. Ренесансна «обнова». Просветитељска тематизација човека. Појам човека у сучељавањима с модерним изазовима револуције и слободе. Романтичарска критика просвећеног човека. Конституција филозофске антропологије као самосталне дисциплине. Основни феномени људског постојања. Људске институције из перспективе филозофске антропологије. Могућности сарадње филозофије и природних наука на пољу филозофске антропологије.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Пројекција филмова и других материјала. Разматрање савремених уметничких дела и медијске културе са становишта проблема филозофске антропологије ради испитивања могућности апликације њених тема и увида ради задобијања продубљенијег разумевања савременог човека.</p>
<p>Литература</p> <p>Аристотел (1984), <i>Политика (књига 1)</i>. Београд: БИГЗ.</p> <p>Епиктет (2001), <i>Обрасци воље и среће</i>, Слободна књига, 2001.</p> <p>Св. Павле (2009), <i>Посланица Коринћанима</i>, Београд: Српска патријаршија.</p> <p>Дела Мирандола, П. (1994) <i>Говор о достојанству човекову</i>, Београд: Филип Вишњић.</p> <p>Декарт, Р. (2002) <i>Страсти душе</i>. Нова Пазова: Бонарт. (7-36.)</p> <p>Хердер, Ј. Г. (1989) <i>Расправа о пореклу језика</i>, Нови Сад/С. Карловци, ИКЗС.</p> <p>Хумболт, В. фон (1991) <i>Списи из антропологије и историје</i>. Нови Сад/С. Карловци, ИКЗС. (стр. 26-51.)</p> <p>Шелер, М. (1987) <i>Положај човека у космосу</i>. Сарајево: Веселин Маслеша (113-151.)</p> <p>Плеснер, Х. (1981) <i>Ступњеви органског и човјек</i>, Сарајево: Веселин Маслеша. (353-415.)</p> <p>Гелен, А. (1990) <i>Човјек</i>, Сарајево: Веселин Маслеша. (7-62.)</p> <p>Харари, Ј. (2018) <i>Сапијенс: кратка историја људског рода</i>, Београд: Библионер (289-339)</p>

Студијски програм: Филозофија ОАС
Назив предмета: Онтологија 2
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Присуство на настави и активно учествовање у часовима вежби, семинарски рад
<p>Циљ предмета</p> <p>Водећи циљ наставе на предмету Онтологија 2 је да приближи студентима епохалне промене које доноси модерна онтологија. У средишту су повезивање онтологије и модерности, онтологије и науке, те онтологије и критике. Наредни циљ предмета Онтологија 2 је да студенте упозна са основама савременог онтолошког мишљења и то пре свега кроз тематске целине: а) Претпоставке савременог онтолошког мишљења б) Феноменолошка онтологија и фундаментална онтологија в) Критика феноменологије и фундаменталне онтологије и алтернативе феноменолошкој концепцији онтологије г) Постмодерна и онтологија д) Политика, онтологија и критичка теорија.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Познавање проблемског оквира и основних концепција у савременој онтолошкој мисли. Способност самосталног читања, разумевања и проблематизације текстова значајних савремених аутора из области онтологије. Стицање компетенција за даље самостално истраживање у области савремене онтологије.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p>Теоријска настава</p> <p>Кантова трансцендентална филозофија, појам критике и критика традиционалне онтологије "бића по себи". Фихте и онтологија апсолутне субјективности, Шелинг и бесконачна продукција природе. Хегелова наука логике у светлу одбацивања и довршења онтолошког мишљења. Ниче: Критика онтолошке традиције; Хусерлово схватање феноменолошке онтологије; Феноменологија и фундаментална онтологија: Хајдегер и деструкција нововековне онтологије; Николај Хартман: Онтологија као метафизика спознаје; Левинасова критика фундаменалне онтологије; Појам разлике и понављања код Жила Делеза; Онтологија и постмодерна код Ђанија Ватима; Онтолошко и политичко код Ђорђа Агамбена</p> <p>Практична настава</p> <p>Текстуална анализа изворних текстова на часовима вежби.</p>
<p>Литература</p> <p>Кант, Е. (2004) <i>Који су стварни напреси које је метафизика остварила у Немачкој од Лајбницових и Волфових времена</i>. С. Карловци/Нови Сад: ИКЗС.</p> <p>Фихте, Ј. Г. (1976) <i>О појму учења о науци</i>. БИГЗ, Београд.</p> <p>Шелинг, Ф. В. Ј. (2009) <i>Увод у Хајтл систематологију природе</i>, С. Карловци/Нови Сад: ИКЗС (315-380).</p> <p>Хегел, Г. В. Ф. (1976) <i>Наука логике II. Учење о суштини</i>. Београд: БИГЗ 1976. (11-58), (111-122).</p> <p>Ниче, Ф. (2011) „Како је прави свет постао бајка“, у: <i>Књига о филозофу</i> Београд: Службени гласник.</p> <p>Хусерл, Е. (1988) <i>Картезијанске медитације</i>, Загреб: Извори и токови. прев. Ф. Зенко, (45-163).</p> <p>Хајдегер М. (2007) <i>Битак и време</i>. Београд: Службени гласник. прев. М. Тодоровић, (7-61).</p> <p>Хартман, Н. (1976) <i>Основне црте једне метафизике спознаје</i>, Загреб: Напријед. прев. Б. Деспот, (189-323).</p> <p>Левинас, Е. (1998) <i>Међу нама. Мислити на другог</i>. С. Карловци-Нови Сад: ИКЗС. прев. А. Моралић (10-23).</p> <p>Адорно, Т.В. (1979) <i>Негативна дијалектика</i>. Београд: БИГЗ. прев. Н. Чачиновић-Пуховски/Ж. Пуховски. (69-122).</p> <p>Делез, Ж. (2009) <i>Разлика и понављање</i> Београд: Федон. прев. И. Миленковић, (215-274).</p> <p>Ватимо, Ђ. (2008) <i>Нихилизам и еманципација</i>. Нови Сад: Адреса. прев. М. Матић. (17-38); (109-119).</p> <p>Агамбен Ђ. (2014) „Што је парадигма?“ у: <i>Ђорђа</i>. Загреб: ХФД. 1-2, прев. М. Копић. (64-73).</p>

Студијски програм: Филозофија (ОАС), Журналистика (ОАС), Језик, култура и књижевност модул Компаративна књижевност (ОАС)
Назив предмета: Филозофија медија
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема посебних услова.
<p>Циљ предмета</p> <p>У склопу овог курса студенти треба да стекну филозофско знање о медијима, сагледају широки опсег појма медија, умеју да направе разлику између медијалности као опште црте и појединачних медија, схвате пропедеутичку функцију филозофије медија у канону различитих дисциплина што се баве медијима, уче сличности и разлике појединачних приступа медијима, добију увид у историјски развој медија и његове консеквенце, те развијају способност критичког промишљања позитивних и негативних ефеката развоја појединачних медија.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Пошто су похађали овај курс, студенти умеју да одреде фундаменталну димензију појма медија, наброје и упореде различите феномене што се могу подвести под појам медија, уче значај концепта медијалности за схватање света, препознају улогу филозофију медија у стварању основе за промишљање конкретних медијских феномена у различитим дисциплинама, опишу начине како се у различитим теоријама третирају појединачни медији, увиђају како се под утицајем одређених медија мења слика света, критички се постављају према феноменима алијенације везаним за непромишљену употребу медија или њихову идеолошку злоупотребу и примењују знање стечено на курсу за анализу конкретних примера начина како медији формирају или мењају наш поглед на свет.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Појмовни проблеми: Проблем одређења медија. Шири и ужи појам медија. Филозофија и медијске науке. Историјске теме: Ране форме филозофије медија. Медији и спиритизам. Теорија објективног духа. Критичка теорија медија. Канадска школа. Семиотичка теорија медија. Конструктивизам у филозофији медија. Постмодерне теорије медија. Комуникологија. Систематске теме: Феномен медијалности. Појам посредовања у филозофији (дијалектика). Разлика између инструмента и медија. Медијалност појма, сазнања, језика и духа. Функције медија. Посредовање смисла. Информисање и обмањивање путем медија. Концепт симулације. Критика медија. Модели комуникације. Медијална конструкција стварности. Медији као човекови продужци. Медији и виртуелни свет. Филозофија појединачних медија (писмо, штампа, фотографија, филм, радио, телевизија, интернет, мобилна телефонија итд.).</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Презентација реферата на вежбама. Дискусија текстова. Припрема за тест.</p>
<p>Литература (до 10 референци)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Адорно, Т. В. (1966). Два есеја о телевизији. <i>Летопис Матице српске</i> 398, св. 2/3, 248–267. 2. Барт, Р. (2004). <i>Светла комора</i>. Нота о фотографији. Београд: Рад. 3. Benjamin, W. (1974). <i>Eseji</i>. Београд: Nolit. 3. Бодријар, Ж. (1991). <i>Симболичка размена и смрт</i>. Горњи Милановац: Дечје новине. 4. Вирилио, П. (1993). <i>Машина визије</i>. Нови Сад, Подгорица: Светови, Октоих. 6. Маклуан М. (1971). <i>Познавање општина – човекових продужетака</i>. Београд: Просвета. 7. Платон (1985). <i>Федар</i>. Београд: БИГЗ . 8. Флусер, В. (2015). <i>Комуникологија</i>. Београд: Факултет за медије и комуникације.

Студијски програм : ОАС Филозофија
Назив предмета: Биоетика
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Циљ предмета „Биоетика” је да упозна студенте са овом дисциплином и релативно новом граном „примењене” или „практичке етике”, која се развила од седамдесетих година XX века, бележећи врло интензиван развој и привлачећи велику пажњу како научних и медицинских кругова, тако и шире јавности у развијеним земљама, а онда постепено и самих филозофа и теоретичара с подручја филозофске етике. Интерес за фундаментална питања живота (на почетку у његовом био-медицинском, а потом и у сваковрсном социјалном погледу), заштиту права свих облика живота, нови концепт медицинске етике и иновирани однос према различитим аспектима савремене егзистенције људи одредили су да биоетика у данашње време постане подручјем високих нада, али и теоријских спорења.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Предмет „Биоетика” треба да омогући студентима упознавање с основним правцима и проблемима савремене дискусије о различитим биоетичким проблемима. Даље, успостављање могућности да се студенти оријентишу у савременим биоетичким дискусијама и питањима. Формирање самосталног мишљења и потенцијално партиципирања и посредовања у савременим биоетичким дилемама и контроверзама.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Појам биоетике; Разлози и околности настанка биоетике; Проблем одређења предмета и методе биоетике; Филозофске и аксиолошке основе биоетике; Етика против биоетике?; Медицинска етика и биоетика као нова медицинска етика; Основни проблеми биоетике; Биоетика као еколошка етика; Холистичка биоетика; Фриц Јар и зачетак европске биоетике; Ван Ренселер Потер и северноамеричка биоетика; Концепт достојанства у биоетици; Биоетика као „етика животиња“?; Биоетички појам живота; Биоетика и генетика; Клонирање људи; Биоетика и полност; Проблем биомедицинских експеримената; Еутаназија и достојанство смрти; Етичке дилеме еугенике; Геронтолошка етика; Биоетика и спорт; Биоетика и академски интегритет.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Рад на вежбама на коме ће се студенти фокусирати на одређене биоетичке проблеме и парадигматичне случајеве.</p>
<p>Литература</p> <p>1 Aramini, M. (2009). <i>Uvod u bioetiku</i>. Zagreb: Kršćanska sadašnjost.</p> <p>2. Čović, A, Gosić, N, Tomašević L. (ur.) (2009). <i>Od nove medicinska etike do integrativne bioetike</i>, Zagreb: PERGAMENA / Hrvatsko bioetičko društvo.</p> <p>3. Džonson, A. R, Zigler, M, Vinslejd, V. (2008). <i>Klinička etika</i>. Beograd: Službeni glasnik,</p>

Beograd, 2008. (strp. 137-195)

4. Kaluđerović, Ž. (2014). *Filozofski triptih*. Novi Sad: Filozofski fakultet. (strp. 13-139)

5. Krznar, T. (2016). *U blizini straha*. Karlovac: Veleučilište u Karlovcu.

6. Potter, V. R. (2007). *Bioetika most prema budućnosti*. Rijeka: Medicinski fakultet u Rijeci.

7. Rinčić, I. i Muzur, A. (2012). *Fritz Jahr i rađanje europske bioetike*. Zagreb: PERGAMENA. (strp. 187-290)

8. Zagorac, I. (2018). *Bioetički senzibilitet*. Zagreb: PERGAMENA, Znan. cent. izvr. za int. bioetiku, Zagreb.

9. Žarden, Dž. R. de (2006). *Ekološka etika*. Beograd: Službeni glasnik.

Студијски програм : ОАС Филозофија; ОАС Језик, књижевност и култура (модул Компаративна књижевност)
Назив предмета: Историја идеја
Статус предмета: Изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Положени испити из предмета: Увод у филозофију, Основи филозофије, Рана Хеленска филозофија, Платон и академија, Аристотел и Ликеј, Хеленистичко-римска филозофија, Филозофија средњег века, Филозофија новог века
Циљ предмета Циљ предмета је усвајање темељних идеја које су обликовале повест западног мишљења тако што ће се пратити основни правци развоја датих идеја, њихово изворно успостављање као и низ повесних трансформација које оне на себи трпе.
Исход предмета Исход предмета је да студенти овладају основним смислом темељних идеја повести Запада у свим битним тачкама дате повести.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Својим програмом овај предмет представља интезивно проблемско проучавање идеја у којима се кристалишу повесне мене мишљења и живљења европског човека. Разматрају се она имена из историје филозофије али и других области духа у којима је идеја, која се разматра у току предавања, конституисана и утемељена, у којима доживљава значајно преобликовање или радикално превредновање. Садржај предмета се не своди на историју појмова, већ унутар себе укључује шири хоризонт искушавања стварности чија повест се прати у току курса. Курс не смера да буде појмовна историја, већ да различитим феноменима увек изнова приступа сходно њиховој особености. Сваке године ће се пратити повест одређене идеје. Идеје које ће се на курсевима Историје идеја обрађивати: тишина, досада, мимезис, лутање, апорија, биће, небиће, једно, аналогија, темељ, лудило, метод, теорија, чуђење, море, копно. <i>Практична настава</i> Анализа одабраних текстова примарне литературе.
Литература Ериксен, Т. (2013). <i>Шта је историја идеја?</i> Београд: Капрос. Хајдегер, М. (2000). <i>Прологомена за повијест појма времена</i> . Загреб: Деметра. Фуко, М. (1999). <i>Археологија знања</i> . Београд: Плато. Колингвуд, Р. (2003). <i>Идеја историје</i> . Београд: Службени лист. Жуњић, С. (2012). <i>Филозофија и њен језик II</i> . Београд: Плато. Татаркјевић, В. (1980). <i>Историја шест појмова</i> . Београд: Полит.

Студијски програм: Филозофија ОАС; Језик, књижевност и култура ОАС (модул: Компаративна књижевност)
Назив предмета: Филозофија религије
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Иако се филозофија од својих искона живо интересује за питања која одређују хоризонт религијског светоназора, а питања о богу, ономе божанском уопште и о бесмртности душе то несумњиво јесу, филозофија религије као систематска целина филозофског промишљања божанског бића и феномена вере, религије и религиозности, настаје тек у модерном добу. Чињеница да филозофска рефлексија може узети религију за свој предмет резултат је вишевековног процеса еманципације филозофског мишљења. Оно доспева до свести о томе да с религијом, додуше, дели интересовање за оно апсолутно, али и да томе апсолутном, за разлику од религије, приступа појмовношћу, а не представним мишљењем, нити осећајима, те да филозофски појам јесте меродаван на тлу онога религијског. Похађањем изборног курса „Филозофија религије“ студенти треба да стекну сазнања о природи сложених и напетих међусобних односа филозофије, религије и теологије који су условили настанак филозофије религије као филозофске дисциплине. О водећим филозофским одговорима на питање <i>шта јесте религија</i> треба да се информишу посредством упознавања с начинима на које је филозофија приступала питањима о појму бога, о природи религијске свести, о односу онога светог и онога световног, као и питању о историји религијског феномена.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>По завршетку курса, очекивано је да су студенти стекли општа знања о водећим историјским уобличењима филозофије религије као филозофске дисциплине, да су упознати с главним предметним и проблемским чвориштима која настају у међусобним односима филозофије, религије и теологије, као и да су оспособљени за филозофско разумевање суштине религије у целини. Припремљени су и да испрате токове актуелних научних расправљања о секуларизацијском процесу, али и дискусије о месту и улози религијског феномена у савременом добу уопште.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Идеја филозофије религије. Филозофија религије и теологија. Вера и знање. Појам бога у филозофији. Историја доказивања божје егзистенције. Онтолошки и етички смисао идеје о бесмртности душе. Филозофија религије и херменеутика. Спинозина критика Библије. Просветитељска схватања религије (Волтер, Русо, Холбах). Лесингова историзација религијског феномена (педагогија откровења). Етички основи Кантове филозофске теологије. Однос вере и религије према Канту. Појам бога у Фихтевој филозофији. Суштина религије према Шлајермахеру. Шлајермахерово тумачење идеје бога и бесмртности душе. Место религије у Хегеловом систему филозофије. Хегелова теза о филозофији као богослужењу. Однос религије и непосредног знања према Хегелу. Схватање теологије као антропологије код Фојербаха. Филозофија религије и идеја смрти бога. Појам и проблем секуларизације. Однос филозофије и религије у „постсекуларном друштву“ (Хабермас).</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Анализа изворних списа с подручја филозофије религије.</p>
<p>Литература</p> <p>Спиноза, Б. (1957). <i>Теолошко-политички трактат</i>. Београд: Култура.</p> <p>Кант, И. (1990). <i>Религија унутар граница чистог ума</i>. Београд: БИГЗ.</p> <p>Фихте, Ј. Г. (2012). О основу наше вере у божански поредак света. <i>Архе</i>, 18, 79-86.</p> <p>Шлајермахер, Ф. Д. Е. (2011). <i>О религији</i>. Загреб: Наклада Бреза.</p> <p>Хегел, Г. В. Ф. (2009). <i>Предавања о филозофији религије I</i>. Загреб: Наклада Бреза.</p> <p>Фојербах, Л. (1974). <i>Предавања о суштини религије</i>. Београд: БИГЗ.</p> <p>Ниче, Ф. (1984). <i>Весела наука</i>. Београд: Графос.</p>

Хајдегер, М. (2000). Ничеове речи „Бог је мртав“. *Шумски путеви*. Београд: Плато.
Хабермас, Ј., Рацингер, Ј. (2007). *Дијалектика секуларизације*. Београд: Досије.
Крешћ, А. (2006). *Филозофија религије*. Београд: ИП Филип Вишњић.

Студијски програм: Историја ОАС, Филозофија ОАС
Назив предмета: ЈЕЗИК ИЗВОРА – ГРЧКИ 2
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов: положен Језик извора-грчки 1
Циљ предмета Студент треба да прошири знања из грчког језика ради читања историјских/филозофских извора писаних на грчком античке и позноантичке епохе, и да усвоји стручну и научну терминологију.
Исход предмета Студент је оспособљен да чита сложеније писане историјске/филозофске изворе на грчком језику различитих дијалеката античког периода и оспособљен је да критички анализира прочитани текст користећи стручну и научну терминологију.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – УВОД Понављање. ГРАМАТИКА Именски систем. Промена именица, придева и партиципа мешовите (III) дефлекције: консонантске и вокалске основе. Консонантске основе: гутуралне, лабијалне, денталне основе, -vt- основе, назалне, ликвидне, сигматске основе. Предлози. Глаголски систем. Глаголи и времена. Индикатив. Футур. Аорист. Аорист сигматски. Императив презента. Основно о синтакси падежа. Основно о синтакси реченице. Синтакса глагола – вид и род, времена и начини, њихово значење и употреба. ДИЈАЛЕКТОЛОГИЈА Основне језичке особености дијалеката. Однос дијалекта и писаних ивора- историографије, филозофије, поезије, прозе. Класични грчки и којине дијалекат. <i>Практична настава</i> – Вежбање читања и превођење на одабраним оригиналним текстовима – историјским и филозофским изворима класичне и хеленистичке епохе.
Литература: 1. Радуловић, И. (2020). <i>ΚΛΕΙΩ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑΝ. Основе грчког језика за студенте историје.</i> Нови Сад: Филозофски факултет. 2. Шијачки Маневић, Б. (2001). <i>Граматика грчког језика.</i> Београд: Плато. 3. Будимир, М. Црепајац, Љ. (1986). <i>ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ. Основи грчке глотологије.</i> Београд: Научна књига 4. Martinić- Jerčić, Z. Matković D. (2008). <i>Prometej, udžbenik grčkoj jezika za 1. i 2. godinu učenja.</i> Zagreb: Školska knjiga 5. Ђурић, М. Н. (1976). <i>Историја хеленске етике.</i> Београд: БИГЗ. 6. Sabadoš, D. Sironić, M. Zmajlović, Z. (1969). <i>Chrestomatia Graeca II, izbor iz Demostena, Heraklita, Demokrita, Platona i Aristotela.</i> Zagreb: Školska knjiga. 7. Вошњак, В. et al. (1960). <i>Antologija filozofskih tekstova s pregledom povijesti filozofije.</i> Zagreb: Školska knjiga. 8. http://www.perseus.tufts.edu/hopper/collection%3Fcollection%3DPerseus:collection:G reco-Roman

Студијски програм : Историја ОАС, Филозофија ОАС
Назив предмета: ЈЕЗИК ИЗВОРА – ЛАТИНСКИ 2
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов: положен Језик извора- латински 1
Циљ предмета: Студент треба да прошири знања из латинског језика ради читања историјских/ филозофских извора писаних на латинском , као и из латинске епиграфике.
Исход предмета Студент је оспособљен да чита сложеније писане/епиграфске историјске/филозофске изворе на латинском језику античког периода и оспособљен је да критички анализира прочитани текст употребљавајући стручну и научну терминологију.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> – Увод Понављање градива. Латински класичног периода. Историографска и мемоарска књижевност. Ливије, Цезар, Цицерон, Тацит. Филозофска књижевност. Лукреције. Цицерон. Сенека. Цицерон и покушај стварања латинске филозофске терминологије по узору на грчку. ГРАМАТИКА – Заменице, бројеви, компарација придева. Времена перфекатске и партиципске основе. Сложена времена. Депонентни и семидепонентни глаголи. Инфинитиви. Глагол <i>esse</i> и сложенице. Партицип. Цицеронов „партицип“. Инфинитив. Герунд, герундив. Перифрастична конјугација (активна и пасивна). Императив. ЕПИГРАФИКА: <i>Monumentum Ancyranum - Res gestae Divi Augusti</i> као епиграфски споменик. <i>Практична настава</i> – Читање и превођење на одабраним историјским изворима и оригиналним филозофским текстовима уз помоћ речника. Читање и тумачење одабраних епиграфских текстова. Коришћење дигиталних платформи.
Литература 1. Недељковић, В. (2016). <i>Латински на универзитету: studium</i> . Београд: Академска мисао, Филозофски факултет 2. Шијачки Маневић, Б. (1996). <i>Грамматика латинског језика</i> . Београд: Завод за за уџбенике и наставна средства. 3. R. Bloh, R. (1971). <i>Latinska epigrafika</i> . Beograd: Arheološko društvo Jugoslavije. 4. Петровић, П. (1975). <i>Палеографија латинских натписа у Горњој Мезији</i> . Београд: Археолошки институт. 5. Лукреције Кар, Т. (1951). <i>О природи ствари</i> . Београд: Просвета. 6. Савић-Ребац, А. (1951). Лукреције, песник античког материјализма. У: Т. Лукреције Кар. <i>О природи ствари</i> . Београд: Просвета. 7-56. 7. Вошњак, В. et alii. (1957). <i>Filozofija od Aristotela do renesanse i odabrani tekstovi filozofa</i> . Zagreb: Matica hrvatska. 8. Ђорђевић, Ј. (1997). <i>Латинско-српски речник</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. 9. Milinković, S (2019). <i>OMNIBUS. Standardni latinsko-srpski rečnik</i> . Novi Sad: USTPS. 10. http://www.perseus.tufts.edu/hopper/collection%3Fcollection%3DPerseus:collection:Greco-Roman

Студијски програм/студијски програми: ОАС сви програми
Врста и ниво студија: Основне академске студије
Назив предмета: Класици светске књижевности 2
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Предмет уводи студенте у основне теме хуманистике, са циљем да их упутује у темељне праксе академских студија књижевности и у основне појмове историје идеја унутар западног цивилизацијског круга. Током курса отварају се битне теме модерне књижевности (од романтизма до данашњих дана), али се акценат у тумачењу стваља на то шта канонска дела значе нама данас у 21. stoleћу. Сходно томе, отварају се питања природе могућности интерпретације, верности тексту и контексту, инсистира се на трагању за занимљивим и иновативним приступима класичним делима, али се отвара и дискусија о кретањима у савременој светској књижевности, као и о последицама тих кретања на разумевање књижевне и културне прошлости.
Исход предмета Способност примене знања везаних за формирање канона европске књижевности, као и за развој модерне субјективности и препознавање њених елемената у потоњим раздобљима. Усвајање темељних начела тумачења књижевних текстова; способност препознавања књижевних митова и њиховог деловања; оспособљеност за самостално тумачење и вредновање књижевног текста, као и за продубљено посматрање различитих феномена из шире области хуманистичких наука. Студенти стичу и утврђују знања из области наратологије (типови приповедача, типови заплета), као и из области дискурса који оспоравају или проширују идеју класика (родне студије, постколонијална теорија).
Садржај предмета Уводна дискусија: модерни класици, књижевни канон и савремена светска књижевност. Читање романа <i>Чича Горио</i> кроз оптику Томе Пикетија (<i>Капитал у 21. веку</i>). Бодлер и Париз као престоница 19. stoleћа. Границе људског: <i>Франкенштајн</i> , човек или чудовиште? Читалачки избори: Толстој или Достојевски? Реализам. Натурализам. Психологија. Традиција. Епифанија. Роман тока свести. Роман и мит (Џејмс Џојс, Франц Кафка). Естетизам. Модернистички формализам. Просторна форма (Ц. Франк). Егзистенцијализам (Ками). Модернизам и/или авангарда. Утицај филозофије на роман и утицај романа на филозофију. <i>Мали принц</i> и природа фантазије. Борхесови лавиринти. Маркес, магијски реализам и проза "трећег света". Зебалдов <i>Аустерлиц</i> , култура сећања и Холокауст као слом хуманистичке парадигме. Утицај нових медија (радио, телеграф, филм). Светска књижевност данас. Књижевност и глобализација. Књижевност и превођење. Књижевност и тржиште. Постколонијална књижевност. Етнолитература. Висока и ниска књижевност. Феминизам и женска књижевност. Рецепција српске књижевности у иностранству (А. Тишма, Д. Киш, М. Павић).
Литература <i>Примарна:</i> Балзак, <i>Чича Горио</i> , прев. Душан Милачић (више издања). Мери Шели, <i>Франкенштајн</i> , прев. Славка Стевовић (више издања). Бодлер, <i>Цвеће зла</i> (избор, више издања). Достојевски, <i>Злочин и казна</i> , прев. М. Бабовић, Београд, 1964; Толстој, <i>Ана Каренина</i> , прев. З. Велимировић, Београд, 1979; Џејмс Џојс, <i>Портрет уметника у младости</i> прев. Петар Ђурчија, Београд, 1991. Кафка, <i>Преображај</i> , прев. Бранимир Живојиновић; Ками, <i>Странац</i> , прев. З. Хаџи-Видојковић, Београд, 1968. Егзипери, <i>Мали принц</i> , прев. М. Вукмировић, Београд, 2007. Борхес, <i>Изабране приче</i> (разна издања). Маркес, <i>Сто година самоће</i> , прев. Јасна Мимица-Поповић, Београд 1984. В. Г. Зебалд, <i>Аустерлиц</i> , прев. Споменка Крајчевић, Београд, 2009.

Секундарна: Француска књижевност II, Београд, 1981, стр. 303-331; Карлхајнц Штирле, "Бодлерове Париске слике и традиција слике Париза", *Поезија*, 35, 2006, стр. 5-44, прев. Миодраг Лома; Џ. Стејнер: *Толстој или Достојевски*, Нови Сад, 1989. Албер Ками, „Нада и апсурд у дјелу Франца Кафке“, *Мит и Сизифу*, прев. Н. Самилагић, Сарајево, 1978. Темат и Камију (прир. В. Гвозден), *Поља*, бр. 488, 2014 (пдф верзија: <https://polja.rs/category/2014/>); Џ. Батлер и др, *Феминистичка спорења*, Београд, 2007. Едвард Саид, *Оријентализам*, Београд, 2000. Жак Рансијер, *Политика књижености*, Нови Сад, 2008. Темат о Зебалду, прир. В. Гвозден, А. Бешић, *Поља*, бр. 469, 2011. Владимир Гвозден, *Књижевност, култура, утопија*, Н. Сад, 2011.

Студијски програм : ОАС Журналистика
Назив предмета: Род и медији
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов:
<p>Циљ предмета</p> <p>Циљ изборног предмета је стицање теоријских и усавршавање практичних знања из домена родних студија, оспособавање за интердисциплинарни приступ у истраживањима конструкције рода у медијима и интеграцију родно сензибилног приступа у медијско извештавање. Развијање способности студената и студенткиња за деконструкцију стереотипа и предрасуда у медијској репрезентацији жена.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Способност учачања основних обележја родно осетљивог приступа у медијском извештавању, креирање родно сензибилног медијског садржаја. Креирање медијске политике из родне перспективе.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Историјски развој феминизма и женског питања. Жене у новинарској професији- истројска перспектива. Појам и значај рода у медијском контексту. Род и јавни дискурси. Медијско законодавство Србије из родне перспективе. Тип медија у контексту рода. Улоге жене у медијима. Употреба родно осетљивог језика у медијима. Родни стереотипи и предрасуде у медијима. Родно сензибилисано извештавање.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Мапирање медија (штампа, радио, телевизија, нови медији) из родне перспективе. Родна анализа медијског садржаја. Креирање модела родно сензибилног медија. Израда подкаста са родном тематиком.</p>
<p>Литература (до 10 референци)</p> <p>1. Милинков, С., Седларевић, М. (2018). Употреба матерњег и родно осетљивог језика у професијама. <i>Феминистичка теорија је за све</i> (ур. Адријана Захаријевић, Катарина Лончаревић). Београд: Институт за филозофију и друштвену теорију и Факултет политичких наука. 417-437.</p> <p>2. Коларић, А. (2017). <i>Род, модерност и еманципација: уредничке политике у часописима „Жена“ (1911-1914) и „The Freewoman“ (1911-1912)</i>. Београд: Фабрика књига.</p> <p>3. Милинков, С. (2016). Новинарке у Војводини: <i>Образовање, професионални статус и родни идентитет</i>. Нови Сад: Покрајински завод за равноправност полова.</p> <p>4. Духачек, Д. (2014). <i>Студије рода: од Декларације о правима жене и грађанке до другог пола</i>. Београд: Факултет политичких наука.</p> <p>5. Милинков, С. (2014). Медијска презентација жена педесетих година прошлог века у Југославији: ретрадиционализација друштва vs. еманципације на примеру Аутономне Покрајине Војводине, <i>Народна умјетност: хрватски часопис за етнологију и фолклористику</i>, Вол. 51, но. 2, Загреб: Институт за етнологију и фолклористику: 173–190.</p> <p>6. Милинков, С (2012). Сиромаштво жена- медијска искљученост. <i>Годишњак</i>, књига 37/1. Нови Сад: Филозофски факултет. 311-322</p> <p>7. Валић Недељковић, Д. (2011) Род и медији. <i>Увод у родне теорије</i>. Нови Сад: Универзитет у Новом Саду, Центар за родне студије АЦИМСИ и Mediteran Publishing, 2011.</p> <p>8. Валић Недељковић, Д. (2008)(Не)видљивост жена у политичком ТВ споту?- <i>Анализа дискурса политичког тв спота у предизборној кампањи 2008. у Србији. Кандидаткиње</i>. Нови Сад: Новосадска новинарска школа..</p>

9. Пајванчић, М. Пајванчић, А. (2011). Род и политика. *Увод у родне теорије*. Нови Сад :
Универзитет у Новом Саду, Центар за родне студије АЦИМСИ и Mediteran Publishing.

Студијски програм : Језик, књижевност и култура; модул: Српска књижевност; Филозофија
Назив предмета : Основи говорничких вештина
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Упознати теоретска и практична знања из реторике, упутити студенте у особености говора у јавном наступању, оспособити студенте за креирање властитих ставова и њихово јавно артикулисање.
Исход предмета Студент ће: <ul style="list-style-type: none"> • овладати реторичким знањима и вештинама, • препознати основне идеје и наговор у туђим говорима, • умети да структурира говор, • бити спреман за јавни наступ.
Садржај предмета <u>Теоријска настава</u> Појам реторике – <i>tehne</i> и <i>poiesis</i> , теорија и пракса, реторика и говорништво, реторика-поетика-стилистика, савремени аспекти говорништва; циљ, предмет реторике и покретачки принципи у дијахронијској перспективи; реторички жанрови; <i>officia oratoris</i> - дужности беседника; избор теме и прикупљање грађе, организација говора са аргументацијом почев од Аристотелових ентимема; анализа говора, реторичка стилска средства; технике памћења; физичка и морална својства говорника, говорнички наступ, невербална комуникација; однос према аудиторијуму; импровизовани говор и дебата. <u>Практична настава:</u> Аналитичка и креативна примена стечених знања, креирање и презентовање различитих типова беседа.
Литература Избор из: Тадић, Љубомир (1999). <i>Реторика, Увод у вештину беседништва</i> . Београд: Либертас Нушић, Бранислав (2004). <i>Реторика</i> . Издавачко књижевно предузеће Геце Кона репринт издање из 1934. Ниш: Зограф. Петровић, Сретен (1975). <i>Реторика</i> . Ниш: Градина. Радоњић, Радован (1999). <i>Говорништво</i> . Подгорица: CID. Аврамовић, С, Стојановић, О. (2002). <i>Ars rhetorica</i> . Београд: Службени лист СРЈ. Јакшић Провчи, Бранка (2017). <i>Текст у каледоскопу</i> . Нови Сад: Филозофски факултет. <i>Књижевна реторика</i> (2008). Миодраг Радовић приредио. Београд: Службени гласник. Кено, Рејмон(1993). <i>Stilske vežbe</i> . Danilo Kiš prevod, pogovor i crteži. Београд: BIGZ.

Студијски програм : ОАС Филозофија
Назив предмета: Савремена филозофија 1
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положени испити из предмета: Увод у филозофију, Основи филозофије, Рана Хеленска филозофија, Платон и академија, Аристотел и Ликеј, Хеленистичко-римска филозофија, Филозофија средњег века, Филозофија новог века, Трансцендентална филозофија, Спекулативна филозофија, Онтологија 1, Онтологија 2, Филозофија језика
Циљ предмета Савремена филозофија 1 има за циљ да упути студенте четврте године у широку лепену различитих стремљења, праваца и струја која се јављају након довршења класичног немачког идеализма. Циљ предмета се остварује проучавањем филозофских учења из XIX и XX века у њиховом односу према традицији филозофије из које израстају, док се, са друге стране, истовремено указује на проблеме који су отворени и постављени као актуални задаци мишљења.
Исход предмета Исход предмета је да студенти стекну увид у специфичности, основне тезе и најважнија извођења филозофских учења која припадају различитим правцима савременог мишљења
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Последње повесно раздобље филозофирања расподељено је на неколико тематских целина унутар велике разноликости орјентација у савременој филозофији. На овом курсу се обрађују: ирационалистички рефлекс на систем, апсолутни идеализам и општу рационалност; потенцирање особитости духовног спрам природног битка које истиче херменеутика, те критика основних начела модерне у целини с позиција (пост)структурализма и постмодерне. <i>Практична настава</i> Анализа одабраних текстова примарне литературе.
Литература Адорно,Т. (1979). <i>Негативна дијалектика</i> . Београд: БИГЗ. Бењамин, В. (2011). <i>Изабрана дела</i> . Београд: Службени гланик. Делез, Ж. (2009). <i>Разлика и понављање</i> . Београд: Федон. Хајдегер, М. (2007). <i>Битак и време</i> . Београд: Службени гласник. Хусерл, Е. (1991). <i>Криза европских наука и трансцендентална феноменологија</i> . Горњи Милановац: Дечје новине. Квајн, В. ван О. (2007). <i>Онтолошка релативност и други филозофски огледи</i> . Сремски Карловци: ИКЗС. Маркс, К. (1989). <i>Рани радови</i> . Загреб: Напријед. (337-339) Ниче, Ф. (2001). <i>Генеалозија морала.</i> , Нова Пазова: Бонарт. Рикер, П. (2004). <i>Сопство као други</i> . Београд: Јасен. Витгенштајн, Л. (1980). <i>Филозофска истраживања</i> . Београд: Нолит.

Студијски програм : ОАС Филозофија
Назив предмета: Методика наставе филозофије 1
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Примарни циљ предмета јесте оспособљавање студената за извођење наставе филозофских и филозофији сродних предмета. Овај циљ се остварује посредством следећих секундарних циљева: упознавање студената са основним дидактичким елементима наставног рада; упућивање студената у основне дидактичке и педагошке технике; упознавање студената са различитим облицима и методама наставе, те наставним средствима; увежбавање студената у осмишљавању наставног садржаја прилагођеног потребама ученика и предмета.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>По завршетку курса, очекује се да ће студени бити у стању да: успешно припреме и изведу школски час; адекватно се носе са различитим педагошким ситуацијама које се могу јавити приликом извођења наставе; познају значај целоживотног усавршавања и умеју да примене иновативне методе у настави.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Савремена филозофска становишта о образовању. Основни дидактички и педагошки појмови. Блумова таксономија. Циљеви и исходи наставе. Наставничке и ученичке компетенције. Етапе и типологија наставног часа. Наставне методе. Облици наставног рада. Поступци увођења у филозофско мишљење. Наставна средства. Специфичности наставе филозофије и логике.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Писање припреме за наставу. Симулација школског часа. Симулација педагошких ситуација. Употреба мултимедијалних наставних средстава.</p>
<p>Литература</p> <p>Јовановић, Б. (2018) <i>Васпитни рад у школи</i>. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства</p> <p>Радовић, В. (2015) <i>Rhetorice docens</i>. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства</p> <p>Gojkov, G. (2009) <i>Dokimologija</i>. Vršac: Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Pavlov”</p> <p>Krstić, D. (2018) <i>Kako predavati filozofiju u srednjoj školi?</i> Београд: Српско филозофско друштво</p> <p>Kuburić, Z, Ćumura, Lj, & Zotova A. (ur.) (2017) <i>Metodika nastave društvenih predmeta</i>. Београд: Ćigoja štampa</p> <p>Marinković, J. (1983) <i>Metodika nastave filozofije</i>. Zagreb: Školska knjiga</p> <p>Terhart, E. (2001) <i>Metode poučavanja i učenja</i>. Zagreb: Educa</p>

Студијски програм: ОАС Филозофија
Назив предмета: Филозофија физике
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положен испит из предмета Методологија науке
<p>Циљ предмета</p> <p>Упућивање студената у основе филозофије физике, као и у њен историјски развој (античка физика, модерна филозофија природе). Стицање знања о могућностима филозофске интерпретације физичких теорија и појмова. Продубљивање знања о развоју и филозофском пореклу појединих појмова физике. Разумевање односа између савремене филозофије науке и савремене физике.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студент је оспособљен за филозофску анализу и критичко промишљање основних појмова и идеја традиционалне и савремене физике. Студент препознаје заједничке проблеме физике и филозофије. Студент идентификује утицај физичких теорија на формирање филозофских идеја у традицији филозофије.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Аристотелова физика, схоластичка филозофија природе и нова наука модерног доба. Галилејева физика. Декартови закони кретања. Њутнови <i>Принципи</i>. Њутн и Лајбниц о сили. Појам закона природе. Објашњење и узрочност нове науке.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Концептуалне трансформације физичких теорија: Њутнова механика, кинетичка теорија гасова, термодинамика, квантна теорија, Ајнштајнове теорије релативности, савремена космологија.</p>
<p>Литература</p> <p>Aristotel (2006). <i>Fizika</i>. Beograd: Paideia.</p> <p>Njutn, I. (2011). <i>Matematički principi prirodne filozofije</i>. Novi Sad: Akademska knjiga.</p> <p>Lajbnic, G. V. (1980). <i>Izabrani filozofski spisi</i>. Zagreb: Naprijed.</p> <p>Holbah, P. (1950). <i>Sistem prirode</i>. Beograd: Prosveta.</p> <p>Kant, I. (2016). <i>Metafizika prirode</i>. Novi Sad: Akademska knjiga.</p> <p>Fridman, A. (2016). <i>Relativistička kosmologija</i>. Novi Sad: Akademska knjiga.</p> <p>Bor, N. (2009). <i>Atomska fizika i opis prirode</i>. Sremski Karlovci/Novi Sad: IKZS.</p> <p>Hajzenberg, V. (1961). <i>Slika svijeta suvremene fizike</i>. Zagreb: Epoha.</p> <p>Ajnštajn, A. (2013). <i>Teorija relativnosti</i>. Novi Sad: Akademska knjiga.</p> <p>Hoking, S. (2002). <i>Kratka povest vremena</i>. Beograd: Alnari.</p>

Студијски програм: Филозофија ОАС
Назив предмета: Филозофија технике
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема.
Циљ предмета: Циљ курса Филозофија технике је да ре-актуализује филозофску оријентацију овог предмета. Тај циљ може бити постигнут изучавањем основних дела и текстова из подручја филозофије технике. Разумевање особености подручја филозофије технике и проширивање знања о поетичкој филозофији. Уочавање особености филозофије технике, као и њених сродних подручја примене и утицаја.
Исход предмета: Студент је способан да самостално препозна, одреди и објасни специфичности подручја филозофије технике. Зна да наведе и прикаже најважније представнике филозофије технике и показује значајан ниво самосталности у приступу њеним кључним проблемима.
Садржај предмета Теоријска настава укључује упознавање са историјом филозофског промишљања технике: од античког појма техне до савремене филозофије технике, као и са фундаменталним проблемима филозофије технике данас. Практична настава: Изучавање оригиналних текстова. Теме: Античка филозофија и техне. Кант и техника. Хегел и „техника као лукавство ума“. Хајдегерово разумевање технике. Хабермасово схватање технике. Техника у Марксовој филозофији. Хусерлово одређење технике. Бењаминово схватање технике и уметности. Техника и савремена епоха.
Литература: 1. Бургер, Х. (1979). <i>Филозофија техник</i> . Загреб: Напријед. 2. Хајдегер, М. (1999). „Питање о техници“. у: <i>Предавања и расправе</i> . Београд: Плато. 3. Хабермас, Ј. (1986). <i>Техника и знаност као „идеологија“</i> . Загреб: Школска књига. 4. Маркс, К. (1978). <i>Капитал</i> (2), Београд: Просвета. 5. Хусерл, Е. (1991). <i>Криза европских наука и трансцендентална феноменологија</i> . Горњи Милановац: Дечје новине. 6. Бењамин, В. (1971). "Уметничко дело у доба своје техничке репродуктивности". у: <i>Уз критику силе</i> , Загреб: Студентски центар свеучилишта. 7. Рајковић, М. (2013). „Zoon technikon“. у: <i>Архе</i> , бр. 20, Нови Сад: Филозофски факултет.

Студијски програм: Филозофија (ОАС), Психологија (ОАС), Језик, култура и књижевност модул Компаративна књижевност (ОАС)
Назив предмета: Филозофија духа
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема посебних услова.
<p>Циљ предмета</p> <p>Студенти треба да упознају специфичности приступа менталним феноменима из перспективе савремене (англосаксонске) филозофије, развију способност за аналитички приступ менталним феноменима, разумеју однос између филозофије духа и филозофије језика у савременом контексту, уоче разлике у приступу менталним феноменима у континенталној и аналитичкој традицији, сагледају читав распон филозофске тематизације феномена духовног (његове когнитивне, волитивне, емотивне, персоналне, практичне аспекте) и препознају у методолошком погледу значај мисаоних експеримената у проучавању људског духа.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студенти знају како да средствима језичке анализе приступе решавању проблема одређења људског духа, умеју да у виду мисаоног експеримента поставе проблем везан за неки аспект анализе менталних феномена и предложи његово решење, уоче методске и термилошке финесе аналитичког приступа феноменима духовног, препознају типичне аргументе у филозофским дебатама везане за одређене правце (монизам, дуализам, идеализам, материјализам, редукционизам итд.), примењују знање стечено на курсу на сагледање позиција и проблема обрађиваних на ранијим курсевима сличног садржаја (нпр. Теорија сазнања), идентификују филозофске проблеме везане за проучавање људског духа у другим форматима и медијима (литерарним текстовима, визуелним и филмским приказима, фиктивним и контрафактивним сценаријима и сл.).</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Појам духа после лингвистичког обрта у савременој филозофији. Когнитивни, волитивни, емотивни аспекти духовних феномена. Проблем одређења свести и самосвести из перспективе савремене (аналитичке) филозофије. Проблем слободе воље. Проблем личног идентитета. Старији и новији спорови у филозофији духа (контроверза између детерминизма и индетерминизма, компатибилизма, либертаријанизма и инкомпатибилизма, редукционизма и емергентизма итд.). Методски приступи феномену духовног у савременој филозофији (аналитички, прагматистички, феноменолошки, наративни приступ). Светоназорне претпоставке филозофског проучавања духа (материјализам, физикализам, психологизам и сл.). Карактеристике језичке анализе феномена духа. Метода мисаоних експеримената. Савремене филозофске теорије (само)свести, теорије емоција, теорије памћења и друге специјалне теорије. Феномен медијалности духа и медији духа.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Рад на текстовима модерних филозофа духа. Анализа филмског приказа проблема (нпр. промена или замена идентитета, губитак памћења, промена психичког стања, проблем квалија (<i>qualia</i>) и сл.). Самостално конципирање и разрађивање мисаоног експеримента. Писање есеја на ту тему.</p>
<p>Литература</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Богдановски, М., Лазовић, Ж. (прир.) (2008). <i>Скептички приручник 2</i>. Савремени скептицизам. Београд: Плато. 2. Дејвидсон, Д. (1995). <i>Метафизички огледи</i>. Београд: Студентски издавачки центар. 3. Павковић, А. (прир.) (1980). <i>Свест и сазнање</i>. Огледи из савремене аналитичке философије. Београд: Нолит. 4. Расел, Б. (2008). <i>Анализа духа</i>. Београд: Откровење. 5. Сесардић, Н. (1984). <i>Физикализам</i>. Београд: Истраживачко-издавачки центар ССО Србије. 6. Станковић, Б. (прир.) (2004). <i>Психофизички идентитет или сазнајно повлашћен положај?</i> Панчево: Мали Немо. 7. Цемс, В. (1940). <i>Прагматизам и Есеји о радикалном емпиризму</i>. Београд: Космос.

Студијски програм: ОАС Филозофија
Назив предмета: Филозофија математике
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Упућивање студената у основе филозофије математике. Стицање знања о могућностима филозофске интерпретације математичких теорија и појмова. Продубљивање знања о односу математике и филозофије током историје њиховог развоја. Разумевање односа између савремене филозофије, логике и математике.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студент је оспособљен за филозофску анализу и критичко промишљање основних појмова и развоја математике. Студент препознаје заједничке проблеме математике и филозофије, нарочито у домену онтолошких и епистемолошких питања. Студент идентификује утицај математике на формирање филозофских идеја у традицији филозофије.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Античка математика: проблем математичког знања и математичких ентитета. Развој проблема математичког знања: нужност, дедукција, импликација, априорност, извесност. Развој проблема онтолошког статуса математичких ентитета. Језик математике: формализација и симболизација. Однос математике и научног знања.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Анализа појмовног развоја геометрије: Еуклидов аксиоматски систем, Декартова аналитичка геометрије, неевклидске геометрије. Анализа појмовног развоја аритметике: Никомах из Герасе, Кантор и Фреге, савремено разумевање броја. Анализа појмовног развоја инфинитезималног рачуна: питање бесконачности код Архимеда, сличности и разлике Њутновог и Лајбницевог установљавања инфинитезималног рачуна, развој идеје границе (лимита).</p>
<p>Литература</p> <p>Platon (1970). <i>Menon</i>. U: Platon, <i>Dijalozi</i>. Beograd: Kultura.</p> <p>Aristotel (2007). <i>Metafizika</i>. Beograd: Paideia.</p> <p>Lučić, Z. (2009). <i>Ogledi iz istorije antičke geometrije</i>. Beograd: Službeni glasnik.</p> <p>Frege, G. (1995). <i>Osnove aritmetike</i>. Zagreb: Kruzak.</p> <p>Šikić, Z. (1987). <i>Novija filozofija matematike</i>. Beograd: Nolit.</p> <p>Devide, V. (1975). „<i>Stara</i>“ i „<i>nova</i>“ <i>matematika</i>. Zagreb: Školska knjiga.</p> <p>Mijajlović, M. i Došen, K. (1986). <i>Hilbertovi problemi i logika</i>. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.</p> <p>Božić, M. (2002). <i>Pregled istorije i filozofije matematike</i>. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.</p> <p>Barker, S. (1973). <i>Filozofija matematike</i>. Beograd: Nolit.</p> <p>Strojk, D. (1987). <i>Kratak pregled istorije matematike</i>. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.</p>

Студијски програм: Филозофија ОАС
Назив предмета: Филозофија економије
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Филозофија економије је изборни предмет намењен студентима који показују посебни интерес за интегрално проучавање практичке филозофије. Циљ предмета јесте упознавање темељних проблема и појмова филозофије економије; овладавање специфичном терминологијом релевантном за филозофију економије; стицање знања о односима између филозофије економије – с једне стране – и етике, филозофије политике и филозофије права, с друге; продубљивање разумевања целине практичке филозофије. Студенти треба да буду оспособљени за уочавање сличности и разлика у повесној артикулацији бити економског и сагледавање битних момената разумевања идеје вредности. Студенти треба да се упознају с основним појмовима повести економске мисли, попут меркантилизма, либерализма, глобализације итд.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студенти увиђају битне односе између појединих грана практичке филозофије те разумеју однос између целине праксиса и његових делова; упознати су с темељним појмовима и проблемима филозофије економије и усвојили су релевантну терминологију; способни су да уоче сличности и разлике у повесној артикулацији бити економског феномена; знају да идентификују битне моменте разумевања концепта вредности; савладали су основне значајке различитих праваца повести економске мисли.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Хеленски почети економске рефлексije код Ксенофонта. Аристотелово заснивање филозофије економије; Римски и средњовековни појам домаћинства; Кантов појам породице; Хегелов појам породице ; Економска рефлексija у Риму; Хришћанство и економска рефлексija; Меркантилистичка теорија; Школа класичне економије; Појам економије у Хегеловом разумевању грађанског друштва; Маркова критика модерне економије; Савремене економске школе; Кејнзијанска и некејнзијанска школа; Чикашка школа и економска бит неолиберализма; Глобализација, антиглобализација и алтерглобализација.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Анализа изворних филозофских текстова.</p>
<p>Литература</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Перовић, М.А. (2004). <i>Практичка филозофија</i>. Нови Сад: Филозофски факултет. 2. Смит, А. (1952). <i>Истраживање природе и узрока богатства народа 1-2</i>. Београд: Култура. 3. Маркс, К. (1973). <i>Капитал 1-3</i>. Београд: БИГЗ-Просвета. 4. Маркс, К/Енгелс, Ф. (1989). <i>Рани радови</i>. Загреб: Напријед. 5. Ксенофонт (2011). <i>Економија</i>. Београд: Академска књига. 6. Аристотел (1988). <i>Политика</i>. Загреб: Глобус-СНЛ. 7. Кант, И. (2003). <i>Метафизика морала</i>. Ср. Карловци-Нови Сад: ИКЗС. 8. Хегел, Г.В.Ф. (1989). <i>Основне црте филозофије права</i>. Сарајево: Веселин Маслеша-Свјетлост. 9. Хегел, Г.В.Ф. (1987). <i>Енциклопедија филозофских знаности</i>, Сарајево: Веселин Маслеша-Свјетлост.

Студијски програм: Историја ОАС, Филозофија ОАС
Назив предмета: ЈЕЗИК ИЗВОРА – ГРЧКИ 3
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов: положен Језик извора-грчки 2
Циљ предмета Студент треба да прошири знања из грчког језика ради читања историјских/филозофских извора писаних на грчком античке, византијске и познијих епоха (у зависности од модула), и да усвоји стручну и научну терминологију.
Исход предмета Студент је оспособљен да чита сложене писане историјске/филозофске изворе на грчком језику различитих историјских периода (у зависности од модула) и оспособљен је да критички анализира прочитани текст употребљавајући стручну и научну терминологију.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> УВОД Понављање. ГРАМАТИКА Мешовита (III) деклинација: Вокалске основе (именице и придеви). Verba contracta. Компарација прдева и прилога. Заменице. Бројеви. Глаголи и времена. Апофонски аорист. Пасивни аорист. Основно о синтакси падежа. Основно о синтакси реченице. Времена и начини, њихово значење и употреба. Императив аориста. Основне стилске карактеристике. ИСТОРИЈСКИ РАЗВОЈ ГРЧКОГ ЈЕЗИКА. Главне особине развоја грчког језика. Монофтонгизација. Итацизам. Однос Којине са новозаветним и средњегрчким. Однос дијалеката и књижевни родови. Језик хришћанских писаца. Рецепција античке грчке и визнатијске културе на потоњу европску културу. <i>Практична настава:</i> Вежбање читања и превођење на одабраним оригиналним текстовима – историјским и филозофским изворима различитих епоха грчког језика (класични, новозаветни, средњегрчки).
Литература: 1. Радуловић, И. (2020). <i>ΚΛΕΙΩ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑΝ. Основе грчког језика за студенте историје</i> . Нови Сад: Филозофски факултет. 1. Шијачки Маневић, Б. (2001). <i>Грамматика грчког језика</i> , Београд: Плато. 2. М. Будимир, М. Црепајац, Љ. (1986). <i>ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ. Основи грчке глтологије</i> . Београд: Научна књига. 3. Martinić- Jerčić, Z. Matković D. (2008) <i>Prometej, udžbenik grčkog jezika za 1. i 2. godinu učenja</i> . Zagreb: Školska knjiga 4. http://www.perseus.tufts.edu/hopper/collection%3Fcollection%3DPerseus:collection:Greco-Roman 5. Ђурић, М. Н. (1990). <i>Историја хеленске књижевности</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. 6. Богдановић, Д. (1991). <i>Историја старе српске књижевности</i> . Београд: СКЗ. 7. Бек, Х. Г. (1967). <i>Путеви византијске књижевности</i> , Београд: СКЗ 8. Мари, О . Бордман, Ц., Цаспер, Г. (1999). <i>Оксфордска историја Грчке и хеленистичког света</i> , Београд: Клио. 9. Браунинг, Р. (2005). <i>Средњовековни и савремени грчки језик</i> . Лозница: Карпос

Студијски програм: Филозофија ОАС, Социологија ОАС, Социјални рад ОАС, ОАС Језик, књижевност и култура (модул Компаративна књижевност)
Назив предмета: Феноменологија страног
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Упознавање студената са историјом начина опхођења према феномену страног посредством истраживања различитих начина конкретне конституције странца. Увид у могућности сагледавања цивилизацијских процеса између крајности – од архаичног, крајњег и безусловног непријатељства према странцу до савремених примера културе ”добродошлице” према мигрантима. Различити модели генезе односа према страном од антике до данашњих дана. Упознавање са везама између традиције, религије и политике и разумевања страног с једне стране, са могућностима естетизације странца и њене експлоатације у уметничке сврхе. Студенти ће бити укључени у студије случајева и анализу конкретних примера како би утемељили своја теоријска знања и изградиле практичне вештине опхођења према страном, ради изграђивања личних капацитета за пружање одговорног одговора на изазове суочавања са искуством страног у реалном животном окружењу.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Оспособљавање студената за оријентацију с обзиром на епохално различите моделе конституције страног, хетерогене и међусобно несводиве у вредносном и моралном смислу. Могућност диференцирања богатих и разноликих искуства страности, посебно када је реч о разговетном и прецизном разликовању етичких у односу на естетичке димензије страности. Стицање способности за афирмисање хуманизујућих аспеката страности, односно за компетентно упозоравање на последице потенцијално дехуманизујућих момената артикулације искуства страног. Обликовање зрелијег и одговорнијег животног става према свему ономе што не потиче из уобичајеног и навикнутог света.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Увод: историјска појава странца</p> <p>Почетак цивилизације и забрана непријатељства према странцу: Зевс ксениос</p> <p>Јеврејин и Хришћанин као странци на земљи</p> <p><i>Hospes i hostis</i>: империја и изједначавање странца и непријатеља</p> <p>Модел естетског односа: изванредност страног</p> <p>Онеобичавање, зачудност, пострађење</p> <p>Различита искуства појавности страног: место, посед, начин</p> <p>Узнемиреност страном: порекло и разлози</p> <p>Марксизам и романтизам: поразна отуђеност и обећавајуће потуђивање</p> <p>Дијалог и присвајање страног</p> <p>Радикално и релативно страно</p> <p>Респонзивност: одговор на захтев страног</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Оспособљавање за разумевање историјских искустава везаних за различите третмане странаца, као и страних култура. Компетентно овладавање разликом између странца и суседа, пријатеља и непријатеља, непријатеља и противника. Упознавање са конкретним историјским примерима различитих третмана страности, од непријатељства према странцима као принципу угрожавања, до егзотизма, као става који велича страно, а да га претходно није ни упознао.</p>
<p>Литература</p> <p>Диле, А. (2016) <i>Грци и странци. Антички народи у очима старих Грка</i> Лозница: Карпос. Прев. А</p>

Костић

Валденфелс, Б. (2005) *Топографија страног. Студије о феноменологији страног I*, Стилос, Нови Сад, прев. Д. Проле.

Валденфелс, Б. (2010) *Основни мотиви феноменологије страног*. Сремски Карловци/Нови Сад: ИКЗС. прев. Д. Проле.

Дауд, К. (2015) *Мерсо, контра-истрага*, Нови Сад: Академска књига.

Странац у хуманистичком наслеђу. Нови Сад: Медитерран паблишинг. прир. Д. Маринковић/Д. Ристић.

Ками, А. *Странац*, Београд: Рад. прев. М. Лалић.

Проле, Д. (2010) *Страност бића. Прилози феноменолошкој онтологији*. Сремски Карловци/Нови Сад: ИКЗС.

Проле, Д. *Хуманост страног човека*, , Сремски Карловци/Нови Сад: ИКЗС.

Левинас, Е., “Други, утопија и правда?“, у: *Међу нама*, ИКЗС, Сремски Карловци/Нови Сад 1998.(290-306)

Тодоров, Ц. (2010) ”Варварство и цивилизација”, у: *Страх од варвара*, Лозница: Карпос. (27-80)

Бауман, З. ”Проблематични, узнемирујући, нежељени: неприхватљиви”, у: *Странци пред нашим вратима*, Нови Сад: Медитерран. (67-90)

Студијски програм: Филозофија ОАС; Културологија ОАС; ОАС Језик, књижевност и култура (модул Компаративна књижевност)
Назив предмета: Увод у теорије критике
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета Предмет Увод у теорије критике има за циљ да уведе студенте у најистакнутије концепте критике и критичког мишљења у историји филозофије. Тај се циљ постиже преваходно разумевањем историјско-друштвеног контекста у коме настају водеће парадигме критичког мишљења, упознавањем с најзначајнијим концепцијама и процедурама критичког мишљења од епохе просветитељства до данас, као и тематизовањем питања значаја и задатка критике и критичког мишљења с обзиром на практичне последице критичких текстова.
Исход предмета Студенти би требало да овладају основним појмовима и идејама филозофске критике у проблемској и историјској перспективи како би стекли основ за разумевање критике и критичког мишљења као једног момента културне продукције.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Скептицизам и критика; Кант, критика и просветитељство; Идеја иманентне критике код Хегела; Маркс и концепт критике као еманципаторске праксе; Генеалогичка и критика код Ничеа; Могућности критике код Фројда; Бењаминава концепција критике; Критика код Адорна; Критички домети комуникативне рационалности (Хабермас); Метакритика и проблем односа критике и кризе код Козелека; Фуко и наслеђе просветитељске критике; Филозофски основ литерарне критике (Де Ман); Дијалектички критицизам код Џејмсона, Бурдијеов концепт културе и друштвене критике. <i>Практична настава</i> Анализа изворних филозофских текстова
Литература Монтењ, М. (1977). <i>Огледи</i> . Београд: „Рад“. Касирер, Е. (1998). <i>Проблем сазнања у филозофији и науци новијег доба</i> . Сремски Карловци/Нови Сад: „Издавачка књижарница Зорана Стојановића“. Кант, И. (1975). <i>Критика чистог ума</i> . Београд: „БИГЗ“. Хегел, Г. Ф. В. (1983). <i>Јенски списи</i> . Сарајево: „Веселин Маслеша“. Маркс, К. (1987). <i>Рани радови</i> . Загреб: „Напријед“. Ниче, Ф. (1990). <i>О користи и штети историје за живот</i> . Београд: „Графос“. Фројд, С. (2002). <i>Будућност једне шлузије</i> . Београд: „Завод за уџбенике и наставна средства“. (ur.) Stamać, Ante, Zupr, Vjegan (1969). <i>Nova evropska kritika</i> . Split: „Marko Marulić“. Адорно, Т. (1979). <i>Негативна дијалектика</i> . Београд: „БИГЗ“. Фуко, М., Батлер, Џ. (2017). <i>Шта је критика?</i> . Нови Сад: Академска књига, Београд: Институт за филозофију и друштвену теорију. Хабермас, Ј. (1975). <i>Сазнање и интерес</i> . Београд: Нолит. Козелек, Р. (1997). <i>Критика и криза</i> . Београд: „Плато“. Де Ман, П. (1975). <i>Проблеми модерне критике</i> . Београд: „Нолит“. Џејмсон, Ф. (1974). <i>Марксизам и форма</i> . Београд: „Нолит“. Бурдије, П. (2013). <i>Дистинкција: друштвена критика суда</i> . Београд: „ЦИД“.

Студијски програм : ОАС Филозофија
Назив предмета: Стручна пракса
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Непосредно упознавање студената са радом наставника филозофије (и других сродних предмета) у средњим школама у Републици Србији. Образовање јасне представе о бројним задацима и изазовима који су свакодневни део наставничког позива. Стицање конкретног увида у унутрашњу организацију и функционисање образовних установа. Примењивање претходно стечених теоријских и практичних знања у циљу квалитетног осмишљавања и ефикасног извођења школског часа.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студенти поседују јасну представу о условима, задацима и дужностима које су везане за наставнички позив. У стању су самостално да се носе са школском администрацијом. Припремљени су за извођење образовних и васпитних задатака наставе филозофије и филозофији сродних предмета. У стању су да самостално осмисле и изведу школски час који је у складу са конкретним плановима и програмима рада. У стању су да на зрео и компетентан начин одговоре на изазове који могу да настану у школском окружењу.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p>У одабраној средњој школи у којој се изводи настава филозофије или филозофији сродних предмета и под надзором надлежног наставника-ментора, студенти се упознавају са специфичностима наставничког позива. Наставник-ментор демонстрира различите облике наставног рада и упућује студенте у кључне детаље од којих зависи квалитетно извођење наставе. Наставник-ментор образлаже студентима административне процедуре које прате наставнички рад. Наставник-ментор помаже студентима приликом припремања за извођење самосталног часа, те пружа критичку анализу и савете након истог.</p>
<p>Литература</p> <p>Литература се формира према потребама индивидуалне сарадње студента и наставника-ментора.</p>

Студијски програм: ОАС Филозофија
Назив предмета: Филозофија историје филозофије
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
<p>Циљ предмета</p> <p>За разлику од посебних научних дисциплина, које се развијају у процесу надопуњујућег проширивања својих сазнајних видокруга, при чему се ни у раздобљима њихових најдубљих криза ипак не доводи у сумњу шта оне као науке јесу, а утолико ни могућност да се промишља њихова јединствена развојна историја, историја филозофије сведочи о томе да је код водећих филозофских делатника увек изнова довођено у питање шта уопште јесте филозофија сама. Филозофији се њена властита историја отуд мора показивати као фундаментални филозофски проблем. Као изборни предмет у завршном семестру основних студија, „Филозофија историје филозофије“ за циљ има да се проучавањем парадигматичних приступа проблему историјског развоја филозофског мишљења студенти упознају са различитим гледиштима о ономе што јесу услови могућности конституисања историје филозофије као филозофске дисциплине. Похађањем курса студенти би требало да стекну сазнања о основним методама историје филозофије од Кантовог и нарочито Хегеловог доба до савремености, као и да се упознају с оним филозофским методама које за своје обликовање захваљују пре свега историјско-филозофским увидима.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Завршетком курса, очекује се да су студенти спремни да проблемски приступају питању о могућности историје филозофије као филозофске дисциплине, као и да су стекли основна знања о начинима на које филозофија на то питање може одговорати. Сходно природи самог предмета и његовом позиционирању у завршни семестар основних студија филозофије, студенти су спремни да уз помоћ знања која су усвојили током курса проблемски прилазе и питању о месту и улози историје филозофије као дисциплине у процесу образовања у филозофији.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Проблем развоја филозофије и његова специфичност у односу на остале духовне науке. Основни појмови као претпоставке конституције историје филозофије: појам догађања, повести, времена, развоја, континуитета и дисконтинуитета. Проблем јединства филозофије. Однос филозофије према властитој традицији. Могућности трансценденталног приступа историји филозофије. Спекулативно заснивање историје филозофије. Историја филозофије као типологија погледа на свет. Новокантовско становиште: Историја филозофија као повест проблема. Херменеутички приступ историји филозофије: Повест појма као историја филозофије. Традиција филозофије као баласт и подстицај: „О користи и штети историје филозофије“. Феноменолошка реконструкција историје филозофије. Фундаментално онтолошка деструкција историје филозофије. Структуралистичка тематизација историје филозофије. Телеологија и археологија. Постмодерна разградња јединства историје филозофије. Савремени увиди у историју филозофије.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Анализа филозофских изворних списа.</p>
<p>Литература</p> <p>Кант, И. (2004). <i>Који су стварни напреси метафизике од Лајбницових и Волфових времена</i>. Нови Сад: Светови.</p> <p>Хегел, Г. В. Ф. (1991). Увод. У: <i>Историја филозофије I</i> (стр. 9-99). Београд: БИГЗ.</p> <p>Дилтај, В. (1997). Типови погледа на свет и њихово образлагање у метафизичким системима. У: <i>Суштина филозофије</i> (стр. 85-149). Сремски Карловци-Нови Сад: ИКЗС.</p> <p>Хусерл, Е. (1991). Оглед о извору геометрије. У: <i>Криза европских наука</i> (стр. 279-297). Горњи Милановац: Дечје новине.</p> <p>Хартман, Н. (1980). О методи историје филозофије. <i>Гледишта</i>, 6, 98-117.</p>

Хајдегер, М. (1999). Превладавање метафизике. У: *Предавања и расправе* (стр. 53-77). Београд: Плато.

Гадамер, Х.-Г. (1998). Појмовна историја као филозофија. У: *Похвала теорији* (стр. 26-46). Подгорица: Октоих.

Фуко, М. (1998). Историјско а приори и архив. У: *Археологија знања* (стр. 137-152). Београд: Плато.

Делез, Ж., Гатари, Ф. (1995). *Шта је филозофија?* Сремски Карловци-Нови Сад: ИКЗС.

Иглтон, Т. (1997). Историје. У: *Илузије постмодернизма* (стр. 64-95). Нови Сад: Светови.

Студијски програм: Филозофија (ОАС)
Назив предмета: Филозофија когнитивних наука
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: Нема посебног услова.
<p>Циљ предмета</p> <p>Студенти треба да прошире знање стечено на филозофским предметима на којима се обрађују људске когнитивне способности, уоче различитост приступа феноменима когниције из угла филозофије, психологије и неуронаука, развијају даље способност пројекције мисаоних експеримената с посебним акцентом на развоју компјутерских наука и вештачке интелигенције, сагледају могућности, али и опасности примене вештачке интелигенције, упознају нове трендове у емпиријском истраживању људских когнитивних способности и домете њихове филозофске интерпретације.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студенти су у стању да препознају специфичности приступа менталним феноменима из перспективе филозофије духа, когнитивне психологије и неуронаука, замишљају експерименте у којима се развијају и мењају когнитивне активности, критички се односе према могућностима (зло)употребе вештачке интелигенције, наводе концепте што се користе у области когнитивних наука и оспособљени су да их филозофски интерпретирају.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Различити видови проучавања људске когниције: неурофизиологија, неуробиологија, когнитивна психологија, компјутерске науке, роботика. Кибернетичка парадигма у савременој науци. Однос мозга и свести. Проблем слободне воље из перспективе неуронаука. Неурофизиолошки аспекти проучавања људских емоција. Концепт неурофилозофије. Појава и критика когнитивизма. Филозофски проблеми вештачке интелигенције. Појам суперинтелигенције. Предности и недостаци побољшања когнитивних способности (<i>neuroenhancement</i>). Примена знања из когнитивних наука у разним областима друштва и културе. Наративна обрада знања из когнитивних наука (научна фантастика).</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Анализа текстова на вежбама. Дискусија алтернативних медија (документарни и играни филмови, примери из популарне културе, СФ приче итд.)</p>
<p>Литература</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bostrom, N. (2018). <i>Superinteligencija</i>. Putevi, opasnosti i strategije. Novi Sad: Akademska knjiga. 2. Вајзенбаум, Ц. (1980). <i>Моћ рачунара и људски ум</i>. Од просуђивања до израчунавања. Београд: Рад. 3. Dreyfus, H. L. (1977). <i>Šta računari ne mogu</i>. Kritika veštačke inteligencije. Beograd: Nolit. 4. Mišević, N., Prijić, S. (prir.) (1993). <i>Filozofija psihologije</i>. Rijeka: Hrvatski kulturni dom. 5. Серл, Ц. (1990). <i>Свест, мозак и наука</i>. Београд: Филозофско друштво Србије, Центар за филозофију и друштвену теорију Института друштвених наука. 6. Тагард, П. (2014). <i>Мозак и мисао живота</i>. Нови Сад: Академска књига. 7. Шанже, Ж.-П. (1986). <i>Неуронски човек</i>. Београд: Нолит.

Студијски програм: Филозофија ОАС; Психологија ОАС; Социјални рад ОАС
Назив предмета: Филозофија културе
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
Циљ предмета: Циљ курса Филозофија културе је да ре-актуализује филозофску оријентацију овог предмета. Разумевање особености подручја филозофије културе и проширивање знања о поетичкој филозофији. Уочавање сличности и разлика између филозофије културе са другим поетичким предметима, као и њихових подручја примене и утицаја.
Исход предмета: Студент је способан да самостално препозна, одреди и објасни специфичности подручја филозофије културе. Зна да наведе и прикаже најважније представнике филозофије културе од античког до савременог доба. Студент показује значајан ниво самосталности у приступу филозофији културе и њеним кључним представницима.
Садржај предмета Теоријска настава укључује упознавање са главним појмовима од пре-сократске филозофије до савремене филозофије, као и са фундаменталним проблемима филозофије културе. Практична настава: вежбе - анализа изворних текстова. Теме: Маркузе и култура савременог друштва. Хоркхајмер и Адорно о културној индустрији. Култура и цивилизација према Шпенглеру. Фигура интелектуалца и култура према Сартру. Фројдове тезе о култури. Култура и спорт. Култура и игра.
Литература: 1. Маркузе, Х. (1968). <i>Човјек једне димензије</i> . Сарајево: Веселин Маслеша. . 2. Хоркхајмер, М. - Адорно,Т. (1974). <i>Дијалектика просветитељства</i> . Сарајево: Веселин Маслеша. 3. Маркузе, Х. (1981). <i>Естетска димензија</i> . Загреб: Школска књига. 4. Шпенглер, О. (1989). <i>Пропаст Запада</i> . Београд: Књижевне новине. 5. Сартр, Ж. П. (1981). „Пледаје за интелектуалце“, у: <i>Портрети</i> . Београд: Полит. 6. Фројд, С. (1988). <i>Нелагођност у култури</i> , Београд: Рад. 7. Рајковић, М. (2013). „Спорт између културе и цивилизације: становиште Освалда Шпенглера”. у: <i>Теме</i> , ТМ г. XXXVII, бр. 2. Ниш: Универзитет у Нишу.

Студијски програм: Историја ОАС, Филозофија ОАС
Назив предмета: ЈЕЗИК ИЗВОРА – ГРЧКИ 4
Статус предмета: И
Број ЕСПБ: 3
Услов: положен Језик извора - грчки 3
Циљ предмета Студент траба да прошири знања из грчког језика ради читања историјских/филозофских извора писаних на различитим фазама грчког, као и да уочи друштвено-историјске промене које су довеле до његовог развоја у новозаветни, средњегрчки и савремени грчки.
Исход предмета Студент је оспособљен да чита сложене писане историјске/филозофске изворе на грчком језику различитих историјских периода (у зависности од модула) и оспособљен је да критички анализира прочитани текст употребљавајући стручну и научну терминологију.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> УВОД Понављање. ГРАМАТИКА Глаголи -и конјугације, неправилни и непотпуни глаголи. Перфект и плусквамперфект. Футур егзактни. Глаголски придеви. Императив перфекта. Сложена реченица и употреба начина: индикатив, оптатив, конјунктив. Конструкције, апсолутни генитив, акузатив и номинатив са инфинитивом, употреба инфинитива и партиципа. Изостављање глагола. ИСТОРИЈСКИ РАЗВОЈ ГРЧКОГ ЈЕЗИКА Смернице доцнијег развоја грчког језика до данас. <i>Практична настава</i> Вежбање читања и превођење на одабраним оригиналним текстовима – историјским и филозофским изворима различитих епоха грчког језика (класични, новозаветни, средњегрчки).
Литература: 2. Радуловић, И. (2020). <i>ΚΛΕΙΩ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑΝ. Основе грчког језика за студенте историје</i> . Нови Сад: Филозофски факултет. 3. Шијачки Маневић, Б. (2001). <i>Граматика грчког језика</i> . Београд: Плато. 4. М. Будимир, М., Црепајац, Љ. (1986). <i>ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ. Основи грчке глотологије</i> . Београд: Научна књига 5. Martinić- Jerčić, Z., Matković D. (2008) <i>Prometej, udžbenik grčkog jezika za 1. i 2. godinu učenja</i> . Zagreb: Školska knjiga 6. http://www.perseus.tufts.edu/hopper/collection%3Fcollection%3DPerseus:collection:G reco-Roman 7. М.Н. Ђурић, М. Н. (1990). <i>Историја хеленске књижевности</i> . Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. 8. Богдановић, Д. (1991). <i>Историја старе српске књижевности</i> . Београд: СКЗ. 9. Бек, Х. Г. (1967). <i>Путеви византијске књижевности</i> , Београд: СКЗ. 10. Мари, О . Бордман, Џ. Цаспер, Г. (1999). <i>Оксфордска историја Грчке и хеленистичког света</i> . Београд: Клио 11. Браунинг, Р. (2005). <i>Средњовековни и савремени грчки језик</i> . Лозница: Карпос.

Студијски програм: ОАС Филозофија
Назив предмета: Завршни рад – израда и одбрана
Статус предмета: Обавезан
Број ЕСПБ: 4
Услов: Претходно положен Истраживачки рад у функцији израде дипломског рада
<p>Циљ предмета</p> <p>Оспособљавање студената како за спровођење истраживања мањег обима уз коришћење научне и стручне литературе те доступних података тако и за уочавање и писмену презентацију релевантних истраживачких тема и проблема у области филозофије.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студент познаје начела одређеног теоријског система и способан је да га подвргне критичкој анализи и компарацији; самостално претражује литературу у сврху прикупљања теоријске грађе за израду нацрта истраживања у оквиру ког би се анализирао неки проблем; спроводи испитивање поштујући следеће фазе: уочавање релевантних истраживачких проблема, прикупљање и анализа материјала, интерпретација резултата истраживања и писање дипломског рада у коме су презентовани тема, основни резултати и закључци истраживања.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p>Дипломски рад представља истраживачки рад студента у коме се упознаје са теоријским оквирима повезаним са проблемом истраживања. Истраживање које студент спроводи теоријско. Истраживање подразумева проучавање релевантне литературе у одређеном научном домену, анализу основних концепата и уочених теоријских проблема у оквиру датог домена, спровођење анализе података, интерпретацију резултата ове анализе и дискусију о добијеним резултатима.</p> <p>Након обављеног истраживања студент припрема дипломски рад у писаној форми. Дипломски рад садржи следеће елементе: резиме, увод, анализу (део у коме се одабрана тема теоријски анализира) и завршну дискусију (закључак).</p> <p>У оквиру уводног дела треба да буду представљене теоријске поставке и претходни резултати описани у релевантној литератури која се односи на истраживачку тему, као и критички осврт на њих. На крају рада студент дискутује о резултатима у теоријском и практичном контексту и даје приказ закључака истраживања.</p> <p>Након предаје дипломског рада, рад оцењује трочлана комисија за одбрану, која је састављена од најмање два наставника компетентна за одабрани истраживачки проблем. При оцени дипломског рада чланови комисије оцењују истраживачки нацрт, резултате истраживања и квалитет њиховог презентовања.</p>
<p>Литература</p> <p>Литература релевантна за реализацију дипломског рада формулише се у договору са наставником (ментором) и у складу са одабраном темом и предметом истраживања.</p>

Студијски програм: ОАС Филозофија
Назив предмета: Истраживачки рад
Статус предмета: Обавезан
Број ЕСПБ: 2
Услов: Претходно положени сви испити предвиђени програмом
<p>Циљ предмета</p> <p>Овладавање стратегијама активне примене знања и вештина неопходних за спровођење истраживања мањег обима, које укључује утврђивање предмета и сачињавање плана истраживања, прикупљање и анализирање литературе, спровођење истраживања на одговарајућем предмету или грађи и представљање резултата истраживања.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студенти су оспособљени за спровођење истраживања мањег обима, које укључује утврђивање предмета и сачињавање плана истраживања, прикупљање и анализирање литературе, спровођење истраживања на одговарајућем предмету или грађи те представљање резултата истраживања у облику писаног рада.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p>Дефинисање теме, односно прецизирање предмета истраживања, и у складу с тим избор одговарајућег теоријског оквира те метода и техника истраживања. Прикупљање, класификација и тумачење литературе релевантне за дату тему и предмет истраживања. Израда плана истраживања. Прикупљање података и спровођење прелиминарне анализе прикупљених података. Дефинисање структуре рада – увод, део у коме се излаже теоријска анализа теме, презентује метод рада, закључна дискусија, библиографија, прилози итд.</p>
<p>Литература</p> <p>Литература релевантна за реализацију истраживачког рада формулише се у договору са наставником и у складу са одабраном темом и предметом истраживања.</p>

Студијски програм : ОАС Филозофија
Назив предмета: Методика наставе филозофије 2
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Упознавање студената са законским оквиром система образовања у Републици Србији. Упознавање студената са организацијом васпитно-образовних институција. Упућивање студената у административне аспекте наставничког позива.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>По завршетку курса, од студената се очекује да: познају кљчне прописе који регулишу област образовања; знају услове, надлежности и обавезе наставничког позива; разумеју начин на који су уређене васпитно-образовне институције; умеју да употребљавају основну педагошку документацију; разумеју вишеструке улоге оцењивања и умеју да примене принципе оцењивања у пракси.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Закон о основама система образовања и васпитања. Функција, надлежности и организација Министарста просвете, науке и технолошког развоја, као и просветних савета и завода. Унутрашња организација школе. Школска година. Наставни план и програм. Педагошка документација. Стицање и одржавање наставничке лиценце. Стручно усавршавање. Принципи и критеријуми оцењивања.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Вођење књиге евиденције. Вођење наставничког портфеља (портфолио). Оцењивање у пракси.</p>
<p>Литература</p> <p>Закон о основама система образовања и васпитања - „Службени гласник РС” број 88/17</p> <p>Правилник о дозволи за рад наставника, васпитача и стручних сарадника - „Службени гласник РС” бројеви 22/05 и 51/08</p> <p>Правилник о евиденцији у средњој школи - „Службени гласник РС” бројеви 31/06, 51/06, 44/13, 55/14, 73/16</p> <p>Правилник о оцењивању ученика у средњем образовању и васпитању - „Службени гласник РС” број 82/15</p> <p>Правилник о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање - „Службени гласник РС” број 46/19</p> <p>Правилник о сталном стручном усавршавању и напредовању у звања наставника, васпитача и стручних сарадника - „Службени гласник РС” бројеви 81/17 и 48/18</p> <p>Јовановић, Б. (2018) <i>Васпитни рад у школи</i>. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства</p> <p>Gojkov, G. (2009) <i>Dokimologija</i>. Vršac: Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Pavlov”</p>

Студијски програм: ОАС Филозофија
Назив предмета: Филозофија историје
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Водећи циљ Филозофије историје је стицање знања о могућностима да се филозофско мишљење сучели са најмаркантнијим проблемима савремености. Упознавање са практичким капацитетима филозофије историје и њеним местом у систему практичке филозофије. Упознавање са различитим приступом историјске науке у односу на филозофију историје. Од посебног је значаја да студирање филозофије историје, у хоризонту савремене филозофије омогући добар тематски увид у водеће филозофске концепције и проблеме савремене епохе.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Исход предмета састоји се у овладавању грађом филозофске рефлексije проблема времена и проблема историје. Поред тога, студирање филозофије историје има неколико основних исхода: апсолвирање повесног мишљења у филозофији, тематско овладавање филозофске дискусије о појму времена, повести и повесности, оријентација у дискусијама о проблему заснивања филозофије историје, као и оријентација у филозофском заснивању историографске науке.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Античка историографија и проблем напретка у античкој филозофској литератури; јудео-хришћанско повесно мишљење; појам времена и историје код Августина; Вико и генеза секуларне филозофија повести; ХердEROVA филозофија повести; Кантов појам времена и повести; Хегелова феноменологија времена и повести; Марксово повесно мишљење; Критика историјског ума (Дилтај); Ничеово оспоравање историзма: о штети историје по живот; Хајдегеров појам времена и повесности, Левит и стратегије оспоравања филозофије повести.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Анализа изворних текстова.</p>
<p>Литература</p> <p>Августин, А. (2004) <i>Држава божја</i>, Подгорица: ЦИД, прев. М. Вишић, (стр. 982-1005).</p> <p>Вико, Ђ. (1982) <i>Начела нове знаности</i>, Загреб: Напријед, прев. Т. Вујасиновић-Ројић/С. Ројић, (стр. 76-134).</p> <p>Монтескје, Ш. (2011) <i>О духу закона</i>, Београд: Завод за уџбенике, прев. А. Мимица, Том I, (стр. 11-29, 329-354) Том II, (стр. 285-301).</p> <p>Хердер, Ј. Г. (2012) <i>Идеје за филозофију повести човечанства</i>, Нови Сад/С. Карловци: ИКЗС, прев. О. Кострешевих, (стр. 120-156; стр. 225-237).</p> <p>Кант, И. (1974) „Идеја опште историје усмерене ка остварењу светског грађанског поретка“ и „Нагађања о почетку историје човечанства“ у: <i>Ум и слобода</i>, Београд: Идеје.</p> <p>Хегел, Г. В. Ф. (2006) „Филозофија историје“, Београд: Федон 2006. прев. Б. Зеџ, (стр. 5-130).</p> <p>Маркс, К. (1989) „Економско-филозофски рукописи из 1844. године“ у: <i>Рани радови</i>, Загреб: Напријед, прев. С. Бошњак.</p> <p>Дилтај, В. (1980) „Израдња историјског света у духовним наукама“, Београд: БИГЗ, прев. Д. Гутеша, (стр. 253-350).</p> <p>Хајдегер, М. (2007) <i>Битак и време</i>, Београд: Службени гласник, прев. М. Тодоровић, V поглавље.</p> <p>Левит, К. (1990) <i>Свјетска повијест и догађање спаса</i>, Загреб/Сарајево: Аугуст Цесарец, прев. М. Вукић, (стр. 235-273).</p> <p>Паточка, Ј. (2013) „Јеретички есеји о филозофији повести“, <i>Избор из филозофских списа</i>, Нови Сад: Академска књига. (69-202).</p>

Студијски програм : ОАС Филозофија
Назив предмета: Филозофија природе
Статус предмета: обавезни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Упознавање студената са истакнутим филозофским учењима о природи и животу. Демонстрирање значаја теоријске рефлексије о природи у значајним филозофским системима прошлости. Упознавање студената исправним разумевањем савремених биолошких доктрина. Разлагање и оповргавање савремених антинаучних ставова о биолошким наукама.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>По завршетку курса од студената се очекује да: исправно употребљавају кључне појмове који се користе у регистру филозофије природе; познају главне црте учења о природи и животу у истакнутим филозофским системима из прошлости; користе легитимна и разнолика становишта приликом теоријске рефлексије о феноменима живог; познају тумачења феномена живог која су утемељена у савременој науци; умеју успешно и аргументовано да се супротставе антинаучним и псеудонаучним ставовима који се јављају у погледу разумевања живота, еволуције и генетике.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Аристотелово разумевање природе и живота. Аристотелова употреба узрока у наукама о живом. Нововековна механицистичка учења о животу. Хјумова критика природне теологије. Кантово разумевање сврховитости природе. Рефлексије о природи и феномену живота у идеалистичким системима Шелинга и Хегела. Дарвинова теорија еволуције. Историја развоја идеје наслеђивања. Савремена тумачења гена. Савремена еволуциона синтеза. Савремена филозофска учења о телу и организму.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Теорије о пореклу живота. Контрастирање теорије еволуције и креационистичких теорија. Аргументи дизајна и њихови контрааргументи. Анализа идеологија о живом. Будуће примене генских технологија.</p>
<p>Литература</p> <p>Аристотел (2011) <i>О деловима животиња</i>. Београд: Паидеиа</p> <p>Бостром, Н. (2018) <i>Суперинтелигенција</i>. Нови Сад: Академска књига</p> <p>Дарвин, Ч. (2010) <i>Постанак врста</i>. Нови Сад: Академска књига</p> <p>Добжански, Т. (1982) <i>Еволуција човечанства</i>. Београд: Нолит</p> <p>Жакоб, Ф. (1978) <i>Логика живог</i>. Београд: Нолит</p> <p>Кант, И. (2016) <i>Метафизика природе</i>. Нови Сад: Академска књига</p> <p>Ламетри, Ж. О. (1955) <i>Човек машина</i>. Београд: Култура</p> <p>Малабу, К. (2017) <i>Шта да радимо са нашим мозгом?</i> Београд: Факултет за медије и комуникације</p> <p>Хегел, Г. В. Ф. (1987) <i>Енциклопедија филозофских знаности</i> Сарајево: Веселин Маслеша</p> <p>Шелинг, Ф. В. Ј. (2009) <i>Увод у науку система филозофије природе</i>. Сремски Карловци/Нови Сад: Издавачка књижевница Зорана Стојановића</p>

Студијски програм : ОАС Филозофија
Назив предмета: Савремена филозофија 2
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Положени испити из предмета: Увод у филозофију, Основи филозофије, Рана Хеленска филозофија, Платон и академија, Аристотел и Ликеј, Хеленистичко-римска филозофија, Филозофија средњег века, Филозофија новог века, Трансцендентална филозофија, Спекулативна филозофија, Онтологија 1, Онтологија 2, Филозофија језика, Савремена филозофија 1
Циљ предмета Савремена филозофија 2 има за циљ да упути студенте четврте године у широку лезу различитих стремљења, праваца и струја која се јављају након довршења класичног немачког идеализма. Циљ предмета се остварује проучавањем филозофских учења из XIX и XX века у њиховом односу према традицији филозофије из које израстају, док се, са друге стране, истовремено указује на проблеме који су отворени и постављени као актуални задаци мишљења.
Исход предмета Исход предмета је да се студенти упуте у разумевање основних праваца и проблема савремене филозофије.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> На овом курсу се у оквиру последњег повесног раздобља филозофирања обрађују следеће тематске целине: супротстављање систему, идеалистичкој концепцији ума, уз обнављање онтолошке оријентације са посебним наглашавањем значаја човековог битка унутар филозофије егзистенције, успостављање феноменолошке методе као својеврсне ревитализације филозофије субјективности унутар широког и на разнородним подручјима демонстрираног феноменолошког покрета, позитивистичка стремљења савремене филозофије, те критика основних начела модерне у целини с позиција (пост)структурализма и постмодерне. <i>Практична настава</i> Анализа одабраних текстова примарне литературе.
Литература Блох, Е. (1981). <i>Принцип нада I</i> . Загреб: Напријед. Дерида, Ж. (1990). <i>Бела митологија</i> . Нови Сад: Братство-Јединство. Фуко, М. (1971). <i>Ријечи и ствари. Археологија хуманистичких наука</i> . Београд: Нолит. Гадамер, Х.-Г. (2011). <i>Истина и метода. Основи филозофске херменеутике</i> . Београд: Федон. Кјеркегор, С. (2002). <i>Страх и дрхтање</i> . Београд: Плато. Крипке, С. (1997). <i>Именовање и нужност</i> . Загреб: КруЗак. Лакан, Ж. (2009) Производња четири дискурса. <i>Трећи програм, бр. 141/142</i> (стр. 299-321). Левинас, Е. (2006). <i>Тоталитет и бесконачности</i> . Београд: Јасен. Мерло-Понти, М. (2003). <i>Феноменологија перцепције</i> . Сарајево: Веселин Маслеша. Шопенхауер, А. (2003). <i>Два основна проблема етике</i> . Нови Сад: Светови.

Студијски програм : ОАС Филозофија
Назив предмета: Просеминар
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Упућивање студената у ефикасне стратегије суочавања са отвореним питањима и проблемима у филозофији. Суочавање студената са околностима у којима се захтева активна размена идеја из бројних повезаних области. Оспособљавање студената да свакодневна питања и проблеме повезују са филозофским истраживачким поступцима, те да се разборито користе филозофском литературом и знањима у покушају да се на та питања понуди одговор.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студенти показују уравнотеженост између личних филозофских интересовања и актуалних филозофских питања од општег значаја. Студенти својим знањем умеју активно да учествују у филозофском животу и да допринесе раду и развоју филозофске заједнице.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p>Просеминар на основним студијама филозофије намењен је студентима који своју филозофску делатност желе да усмере у правцу истраживања и пробијања нових филозофских хоризоната. Током просеминара, студенти се увежбавају у филозофском сагледавању проблема, проналажењу филозофских аспеката у проблемима из других области, као и у вештини комуницирања филозофских гледишта на неки проблем, како са људима унутар филозофске струке, тако и са људима изван ње. Просеминар на тај начин додатно припрема студенте за самостални истраживачки рад. Конкретан тематски садржај просеминара утврђује се према интересовањима студената који га похађају. У сарадњи са одабраним ментором, студент се непосредније упознаје са актуелним филозофским питањима за које је претходно показао интересовања, а ментор студенту помаже у оријентацији у стручној литератури. У оквиру просеминара организују се групна читања и дискусије о одабраним темама. На крају просеминара студенти својим менторима подносе прегледни писмени извештај о раду, личним увидима и општим открићима. Поготово добро разрађени проблеми могу се претворити у основу за каснији самостални истраживачки рад.</p>
<p>Литература</p> <p>Литература се формира према потребама индивидуалне сарадње студента и ментора.</p>

Студијски програм : ОАС Филозофија
Назив предмета: Васпитно-образовни рад
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 3
Услов: нема
<p>Циљ предмета</p> <p>Суочавање студената са актуалном проблематиком релевантности филозофије у савременом друштву. Оспособљавање студената за ефикасно комуницирање филозофских садржаја са широм публиком. Дизање свести о значају популаризације филозофије.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студенти умеју да актуализују разне филозофске теме и да их учине приступачним лаицима. Свесни су значаја сарадње са стручњацима изван филозофске струке. Познају различите стратегије презентовања филозофских садржаја које су погодне за популаризацију филозофије.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p>Филозофски васпитно-образовни рад на основним студијама филозофије намењен је студентима који желе да се додатно увежбају у делатности општег подизања филозофске свести, те да се конкретно ангажују у раду популаризације филозофије. У сарадњи са одабраним ментором, студенти разматрају могућности за промовисање филозофског мишљења и осмишљавају конкретне стратегије и пројекте који могу допринети том циљу. Посебна пажња се посвећује томе како филозофија може допринети разрешењу свакодневних животних проблема са којима се сусрећу људи изван филозофске струке. Анализирају се егземплярни случајеви популаризације филозофије. Разматрају се ризици од претеране симплификације и вулгаризације филозофије. У зависности од конкретних околности, студенти учествују на разним пројектима који за свој циљ имају промовисање филозофије: промоције у средњим школама, промоције у институцијама културе (музеји, галерије...), промоције у мас-медијима (новине, радио и телевизијске емисије, интернет), учешће у јавним филозофским скуповима и слично.</p>
<p>Литература</p> <p>Литература се формира према потребама индивидуалне сарадње студента и ментора.</p>